

BME Építészmérnöki kar
Tudományos Diákköri Konferencia
2023.

Cifraságok nyomában - XX. század eleji inaktelki lakóházak épületszerkezeti elemzése és datálása

Készítette: Németh Dorka
Papp Krisztián

Konzulensek: Pataky Rita - Épületszerkezettani Tanszék
dr. Kovács Máté Gergő - Építésztörténeti és Műemléki Tanszék
Egri Mátyás - Épületszerkezettani Tanszék

Tartalomjegyzék

1. BEVEZETÉS.....	3
2. ELVÉGZETT VIZSGÁLATOK.....	5
2. INAKTELKI (KALOTASZEGI) NÉPI ÉPÍTÉSZELET JELLEMZŐI.....	7
3. A VIZSGÁLT ÉPÜLETEK BEMUTATÁSA	10
5. SZERKEZETEK VIZSGÁLATA.....	13
5.1. ÁLTALÁNOS JELLEMZŐK	14
5.2. ALAPOZÁS	14
5.3. FALSZERKEZETEK	16
5.3.1. Kőfalak.....	16
5.3.2. Faaanyagú falak	16
5.3.3. Téglafalazatok	18
5.3.4. Tapasztalatok.....	18
5.4. FÖDÉMSZERKEZETEK	22
5.4.1. Jellemző födém szerkezetek.....	22
5.4.1. Megfigyeléseink.....	23
5.5. PADLÓSZERKEZETEK	25
5.5.1. Jellemző padló szerkezetek.....	25
5.5.2. Megfigyeléseink.....	26
5.6. NYÍLÁSZÁRÓK	27
5.6.1. Ablakok	27
5.6.2. Ajtók.....	31
5.7. TORNÁCOK	34
5.8. FELJÁRÓ LÉPCSŐK	37
5.9. TETŐSZERKEZETEK	39
5.10. TETŐFEDÉSEK	41
5.11. HOMLOKZATOK	43
5.12. OROMFALAK, OROMDÍSZEK	46
6. KÖVETKEZTETÉSEK.....	49
7. BEAVATKOZÁSI, FELÚJÍTÁSI LEHETŐSÉGEK.....	51
8. ÖSSZEFOGLALÁS	55
9. KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS.....	56
10. HIVATKOZOTT IRODALOMJEGYZÉK.....	57
10.1. KÖNYV	57
10.2. FOLYÓIRAT	58
10.3. PUBLIKÁCIÓ.....	58
10.4. INTERNETES FORRÁS.....	59
11. MELLÉKLETEK.....	59

Mottó:

“Azt mondta nekem egy öregasszony: - Tudja tanár úr, az a legjobb legényes táncos, aki szépen csipkézi ki a levegőt a lábával!”

Novák Ferenc Tata [13]

1. Bevezetés

Egy különleges lehetőség nyílt meg számunkra azáltal, hogy Magyar Judith és Magyar Kálmán megvásároltak egy rossz állapotban lévő, de történeti szempontból értékes inaktelki házat, és tervbe vették, hogy azt helyreállítva egy olyan épületet készítenek belőle, amely a helyi közösség szolgálatába állhat. Nagy kérdés, hogy milyen rendeltetést kaphat az épület? A közös gondolkodások és az épület megismerése során fogalmazódott meg bennünk az, hogy a tapasztalatainkat egy dolgozatban foglaljuk össze.

1. ábra: Inaktelke légifelvétele
forrás: Szilágyi Palkó Pál

Egy népi lakóépület megismerése már önmagában érdekes, különösen akkor, ha az a mai határainkon kívül, az egykori “Nagy-Magyarország” területén egy rendkívül jellegzetes néprajzi tájegységben, Kalotaszegen egy színmagyar faluban található.

Napjainkra általánosságban jellemző, hogy a városok beépítettsége egyre magasabb, míg a rendelkezésünkre álló zöld területek rohamosan csökkennek. Ezzel párhuzamosan a falvakban és alacsonyabb lélekszámú településeken egyaránt jellemző ennek a jelenségnek az ellenkezője. Megfigyelhető, hogy a városok nappali forgalmának fokozatos növekedésével egyidejűleg egyre többen költöznek agglomerációkba, vagy akár a környező közelebbi falvakba. A környező alacsonyabb létszámú települések számára egyfelől jelentős gazdasági- és társadalmi hatással bírnak az újonnan érkező lakosok, másfelől szükséges hangsúlyt fektetni a helyi tradíciók és kulturális örökség megőrzésére.

2023. júniusában és augusztusában lehetőségünk adódott ellátogatni a Kalotaszeg térségében található magyarlakta Inaktelkére, ahol részletes kutatómunkával és feltérképezéssel elemeztük a fentiekben tárgyalt folyamatot.

A falu lakóházaira jellemző tendencia, hogy a 2000-es évek derekán elhunyt egy generáció és a falubéli lakosok jelentős hányada a jobb megélhetőség reményében Kolozsvárra (vagy még messzebb) költözött – amely Inaktelkétől 30 km-re található. Ezen folyamat beindított egy radikális állapotváltozást az elhagyatott lakóházakra vonatkozóan, melynek eredményeképpen napjainkban számos romos, omlatag ház lelhető fel a faluban.

Inaktelke épületállományának építészeti és szerkezeti kialakításai hasonlóak a kalotaszegi magyarlakta településekhez, azonban lényeges több hagyományos épülete maradt meg, mint más falvakban és ezáltal az egykori egységes utcakép is jobban érvényesül, valamint olyan jellegzetes, egyedi részletképzésekkel bír, amelynek megőrzése több szempontból is kulcsfontosságú.

A megvásárolt épületről több építési dátum is kering, így kutatásunk célja elsősorban az, hogy a lakóházak szerkezeti elemeinek, rétegfelépítéseinek és állapotának tanulmányozásával meghatározzuk, hogy a vizsgált épület építésének ideje hozzávetőlegesen mikorra datálható, továbbá azonosítsuk a kifejezetten Inaktelkére jellemző cifra elemeket. Másodlagos célunk pedig az, hogy a megismert építészeti múlt figyelembevételével megtaláljuk az ésszerű kompromisszumot az épület felújítása és az épített örökség megőrzése között az új rendeltetésnek megfelelően.

A dolgozatunk arra az alapelvre épül, hogy egy épület csak akkor rekonstruálható szakszerű módon, ha annak minden szerkezete és részlete tüzetesen megvizsgált. Ezen ismeretek

birtokában van lehetőség arra, hogy a megfelelő épületszerkezeti működés mellett az épület megőrizhesse az építéskorabeli építészeti stílusának meghatározó jegyeit.

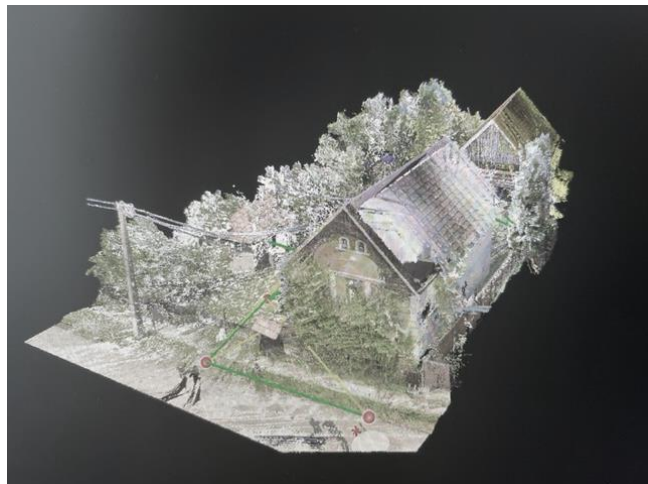
2. Elvégzett vizsgálatok

Dolgozatunkhoz szükséges kutatómunkát és vizsgálatokat különböző módszertani vizsgálatok mentén készítettük el a minél pontosabb és részletesebb eredmény érdekében. A helyszíni kézi és digitális (TLS-szkennerrel végzett) felmérések, dokumentációk mellett nagy hangsúlyt fektettünk a helyi adatközlőkkel történő információgyűjtésre, valamint a rendelkezésünkre álló szakirodalmi- és archív adatbázisokra támaszkodva elemeztük az épületeket.

A kutatásunk egészére elmondható, hogy a legnagyobb egész vizsgálatától haladunk a legkisebb egység felé – az egybefoglaló településkép elemzésétől a házakon, szerkezeteken át, a felmért épületek nyílászáróinak profiljáig kívánunk egybefüggő képet kapni Inaktelke épületeinek szerkezeteiről és építészetről. Fontos megjegyezni, hogy a kalotaszegi magyarlakta települések XX. századi építészeti- és szerkezeti összképét nagyban befolyásolta az adott községben kialakult helyi szokások, valamint a rendelkezésre álló építőanyagok és munkaerő.

2.1. Helyszíni felmérések

Három alkalommal látogattunk el Inaktelkére a nyár folyamán. Az ott töltött idő alatt lehetőségünk volt a helyszíni elemzéseket, dokumentációkat a lehető legpontosabban rögzíteni, amivel a későbbiek során a digitális dokumentálást – 3D modell készítése ArchiCAD-ben, csomópontok, rétegrendek, valamint szerkezeti rajzok – el tudtuk készíteni.

2. ábra: Inaktelke 9. pontfelhő felmérés
fotó: Szerzők, 2023

TLS lézershkenner segítségével két lakóházat mértünk fel – Inaktelke 9. és Inaktelke 24. –, amelyekről rendkívül részletgazdag pontfelhő készült. Ezzel a módszerrel a számítógépes dokumentálás előtt már a helyszínen egy átfogó képet kaptunk az adott épületek alaprajzi és homlokzati kialakításáról, a nyílászárók pontos elhelyezkedéseiről és azoknak geometriai

jellemzőiről. A pontfelhős felmérés mellett számos szabadkézi rajzot, manuálét készítettünk az épületek nyílászáróiról, egyedi faszervezeti kapcsolatairól, elvi rétegtrendi kialakításairól.

A lehető legpontosabb rétegtrendi kialakítás megállapításához a helyszínen feltártuk az épület egyes, jellemző vízszintes és függőleges teherhordó szerkezeteit, vizsgálatokkal támasztottuk alá – vagy éppen cáfoltuk meg – az általunk tanulmányozott szakirodalmi állításokat.

A lehető legpontosabb és legátfogóbb összkép érdekében az ott tartózkodásunk alatt a település mind a 151 meglévő – és elbontott, omladozó – épületét fényképekkel dokumentáltuk, adatlapot készítettünk hozzájuk – ezen adatlapok a dolgozat mellékletében találhatóak. Inaktelke épületállományának átfogó elemzése során megfigyeltük, hogy egyes szerkezetek, szerkezeti kialakítások csak itt, ezen a településen jelennek meg.

A lakóházak lehető legpontosabb szerkezeti elemzésében segítségünkre voltak a helyi adatközlőktől kapott archív fotók, amelyek akár 120 évvel ezelőtt készültek.

2.2. Helyszíni beszélgetések adatközlőkkel

A helyszínen végzett felmérések mellett elengedhetetlennek találtuk, hogy a fellelhető legtöbb információt szerezzük meg a házakról, azoknak építéskori állapotáról. Mivel a település lakóépület-állományának jelentős része átépítésre vagy elbontásra került, így tudtuk, hogy a helyszínen végzett dokumentálással is maradnak megválaszolatlan kérdéseink. Inaktelkén számos adatközlővel volt lehetőségünk beszélgetni, akik segítségével jóval többet tudhattunk meg a házak építésének és szerkezetének múltjáról, mint amennyit a helyszíni szemrevételezéssel dokumentálhattunk.

A helyi adatközlőktől megtudhattuk, hogy egyes szerkezeti elemek, rendszerek miképpen kerültek kialakításra, valamint azt, hogy annak idején a lakosok kalákákban építkeztek közösen, így a szerkezetépítési tudás ezen módszerrel is öröklődött.

Az adatközlők saját fotóarchívumaikkal járultak hozzá kutatásunkhoz, így a fényképeknek köszönhetően számos, ma már átépített vagy kibővített formájában látható épületet eredeti, építéskori alakjában láthattunk viszont. Ezek beazonosítása azonban nem volt egyszerű feladat, hiszen a szülők, nagyszülők archívumából előkerült képekről sokszor maguk sem tudták, hogy hol készülhetett. Ennek érdekében felkerestük a Néprajzi Múzeum fénykép-, dia- és rajztárát, a Szentendrei Néprajzi Múzeum fényképtárát, valamint a Hagyományok Háza Kallós Zoltán gyűjteményét és hosszú időket töltöttünk az internet böngészésével is fényképfelvételek után kutatva. Ezen folyamat mentén sikerült számos esetben kronológiai sorrendben azonosítani az épületek változását, egyes épületszerkezeti kialakításokat, építészeti motívumokat.

A helyi adatközlők felkeresése során olyan szerencsénk volt, hogy módunkban állt beszélgetni egy helyi adatközlővel, Simon Ferencsel, akinek elmondása szerint az 1950-es évekig ő maga is asztalosként dolgozott, és több, a faluban megjelenő, fűrészelt fa cifra oromzatot is készített. Tőle tudjuk továbbá azt is, hogy a fűrészelt fa ornamentst az ácsmesterek mintái alapján készítették, előrajzolással.

2.3. Szakirodalmi vizsgálatok

Dolgozatunk elkészítéséhez és a kutatásainkhoz több szakirodalmi forrást is felhasználtunk. Furu Árpád műemlékvédő, és népi építészetet kutató építőmérnök két könyvét is tanulmányoztuk - Kalotaszeg népi építészete II. bővített kiadás, Tájai tagolódás Erdély népi építészeteiben. Inaktelkén való tartózkodásunk alkalmával lehetőségünk nyílt személyesen is találkozni vele és részletes információkat kapni.

A kezdetektől fogva célunk volt, hogy a helyszínen végzett összefogó vizsgálatokkal alá tudjuk támasztani, vagy éppen meg tudjuk cáfolni mindazt, amit a szakirodalom alapos tanulmányozásával a népi építészet szerkezeti és rétegrendi felépítéséről olvashattunk. Dolgozatunk szerkezeteket taglaló bekezdésében végig elemezzük a lakóépületeket alkotó szerkezeti egységeket, és egybefüggően összehasonlítjuk az általunk tapasztalt és megállapított tényeket a szakirodalomban leírtakkal összevetve.

2. Inaktelki (kalotaszegi) népi építészet jellemzői

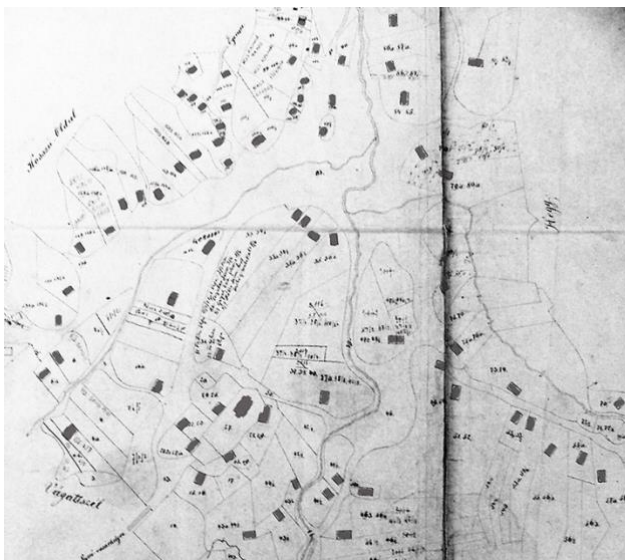
Kalotaszeg Erdélyben, Kolozsvártól nyugatra fekvő tájegység egyike azon területeknek, amelyek a mai napig őrzi magyar népi hagyományait. Kalotaszeget északról és keletről a Mezőség, nyugatról Bihar megye, délről pedig Aranyosszék határolja. Kós Károly megfogalmazásában Kalotaszeg *„eredetileg a Vlegyásza lábánál elterülő kicsiny háromszögletű földterületet jelenti, melyet a Bánffyhunjad alatt összeömlő Sebes-Körös és Kalota vizei fognak be. Tágabb értelemben Kolozsvár megyének azt a területét, amely a Kolozsvár-Nagyvárad vasútvonal, illetve országút közepén és két oldala mentén Kolozsvártól egészen Csucsáig terül el és amelyet délen a Gyalui havasok északi, nyugaton a Vlegyásza havas és a Meszes hegység keleti lába foglalnak be.”*

Kalotaszeget földrajzi értelemben három fő részre oszthatjuk: a nyugati havasoknál elhelyezkedő Felszeg, az Almás-patak mentén elterülő Alszeg és Kolozsvárhoz közeli Nádasmente.

Kalotaszeg Erdély azon vidékei közé tartozik, amelyen a magyarság a legkorábban telepedett le, és nevét az itt megtelepedett Kalota nemzetségről kapta. Ezen nemzetség szervezte meg az ősi Kalotaszeg településhálózatát is, amelyet a Kolozs- és Almásmonostor körül kialakult falvak egészítettek ki. A vidék településhálózatának kialakulásában fontos szerepet játszott a 800-as évek körül megalakult szláv telepek, valamint a magyar királyi hatalom szolgárányának telepítése, mint például Inaktelke, ahol a szolgarendű családok laktak.[7]

Az 1880-as évekig Kalotaszeg falvaiban azonos volt a társadalmi összetétel és a földműveléssel foglalkozó családok jelentős része a kisebb vagy nagyobb birtokkal rendelkező földesurak földjét művelte. Az 1848-as jobbágyszabadítást követő évtizedekben a kalotaszegi férfiak jelentős része valamilyen kiegészítő kereseti forrást igyekezett keresni a mezőgazdaság mellett. Sokan jártak az Alföldre időszakos munkásként aratni, de sokan kezdtek például ács vagy kőműves mesterséget tanulni. [2]

Inaktelke az egyik leghíresebb cifra falu a nádásmenti vidéken. Ezen falu a Nádás patak egyik völgyében, egy dombokkal körülölelt, viszonylag mély területen fekszik a Hasznos patak forrásánál. A környékbeli falvakkal ellentétben Inaktelkéről elmondható, hogy etnikai és felekezeti szempontból is viszonylag homogén, ugyanis a falu majdnem teljes egésze magyar ajkú és református vallású. A falu történetének lemagasabb lakosságát 1930-ban érte el 726 fővel, lélekszáma ettől kezdve fokozatosan csökkent és jelenleg az életvitelszerűen Inaktelkén élők száma közel 270 fő. A lélekszám csökkenéséhez hozzájárul a 2014-ben megszűnt óvoda és a 2019-ben szintén bezárt iskola. [18]

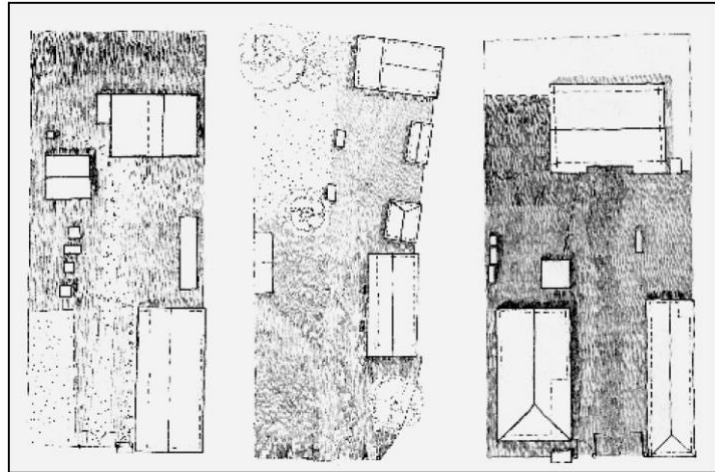

3. ábra: Inaktelke kataszteri térképe 1860-as évek
fotó: Eplényi Anna

A településszerkezetét tekintve Inaktelke sokutcás, elágazó völgyi falunak tekinthető, telkei nagyrészt tömbtelkek, és megfigyelhető az utcák kialakítása során a fésűs elrendezésre való törekvés. [3] A házak tekintetében egyaránt találkozhatunk az utcafrontra és előkert mögé elhelyezett épületekkel. Helyi adatközlők elmondása alapján a XIX. század és a XX. század fordulója előtt az épületeket a telkek hátsó felében helyezték el, majd a polgárosodó törekvések hatására vált gyakoribbá az utcafrontos építkezés.

Udvarelrendezést tekintve általános volt a keresztcsűrös elrendezés, mely szerint az istállót, pajtákat és szérűket egyaránt magába foglaló csűr a lakóház tengelyére merőlegesen helyezkedett el (pl. 42-es, 91-es, 144-es számú épület). Emellett szintén gyakori volt a soros vagy párhuzamos udvarok kialakítása, mely során a csűr

4. ábra: keresztcsűrös udvarok Kalotaszegen
forrás:[2]

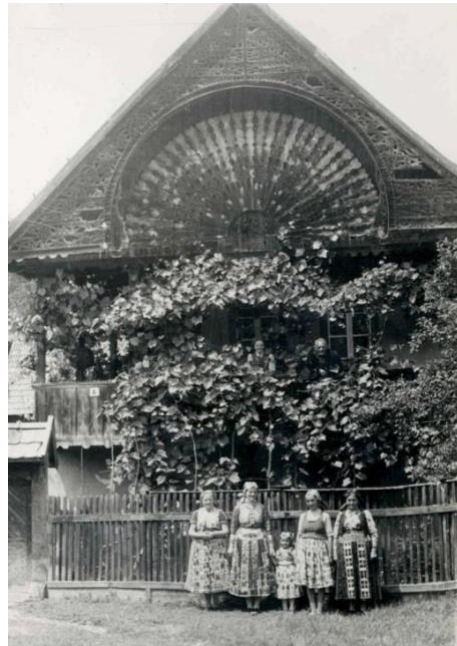
vagyis merőlegesen helyezkedett el az utcáfrontra (pl. 9-es, 44-es, 65-ös ház).

A kalotaszegi lakóházak előzménye a kétosztatú pitvaros ház, ház-pitvar-fisáz (lakószobakonyha) elrendezéssel, amelyet a lakáskultúra XIX. századi változása alakította át alaprajzi értelemben. A régi tüzelőberendezés helyén függőleges füstelvezetésű cserepeseket készítettek, ezáltal feleslegessé vált a füstös pitvar szerepe és a XIX. századi hirtelen lakosság növekedés által létrejött a több lakószobát is tartalmazó háztípus. A XX. században a funkcionális fejlődés egyik irányzataként jelent meg, amikor is a pincéket lakhatóvá tették. Gyakori volt, hogy mindkét helyiség alá épült pince és így jöttek létre a Kalotaszegen elterjedt olykor magasföldszintes vagy akár emeletes lakóházak. Mindemellett a paraszti polgárosodás velejárójaként jelentek meg a tiszta szobák, amelyben reprezentációs céllal festett bútort, díszes textíliákat és egyéb tárgyakat helyeztek el. A XX. század közepe előtt épült kalotaszegi lakóházak szinte minden esetben rendelkeznek tornáccal. Nádasmentére általánosan jellemző, hogy az alaprajzi elrendezés követi a népi művészetből eredő bonyolultabb formára való törekvést. Ennek okán az egyszerű tornácok mellett gyakori volt a szebbnél szebb, különböző kiugró tornácok építése. [2] Inaktelkén legtöbbször oldal- (lásd 9-es, 24-es, 54-es számú ház) vagy homloktornáccal (lásd 70-es, 82-es, 87-es számú ház), azonban tört- (lásd 145-ös számú ház) és körülornáccal (lásd 79-es számú ház) kialakítással.

Az előbbieken említett, XX. század első felében lezajlott megújulás eredményezte a manapság sajátos kalotaszegi jelleg kialakulását. Alaprajz és szerkezeti kialakítás szempontjából a tornácok sokkal változatosabbak, valamint díszítettebbek lettek a mesterek által készített fa ornamentális elemek által. Az oromfalas, nyeregvetős épületek ugyan Erdély-szerte jellemzőek

voltak az általunk vizsgált időszakban, még a díszítésvilág is, de ezek az épületek olyan mennyiségben, mint Inaktelkén, sehol nem találhatóak már meg, így az egykori utcakép is itt érezhető igazából.

A vasúti vonalak megépítésével a főként fuvarozással foglalkozó férfiak, így az inaktekiek is elvesztették munkájukat, ezért Gyarmathy Zsigmond és Zsigmondné, Hory Etelka kezdeményezésére fafaragó tanfolyamokat, építőipari iskolákat szerveztek. Az így megszerzett tudást az házépítésekben és díszítésekben alkalmazták, integrálták. [2]

5. ábra: Kalotaszegi "pávás" faragott fa homlokzati ornamens
forrás: [17]

Miklósi Sikes Csaba 1980-as években végzett gyűjtőútja során a mára elbontott Inaktelke 11-es számú épület padlásán talált mesterek által másolt mintafüzeteket. A sajátosan kiforrott kalotaszegi díszítésvilág a környező térségek építészetére és képzőművészetére, úgy, mint Mezőség, Szilágyság, Aranyosszék egyaránt hatással volt. [2]

Érdekes jelenség, hogy a falvak vetélkedtek egymással így Inaktelke is a kőbánya és kőfaragás miatt lényegesebb tehetősebb Vistával. Ez a vetélkedés megmutatkozott az épületek kialakításában és a ruházatokban is. A kislányok gyermekkoruktól kezdve a kelengyjüket készítették, hogy jól, gazdagabb férfihoz mehessenek férjhez.

3. A vizsgált épületek bemutatása

Inaktelke 9 szám alatt található lakóházat Magyar Judith és Magyar Kálmán közösen vásárolták meg a Fábíán családtól 2019-ben. Az épület messzemenő családi- és kulturális múlttal rendelkezik, mindezek mellett építészeti karaktere is tükrözi az Inaktelkére jellemző, XX. század eleji cifra lakóházak jegyeit.

Az épület pinceszinttel, lakószinttel és padlástérrel kialakított lakóház. Az udvarban található továbbá egy sütőház, valamint az épület mögött foglal helyet soros elrendezésben a csűr, melynek része az egykoron ökrök otthonául szolgáló pajta.

A lakóépület utcafront felőli homlokzata díszített, faragott oromzati ornamentikája egyedi növényi motívumokkal díszített. Inaktelkére kiváltképp jellemzőek a fűrészelt deszka, növény

mintázatu oromzati ornamentikák, amelyek a fedélszék utolsó, az oromfalon túllógó üres állásában kerültek kialakításra. Az utcára néző homlokzaton megtalálhatjuk továbbá az épület feltételezett építésének évét, amely a mi esetünkben 1948-at ír, azonban az emlékezet 1907-t tart számon. Az épület utcai homlokzata vakolt, zöld színű, míg az udvari homlokzata kék, a hátsó és szomszéd felé néző pedig drapp színű.

6. ábra: Inaktelke 9.
fotó: Nico Vesrteeg, 2003

A falu béli szájhagyomány úgy tartja, hogy a telken volt egy lakóház, amit az 1930-as években elrontottak - azaz az ottani nyelvjárás szerint elbontottak -, s annak helyére épült a most is látható ház. A földszint háromosztatu, tornác felőli megközelítéssel. Az utca felőli irányból az első traktus tágas egy lakószoba (elsőház), majd egy szűkebb pitvar és a kamra. Minden alsó szint traktusnak külön megközelíthetősége van a tornác felől, az egyes helyiségek között pedig nincs átközlekedés. A csűr felőli helyiségben a padlón nagy mennyiségű fa deszka található, amely vélhetően a falszerkezetre és a földemgerendákra erősített fa tartóvázon ült és polcként használták. A helyiség csűr felőli falában egy nagy méretű bemélyedés, fülke található, ebben jelenleg is üvegek vannak felsorakoztatva. Ezekből az információkból megállapítható, hogy a helyiséget tárolásra használták és a kettős ajtó, valamint a nagyobb vastagságú falszerkezet miatt a pincehelyiség lehetett. A feltételezést támasztja alá, hogy a 43-as, 86-os és 87-es számú házak pincehelyiségében is van bemélyített fülke, valamint a helyiség körül a 86-os és 87-es

számú háza fala is legalább részben vastosabb. A pitvar és a kamra határoló szerkezetei díszítetlenek, míg a lakószoba fala fehéres-kékre meszelt, a földemgerendái és a lécezés sötétkékre festett. Az első traktus előtt a tornácot beépítették és egy új bejárati ajtó is bekerült, valamint a hátsó traktusok felé szintén került egy bejárati ajtó .

Az oldaltornácos épület emeleti szintjére az épület kontúrján kívül elhelyezett fa szerkezetű, egykarú lépcső vezet fel. A lépcső tetején az Erdélyre jellemző díszesen kialakított lécrácsajtó, úgynevezett csirind helyezkedik el. Az emeleten szintén háromosztatú térszervezés figyelhető meg, egy megközelítéssel a tornác felől, a pitvaron keresztül. A pitvarból nyílik két lakószoba, valamint egy kamra. A tornác korlátjának udvar felé forduló részén íves, lécekből faragott mintázat jelenik meg. A tornác felőli nyílászárók kapcsolt gerébtokos fa ablakok, melyeknek külső oldala faragott ornamentikával ellátott, díszes és egyedileg megmunkált.

A padlástér megközelítése a tornác középső része felett kialakított nyíláson keresztül lehetséges. A tetőtérben a mai napig megtalálhatók magukra hagyott könyvek és használati tárgyak, mint például a szövőszék. A csűr felőli oromdeszkázatban elhelyezkedik egy kifelé nyíló lécajtó is, feltételezhetően a termény padlástérbe történő pakolása ezen keresztül történt.

Az Inaktelke 24. szám alatt található épületet Nistor Gáspár vásárolta meg és elkezdődött a ház felújítása, azonban jelenlegi álláspont szerint az eredeti elképzeléstől eltérően más célokra használnak az épületet és leállt a felújítás. Az előbbieken ismertetett 9-es számú lakóházhoz hasonlóan az épület egyedi építészeti karakterrel bír és tükrözi az Inaktelkére jellemző, XX. század eleji cifra lakóházak jegyeit.

Az épület pinceszinttel, lakószinttel és padlástérrel kialakított emeletes lakóház. Az épület utcafront felőli homlokzata díszített, oromzat egyedi növényi motívumokkal díszített fűrészelt deszka.

Az épület utcai homlokzata vakolt, szürkés színű és fehér színű vakolatdíszek jelennek meg a nyílászárók között, valamint fejezet nélküli oszlopelemek és egyedi párkányprofilok is láthatók.

7. ábra: Inaktelke 24.
fotó: [17]

A pinceszint kőfalairól a vízesedés végett mindkét oldalon leverték a vakolat, ennek okán jelenleg a nyers szerkezet látszik a homlokzaton. A pinceszint eredetileg kéttraktusosan volt kialakítva külön-külön külső bejárattal. Az átalakítás, felújítás során a hátsó traktus ajtaját befalazták. Jelenleg a pinceszint megközelítése az utca felőli oldalról lehetséges, innen nyílik az eredeti helyiség, majd ebből nyílik egy újonnan kialakított fürdőszoba és az eredetileg önálló pincehelyiség, most szoba. A két traktus között új nyílást készítettek az átközlekedés biztosítása érdekében, valamint új ablaknyílásokat alakítottak ki a hátsó helyiségben és a fürdőszobában egyaránt. A beépített nyílászárók minden esetben az általunk vizsgált korban készültek, azonos szerkezeti kialakítással és színhasználattal, azonban elbontott épületekből kerültek áthelyezésre.

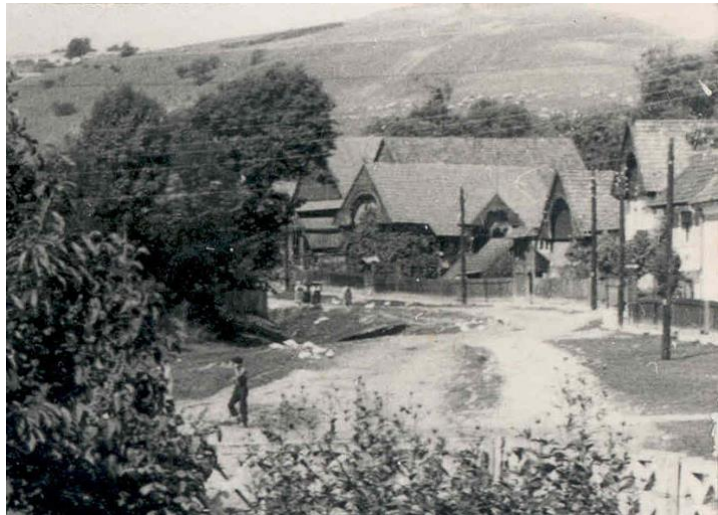
Az oldaltornácos épület emeleti szintjére az épület kontúrján kívül elhelyezett kő talapzaton álló, faragott kőtömbökből felépülő egykarú lépcső vezet fel. Az emeleten szintén kétosztatú térszervezés figyelhető meg, külön megközelítéssel a tornác felől és átjárással a helyiségek között. A hátsó traktus födémét sík betonfödémre cserélték, valamint a tornác agyagtapasztását betonsimításra cserélték. A felújítás előtt a 9-es számú házhoz hasonlóan díszes megmunkálású faelemek alkották a korlátot, azonban ezek a felújítás során elbontásra kerültek. Az emeleti szint nyílászárói kapcsolt gerébtokos fa ablakok, melyeknek külső oldala faragott ornamentikával ellátott, díszes és egyedileg megmunkált. A padlástér megközelítése a tornác végében kialakított nyíláson keresztül lehetséges.

5. Szerkezetek vizsgálata

Egy épület szerkezetének vizsgálata nem csak ahhoz szükséges, hogy azok állapotát és a felújítás technológiáit meg lehessen határozni, hanem az anyaghasználat, a szerkezetek kialakítása alapján következtetni lehet az épület építési idejére és megállapíthatók egyedi jellegzetességek, valamint adott esetben a falu építészetének sajátosságai is. Éppen ezért, igyekeztünk mi is minél részletesebben megismerni a szerkezeteket. A fejezetben az ismertetést szerkezetcsoportonként adjuk meg, először a szakirodalomban fellelhető információkat bemutatva, amelyeket aztán a saját tapasztalatainkkal összevetve igyekszünk következtetéseket levonni.

5.1. Általános jellemzők

Erdély népi építészetére jellemző, hogy elsősorban a helyszínen fellelhető és megmunkálható anyagokat használták. Befolyásoló tényező volt az adott területre jellemző földrajzi adottságok, valamint a települést lakta emberek társadalmi és anyagi helyzete.

8. ábra: Inaktelke, Jegenyei utca
forrás: [17]

A Kalotaszegen megépült lakóházak kialakítását nagymértékben befolyásolta az is, hogy az adott település mekkora távolságra helyezkedett el a városoktól. Az égetett cserép, téglá, valamint kő anyagok használata fokozatosan kezdett csak elterjedni a XIX. század végétől.

A lakóházakat a közösség együttes munkájával, kalákában összegyűlve építették. A XIX. században felértékelődött a mesteremberek szerepe, mert sokszor ők állították elő az építkezéshez szükséges anyagokat, végezték magát az építési folyamat vezetését, valamint részt vettek az építésben és koordinálták azt. [2]

5.2. Alapozás

9. ábra: Inaktelke 144. alapozásának feltárása
fotó: Szerzők, 2023

A Kalotaszegen a XIX. század végétől épült lakóházak alapozása egységesen főként kőből készült. A földszintes épületek esetében a göröngyös talaj kiegyenlítése érdekében kőből készült kiemelt lábazati falakat építettek, erről indították a felmenő falszerkezetet. Alápincézett vagy emeletes házak esetén - a közép-erdélyi területre jellemzően - a kiemelt pinceszint falait teljes magasságig kőből készítették el. [2]

Az alapozás készítése során elsődlegesen a tervezett falsarkok helyén cövekeket vertek a földbe, ezután pedig zsinórokkal jelölték ki a falak síkjait. A kijelölt területen

kalákába szerveződve ásták ki a földet hozzávetőleg egy lábnyi, azaz kb. 30 cm mélységben.
[14]

Az alapozás eltérő lehetett, a felhasznált kő anyagában, valamint a falrakásához használt kötőanyag összetételében. Alkalmazhattak durva mészkövet, alabástromot, kevésbe gyakori esetben tufát, homokkövet vagy patakából kitermelt homokkövet. Az Inaktelkétől nem messze található vistai kőbányából számos nagyméretű hasábra faragott kötömböt szállítottak a térség építkezéseire. A falakat többségében sárba ágyazva vagy szárazon, gazdagabb családok esetén homokkal és mésszel kevert habarcsba rakták. [1]

A vizsgált korszak épületei esetén megállapítottuk, hogy Inaktelkén is a kőfalazat volt jellemző lábazati-, valamint pincefalként. Jellemző a határban található mészkő használata, amelyet szóbeli közlés alapján vagy a patakából, vagy a hegyoldalból bányásztak. Éppen ezért a falazóelemek jellemzően kétkezes méretűek, szabálytalan formájúak, esetleg durván faragottak. Szabályos faragású köveket csak később az 1960-1970-es évektől kezdtek használni (lásd 31-es, 138-as számú ház).

Az általunk felmért épületeknél alapfeltárást nem végezhattünk, de a 144-es számú lakóház (1938) felújítási munkáihoz az épület körül egy kis szakaszon kiásták a földet a falszerkezet síkja mentén. Így itt beigazolódott - amit szóbeli közlés is megerősített -, hogy az alapozási sík a mindenkori terepszinthez képest nem mélyebb egy lábnál. Szóbeli közlés szerint a falak vastagságával igyekeztek ellensúlyozni a kis mélységű alapot.

Inaktelke domborzati viszonyai következtében a kőből készült alapozások fokozott nedvességátadásoknak vannak kitéve, mivel a falu völgyi falu, a patakok mentén alakult ki, a házak a domboldalokon és a dombok aljában helyezkednek el. A 24-es számú lakóház tulajdonosának elmondása alapján a lábazati falak nedvesek voltak és dohos szag érződött a földszinti helyiségekben. Ezen okból az épület domb felőli oldalán dréncöveket fektettek a földbe két sávban (szivárgó árkot alakítottak ki) a rétegvíz elvezetése érdekében, ami jelentős változást eredményezett. Az épületről TLS szkennelvel készített háromdimenziós pontfelhő megmutatta azonban, hogy az épület utcai homlokzatának magassága és az épület hátsó kert felőli homlokzatának magassága között hozzávetőlegesen 15 cm eltérés van. Feltehetően a mindössze nagyjából 30 centiméter mélységben elkészített alapozás alól az évek során a dombról érkező vízterhelés részben kimosta a talajt és ennek eredményeképpen süllyedt meg fokozatosan a lakóház. A 9-es számú épületnél ilyen mértékű süllyedést nem tapasztaltunk, de az első ház falai nedvesek és dohos szag is érezhető. A 129-es számú házban (1928) lakó Kisó néni is hasonló jelenségekről számolt be.

5.3. Falszerkezetek

A falszerkezetekre is igaz azon állítás, miszerint a kalotaszegi népi építészet szerkezeteit a földrajzi adottságok, a közelben fellelhető anyagok határozták meg. A magasabban fekvő, számos erdővel rendelkező térségekben fenyőből, bükkből és tölgyből boronafalas házak készültek. Az olyan dombos vidékeken, mint Inaktelke, a faanyagot messzebről kellett beszerezni, így inkább a favázás építési mód terjedt el különböző kitöltésekkel, akár földet és agyagot is felhasználva. Egyedül közép-erdélyi, kőbányákban gazdag térségben volt jellemző a kőépítkezés. [2]

Felméréseink, a faluban található, a vizsgált korszakból származó lakóházak kutatásai és szóbeli közlések során alátámasztásra került, hogy a falszerkezetek anyaghasználatát Inaktelkén is a rendelkezésre álló nyersanyagok határozták meg. A látvány alapján maga a szerkezet jellemzően nem állapítható meg, mivel maga , a felületképzés agyagos tapasztással, vakolással történt.

5.3.1. Kőfalak

Kalotaszeg térségében a XIX. század vége és a XX. század eleje után az elsődleges lakószint alatti szint pinceszinti/földszinti falak kizárólag kő felhasználásával épültek, vonóvas vagy koszorú használata nélkül. Az elkészült falszerkezeteket túlnyomó részben kívül-belül tapasztották és meszelték, melléképületek és szegényebb lakóházak esetén jellemzően vakolatlanul maradtak. A vakolatlan falak esetében ma egy sárral rakott fal is szárazon rakott falnak tűnhet, ugyanis az évek során a kötőanyag kipergett a kövek közül. A jól karbantartott épületek esetén leggyakrabban mészhabarcot alkalmaznak fugaképzésként. [1]

5.3.2. Faaanyagú falak

A falazatok legrégebbi formája a boronafal rönkvéges kialakítással, majd a XIX. század végétől kezd terjedni a csapolt boronafal, de igazi fénykoruk a XX. század. Ez a megoldás alkalmas arra, hogy a gerendákat nagyobb méretű rönkökből vágják ki. A tehetős polgári hatást mutató kalotaszegi lakóház a csapolt boronaház. [2] Kós Károlytól tudjuk, hogy Kalotaszegen szokás volt a házat valamelyik erre szakosodott hegyi faluban (pl. Bedecs) méretre megrendelni. Ott a

helyi román ácsok a fát kivágták, a házat felépítették, majd szétszedték, leszállították és az építés helyszínén újból összeállították. [2]

10. ábra: Inaktelke 144 zsilipelt falszerkezete
forrás: Szerzők, 2023

A XIX. század második felétől a zsilipelt fal fokozatosan háttérbe szorította a boronafalas építésmódot. [2]

A zsilipelt falas építésmód a vázszerkezetes építés egyik fajtája, különlegessége azonban, hogy a váz kitöltése is faanyag felhasználásával történik. A függőleges teherhordó vázszerkezet minden esetben talpgerendáról indul, amelyeket a kő lábazati vagy pincefalak tetején helyeztek el. A függőleges oszlopok oldala horonyszerű megmunkálással készült. Az oszlopok elhelyezése után a vízszintes gerendákat zsilipszerűen csúsztatták be a hornyokba. A behelyezett gerendák keresztmetszete lehet kör keresztmetszetű, háncsolt elemek, valamint bárdolt vagy fűrészszel megmunkált elemek. A sarkoknál, vagy a fal általános síkjában ferde merevítő elemek beépítése volt szükséges az állékonyság biztosítása érdekében. A szerkezet együtt dolgozása érdekében a vázszerkezet tetején “koszorú gerendák” (Jankó Jánosnál “tapaszgerenda”) elhelyezése szükséges. Az ilyen módon készült falszerkezetek átmenetet

képeznek a boronafalas és a keretvázás építési mód között, ugyanis a teherhordó váz mellett a kitöltő gerendák is szerepet kaphatnak a terhek viselésében. A behelyezett gerendákra - a fűrészmalomok elterjedését követően szinte kizárólag - átlós irányú kettős lécezést rögzítettek szegezéssel, ez biztosítja a vályogtapasztás lecsúszás elleni védelmét. A meszes vakolatok a XIX. század végén, a XX. század elején a polgárabb hatású épületeken jelentek meg. [1,2]

A szerkezet egyik nagy előnye, hogy az építéséhez szükséges fagerendák jóval rövidebbek, mint a boronafalas építésnél használatos gerendák. A rövidebb elemek lehetővé tették a fa feldolgozásának helyszínén történő összeszerelést és szétszedést, valamint a könnyebb szállíthatóságot. A zsilipelt fal másik előnye, hogy készítéséhez elegendő volt gyengébb minőségű, esetlegesen másodlagos felhasználású faanyag beépítése. [2]

5.3.3. Téglafalazatok

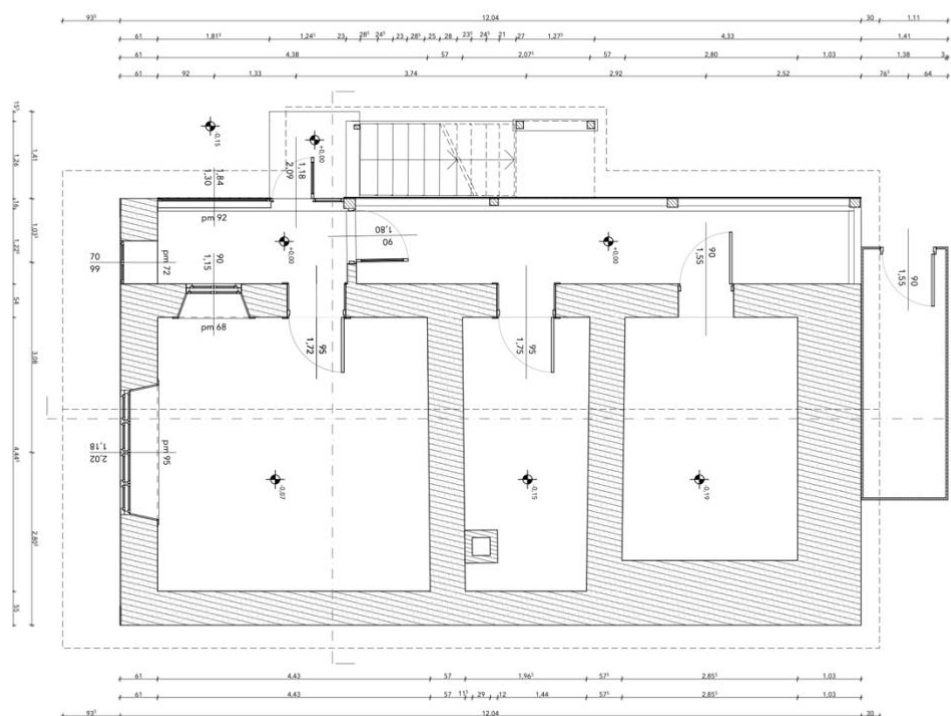
A téglafalazatok használata Kalotaszeg hagyományos építészetében ritka, és elsősorban a XX. század hozadéka. A polgári hatásra épülő nagyméretű házak, vagy a kisebb házak utólagos kiegészítéseinek anyaga. A XX. század első felében elterjedése elsősorban a vasútvonal mentén – azaz a Nádas völgyében figyelhető meg, később a többi vidéken is gyakoribbá válik. [1]

5.3.4. Tapasztalatok

A vizsgált időszak épületeire - a földszintes épületek lábazati és a csűrök falait kivéve - nem jellemző a látszó kőfal. A málló tapasztás és/vagy vakolat alatt megfigyelhető, hogy jellemzően a XX. század elején készült kőfalak inkább szabálytalan alakú terméskövekből épültek -, egy helyi adatközlő elmondása szerint a köveket a patakából görgették ki, vagy a hegyoldalban ásták ki és vitték az építés helyszínére. Ezt támasztja alá a 86-os számú ház (1944) leírása is [8], amely szerint a falat a patakmeder felsőbb szakaszán fejtett kőből építették. Eplényi Anna disszertációja alapján a falu környékén több kőbánya is volt. [17] Az 1960-1970-es évektől, a modern házak építésével, átalakításokkal kezdett elterjedni a szabályosan faragott, előre megmunkált kőelemek használata, amely egy sokkal egyenesebb homlokzati síkot és szabályosabb homlokzati megjelenést eredményezett (pl.: 1-es, 10-es, 13-as, 18-as, 21-es, 25-ös, 31-es, 32-es, 33-as, 34-es, 39-es, 45-ös, 46-os, 47-es, 52-es, 53-as, 57-es, 59-es, 62-es, 81-es, 88-as, 89-es, 138-as stb. számú ház) és ezeket a falakat jellemzően vakolatlanul hagyták. Talán ennek előképei a vistai épületek, ahol a kőbánya és kőfaragás miatt már korábban elkezdtek ilyen fajta épületeket építeni.

Inaktelke 9.

Lakóház - Pince alaprajz
M 1:50
2023.10.28.

11. ábra: Inaktelke 9. pinceszint alaprajza
forrás: Szerzők, 2023

Úgy véljük, hogy az elbontott épületek alapanyagait az újabb építkezések során előszeretettel felhasználták fel. A 9-es szám alatt álló lakóépület felmérése során kiderült, hogy a földszint hátsó pince helyiségének két fala is 1 m vastagságú, míg az összes többi falszerkezet megközelítőleg 50 cm vastag. Ezen jelenség feltételezéseink szerint két fő okból alakulhatott ki.

Elsősorban a helyiség csűr felőli falában egy fülke található, amit tárolásra használtak, ahogy a 43-as (1926), 86-os (1944) és 87-es (1933) számú épületeknél is, így a falszerkezet elvékonyítása kedvezőtlen lehetett volna és a vastagabb falszerkezet a helyiség hidegen tartásában is szerepet játszhatott.

Másodsorban a helyi adatközlők elmondása szerint a telken régebben egy földszintes épület állt, amelyet „elrontottak”. Számba vehető az a lehetőség is, hogy a régi épület falszerkezetének egy részét meghagyták és ehhez építették hozzá a háromsztatú épület új falszerkezetét más vastagságban az eredeti épületszélesség megtartása mellett. Ennek igazolása vagy cáfolása falkutatással lenne végezhető, amire nem volt lehetőségünk.

A falu tanulmányozása során rönkvéges boronafallal nem találkoztunk. Az általunk felmért épületek, valamint azon épületek alapján, amelyeken a szerkezet mállás következtében

feltárulkozik megállapítható, hogy a vizsgált időszak épületeire a csapolt boronafal sem jellemző.

A hiányzó tapasztású házfalak (pl. 79-es számú épület - 1911), valamint a tapasztás nélküli gazdasági épületek (pl. 21-es és 64-es számú háznál) esetén látható a nyers tartószerkezet. Ezeken a részeken jól látható, hogy az elkészült falszerkezetben olyan gerendákat alkalmaztak, amelyeken nem csak a falak összekötéséhez szükséges fészkek, beeresztések helyei látszanak, hanem lyukak is vannak. Ebből arra lehet következtetni, hogy Inaktelkén is készültek a korábbi épületek esetén talpas, favázás, sövényfalas épületek, amit alátámaszt Furu Árpád [1] is, mikor azt írja, hogy “a sövényfalak használata elsősorban Alszeg és Nádas-mente szegényebb házáinál szintén hagyományosnak tekinthető”. Vélhetően Bátky

12. ábra: Inaktelke 79. zsilipelt falszerkezete vélhetően újra felhasznált elemekből
forrás: Szerzők, 2023

Zsigmond 1900 körül készült fényképén is ilyen épületet láthatunk, de a kutatások során már nem tárult fel ilyen falszerkezet és szóbeli közléssel sem tudunk ilyen kialakításról.

A vizsgált korszak épületei között szintén nem talákoztunk téglafalazatú épülettel, ami magyarázható azzal, hogy az égetett téglá mindig is drágább építőanyagként számított, ráadásul vagy a kolozsvári téglagyárból kellett volna szállítani vagy tégláégetőket kellett volna bérelni. Az égetett falazóblokkból készített falazatok az 1970-es évektől jelentek meg, ahogy azt a korabeli felvételek is mutatják.

Kutatásaink alapján a zsilipelt fal a leggyakrabban használt hagyományos falszerkezet Inaktelkén, az épületállomány túlnyomó része ezzel a technológiával készült. A függőleges oszlopokat sasoknak, míg a vízszintes gerendákat rakófának nevezték. A szerkezet széleskörű alkalmazásához hozzájárulhatott, hogy egy-egy épület átépítése esetén fel tudták használni a korábbi épület fa anyagát, ami egyrészt meggyorsította az építkezést, másrészt nem kellett fizetni érte. Ezáltal a kevésbé tehetősek is könnyebben vághattak bele a vizsgált korszaknak megfelelő új épület kialakításába.

A 9-es számú ház esetében a felmérések megmutatták, hogy az emeleti, zsilipes falak vastagságában nagyobb eltérések vannak. Ezen eltérések adódhatnak a tapasztás egyenetlen

vastagságából, azonban valószínűbb, hogy a vázszerkezet építése során elbontott elemeket használtak fel - akár az adatközlő által említett “elrontott ház” elemeit...

A 9-es számú lakóház felmérése során megállapítottuk, hogy a lécek keresztmetszete 1,5x1,5 cm és megközelítőleg 7-10 centiméteres tengelytávolsággal vannak felhelyezve. A falszerkezet felületképzése a környék talajában gyakran fellelhető vörösayaggal történt 3 centiméteres vastagságban, azután 1 centiméter vastag fehér agyag tapasztásával készült.

A vizsgált korszak épületei között az 1940-es évekre tehető a zsilipelt falak mellett megjelenő, inkább a fachwerk szerkezethez hasonló favázis szerkezet - a zsilipelt falakhoz képest sűrűbb sasosztással rendelkezik -, ahol a kitöltés égetett agyagtégla kifalazással történt. Ilyen példákat találunk a 145-ös (1945) és a 86-os számú lakóháznál [8] (1944), valamint a 39-es számú ház sütőházánál is.

A lakóház építésével kapcsolatban id. Kalló Malmi Ferenc, az elbontott és a Szentendrei Szabadtéri Múzeumba szállított épület építőjének naplóbejegyzéséből ismerjük 1944-ből elsősorban a falra vonatkozó költségeket, melyek vélhetően nem tartalmazzak mindent (így pl. a fal és a tetőszerkezet faanyagát, a kitöltő téglafalazat anyagát, tetőfedést stb.) (az eredeti leírás alapján):

„Építés pénz kiadás 1944 Évben.

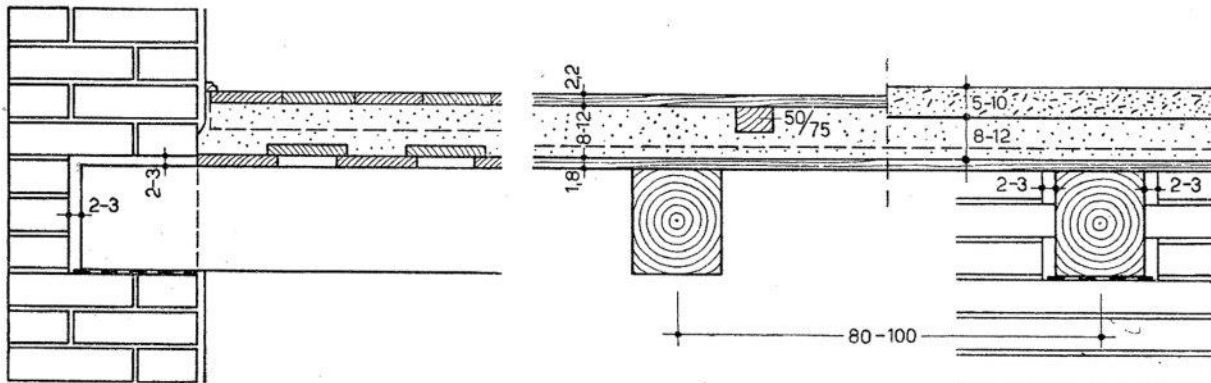
Feljegyzem a ház épülethez való pénzkidadásokat.

- 1.) Ballázs Györgynek Január 23án 200 pengő
- 2.) A kőhordoknak Február 23án 350 pengő
- 3.) Kő megvétel gazsitul (március) 5én 440 pengő
- 4.) Kő hányás Gyurinak 5én 100 pengő
- 5.) Léc vásárlás Heringtül Február 4én 700 pengő
- 6.) Colos deszka Heringtül 48 szál 770 pengő
- 7.) A kő fuvarozoknak, Március 1én 350 pengő”. [18]

5.4. Födémszerkezetek

5.4.1. Jellemző födémszerkezetek

Furu Árpád [1,2] Malonyaira [14] és Jankó Jánosra hivatkozva ismerteti a Kalotaszegen alkalmazott födémeket, amelyek alapvetően fa anyagúak és jellemzően megegyeznek a Kárpát-medencében széleskörben elterjedt födémmel.

13. ábra: pórfödém szerkezeti kialakítása
forrás: [29]

A leggyakrabban alkalmazott födémszerkezet a pórfödém (erdélyi dialektusban hágatott- vagy deszkafödém). Az alulról látható gerendákat egymástól mintegy félölnyi (egy öl kb. 1,9019 m, míg egy „bécsi öl” kb. 1,8964 m, így egy fél öl kb. 95 cm) távolságban helyezték el a boronafalra vagy a rakott kőfalra. Ezen szerkezetenél kezdetben a fűrészelt deszkákat egymás mellé helyezték szögelés nélkül és ezután tapasztották be sárral, azonban a deszkák mozgásából adódóan a sár gyakran kihullott közülről. [19] Ezen probléma megakadályozására a deszkák toldásainál egy lécezt szegeztek fel vagy a deszkákat hézagmentesség, 2–3 cm átfedéssel fektették. Ezek meggátolták a tapasztás bepotyogását, leesését. Esetenként mind a gerendák, mind az alsó deszkalapok szélét hornyolással díszítették. Padlástér esetén a deszkaborítást betapasztották, míg közbenső födém esetén feltöltés és a megfelelő burkolat került rá. A gerendás födéme borított födémként is készültek...

A XVII-XVIII. században az épületek szélességéből adódóan a gerendák középtengelyében szükség volt mestergerendával történő alátámasztásra, azonban a XIX-XX. század fordulójától kezdve - Kós Károly szerint a tornác elterjedésének következtében - használatuk fokozaton megszűnt. [2]

Az alapincézett épületek esetén a pince és a lakószint között elhelyezkedő, valamint a lakótérrel a padlástértől elválasztó vízszintes térelhatárolás többnyire hasonló szerkezeti megoldásokkal épült. Amiatt, hogy a lakószint alatti födémszerkezet nagyobb terhelésnek volt kitéve, jellemzően a teherhordó gerendák nagyobb keresztmetszettel rendelkeztek.

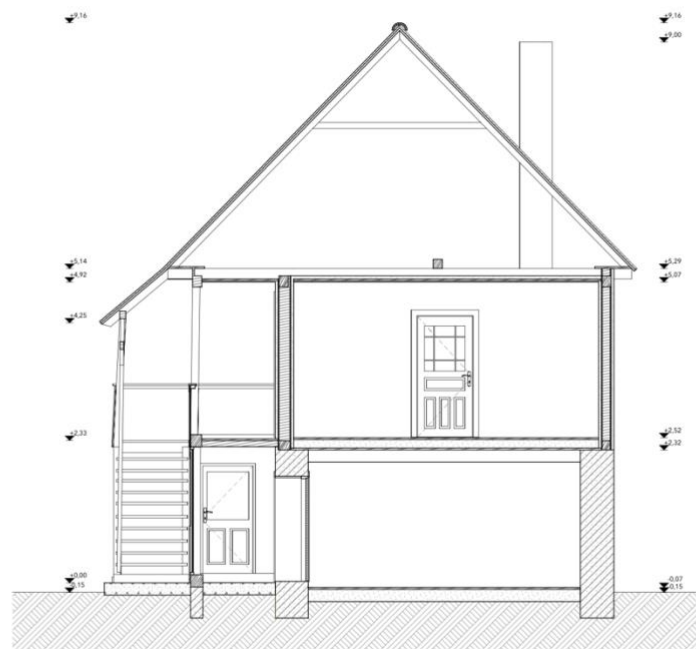
A pinceszint és a lakószint közötti födémek esetén alkalmazott megoldás volt a csapos gerendafödém is. Ezen szerkezet három oldaláról sík, felül íves elhatárolású gerendák egymás mellé sorolásából tevődik össze, ahol a gerendák együtt dolgozását a hozzávetőlegesen 2 m-es távolságokban beütött keményfa csapok vagy ékek biztosították. A csapos gerendafödém alkalmazása lehetővé tette a födém alsó felületének sík kialakítását, azonban hátránya, hogy a falszerkezet mentén széles feltámaszkodás szükséges és a kémények mentén minden esetben a gerendákat ki kell váltani.

Kalotaszegen boltozott födémek készítése a falazatok anyagából következően csak a pincék felett készült. [1]

5.4.1. Megfigyeléseink

Kutatásunk során Inaktelkén is jellemzően fa szerkezetű födémekkel találkoztunk. Boltozatot értelemszerűen csak falazatok esetén tudtak kialakítani, így ezen szerkezeti kialakítás csak alápincézett épületeknél lehetséges, a kőfalazatokkal összhangban kőből kialakítva.

Inaktelke 9.
Lakóház - Keresztmetszet
M 1:50
2023.10.28.

14. ábra: Inaktelke 9. födémgerendával egyesített fedélszék
forrás: Szerzők, 2023

Boltozatot tudunk megfigyelni a 22-es számú lakóház (1950) és az 58-as számú Tájház [9] (1914) esetén a hátsó pincehelyiségben, de a 87-es számú ház (1933) és a felmérések alapján a 86-os számú ház (1944) pincéje is boltozott.

Vizsgálatunk során kiderült, hogy a padlásfödémek fedélszékkal egyesített kialakításúak, így a födémgerendák egyben kötőgerendák is.

Majdnem minden épület esetében a pinceszint és a lakószint közötti födém szerkezet pórfödém, azaz hágtott födém.

A 9-es és a 24-es számú házak esetén a TLS-szkennerrel végzett felméréssel igazolni tudtuk, hogy a gerendák tengelytávolsága megközelítőleg fél öl, vagyis kb. 95 centiméter - ahogy azt Jankó János 1892-ben leírta. A pórfödémek szerkezeti kialakításában az elsődleges különbség a teherhordó gerendák és a deszkák megmunkálásának a módja volt. A 9-es számú lakóház esetében a pince feletti födémnél mindenféle felületkezelés nélküli bárdolt pallókat alkalmaztak egymás mellé helyezve és felülről léccel letakarva, ahogy az 58-as számú tájház (1914) első és a 145-ös számú ház (1950 körül) pincehelyiségénél is. A 9-es számú ház pitvara felett gyalult deszkákat helyeztek el, míg az utca felőli ház esetén már esztétikai igény is felmerült, így ott hornyolással díszített deszkázat készült, ahogy a 145-ös számú épület (1950 körül) földszinti első házában is és ezek a födémek már mázoltak voltak. Ugratott födém, azaz egymásra takaró deszkázással kialakított pórfödém figyeltünk meg a 24-es számú lakóépület esetén a földszinti első ház felett. A 129-es ház (1928) felső szintjén is és a napjainkban a Tájházként működő 58-as számú épület (1914) esetében talákoztunk ugratott födémmel.

A lakószintet és a padlásteret elválasztó vízszintes térelhatárolás a csekélyebb terhelésből adódóan kisebb szerkezeti vastagsággal történt. Ahol nem ugratott födémmel talákoztunk, ott a helyiség felől sík vakolt felület látható, amit sárléc födémmel alakítottak ki (9-es, 22-es - 1950 -, 24-es, 145-ös számú - 1950 körül - épületek) - ezt Furu Árpád nem említi a könyveiben [1,2]. A néprajzi leírások szerint [23] a sárléces födém szerkezet városi hatásra terjedt el és a pórfödémhez hasonlóan a teherhordó gerendázat felső síkjára helyezték el a felületfolytonossághoz szükséges segédszerkezetet. A két szerkezet közötti különbség azonban az, hogy a sárléces födém esetében ritkított lécvázat alkalmaztak, leggyakrabban hulladék lécdarabokat szegelték fel. A szakirodalommal ellentétben vizsgálataink során kizárólag olyan sárléc födémeket tártunk fel, amelyeknél a lécváz a gerendázat alsó síkjára volt felszegelve és a vályogtapasztás a lakószint felől készült el. A szerkezet ily módon történő alkalmazásának a magyarázata lehet, hogy ebben az esetben képesek voltak alulról sík mennyezet, úgynevezett

stukatúr kialakítására. A sima mennyezeti felület lehetővé tette festett felület, esetleg díszítő festés kialakítását is. Egyes házak tekintetében azonban eltérő lehetett a lécváz kialakítása és az elhelyezésének a gyakorisága. A 9-es számú lakóház esetében a felméréseink alapján megközelítőleg 10 cm-es tengelytávolságban, kétirányban szögelték fel a 1,5x1,5 cm-es léceket, ellenben a 24-es számú ház tornácával, ahol a léceztést szinte egymás mellé, hézag nélkül helyezték fel, míg a 22-es számú épület (1950) esetén 5x1,5 cm léceket helyeztek el hézagosan. A födémek padlás felőli kialakítása sem egységes, mivel a 9-es számú épület esetén a padlástér felől a gerendákra borítás nem készült, a 24-es és a 145-ös házon (1950 körül) a gerendák felülről borítottak voltak.

Vizsgálataink során a pinceszint feletti födém esetében nem találoztunk mestergerendával történő gyámolítással. Látható mestergerendás kialakítást csak a 87-es számú (1933) épületnél figyeltünk meg. Érdekesség azonban, hogy a 9-es és a 24-es számú lakóépületek esetén a felső szint és a padlástér közötti födémnél a padlástérben a födémgerendák felső síkjára helyezték el a mestergerendákat és ehhez kötötték fel csavarozott kapcsolattal a fafödém gerendáit. Különlegessége ezeknek a gerendáknak, hogy nem futnak végig az épület hosszán. A 9-es számú lakóház esetében például az utca felőli homlokzati faltól indul és a háromosztatú emeleti szint pitvarának közepén ér véget, így kérdéses, hogy valódi mestergerendákról beszélhetünk vagy esetleg későbbi megerősítés eredményei.

A 24-es számú lakóépület esetében találoztunk csapos-gerendafödémrel, amely azonban nem valódi teherhordó szerkezet, hiszen az ugratott födém felett készült és a födémgerendákra terhel. A tornác kialakításában tölt be fontos szerepet, így ismertetése ott történik.

Az épületek átépítése, felújítása, esetlegesen funkcióváltása során számos épületnél alkalmaznak vasbeton födémrel. Így a 24-es számú épület esetén is, ahol az egykori földszinti pincehelyiség feletti tönkrement fa gerendás födémrel vasbeton szerkezetre cserélték és ezzel összefüggésben a tornác egy részét is.

5.5. Padlószerkezetek

5.5.1. Jellemző padlószerkezetek

Az egyik legősibb padló kialakítás a vert föld, azaz az egyszerű döngölés és agyagtapsztás, amely még a XX. században épült számos lakóházban is fellelhető. [2]

Más fában gazdag területekhez hasonlóan (pl. Székelyföld, Beszterce, Torockó) Kalotaszegen is elterjedt a hajópadló, az ún. pádimentum alkalmazása. A földszint igényesebb helyiségeiben, pl. az elsőházban a vert föld padlóra homokot terítettek, ebbe ágyzták a párnafákat, majd erre szegezték a hajópadlót. A felső szinten a födémszerkezeteknél ismertetett módon a fa gerendákra deszkákat helyeztek, majd feltöltésbe ágyzták a párnafákat. [2]

Újabb megoldás a betonpadló, amely – faldnedvesedést okozó káros hatásai ellenére – elsősorban konyhákban, kamrákban és mellékhelyiségekben egyre inkább teret hódít. [1]

5.5.2. Megfigyeléseink

Inaktelke épületeinek vizsgálata során szinte minden épületben talákoztunk vert földpadlóval. A vert földpadló voltaképpen egyszerű döngöléssel tömörített föld, amelyre agyagtapasztás készül. Ezen kialakítást - az első házat kivéve - a földszinti helyiségekben alkalmazták. Egy helyi adatközlő elmondása alapján ezeket a padlókat tisztításképpen „futtatták”, vagyis híg agyagos, marhatrágyás folyadékkal öntötték fel és búzaszalma töreket szórtak bele. id. Kalló Malmi Ferenc is megemlékezik egyik naplóbejegyzésében az ilyen padlókról:

„...A ház földjén pojva és törek

Az volt az igazi szőnyeg.

Előbb rákészültek, s vittek bé anyagot

Egy nagy marhaganét s vegyesen agyagot

Azt együtt jól meg kavarták

S a ház földjét meg futtaták

S rá hintődött a pojva és törek
az volt az igazi szőnyeg.” [18]

Az első ház a leírásoknak megfelelően hajópadlós kialakítású (pl. 58-as számú tájház - 1914 -, 145-ös épület - 1950-es évek). Tanulságos megfigyelés azonban, hogy a 9-es számú épületnél is a földszinti első házban hajópadló készült, azonban ezt a későbbiekben műanyaggal borították, ami a padló szerkezet alatti földréteg kipárolgását akadályozta és ez a hajópadló teljes tönkremeneteléhez, elkorhadásához vezetett.

A 9-es számú épület földszinti pitvarában, ahogy a tornácon is már beton padló található, mára szintén beton padló található a 24-es számú épület teljes földszintjén, azonban ezt az elmúlt évben a felújítás során készítették.

A 9-es számú lakóházban a pince feletti födémnél végzett feltárás során bebizonyosodott, hogy a párnafákat homokba ágyazták. Az épület érdekessége azonban, hogy a TLS szkennelrel végzett felmérés alapján a hátsó pincehelyiség feletti padló nagyjából 20 cm vastagságú, míg az első traktusban csupán 17 cm. A többlet rétegvastagság - a falszerkezeteknél ismertetett feltételezett okhoz hasonlóan - részt vehetett a helyiség hidegen tartásában. A 24-es számú lakóház esetében a felső szinten viszont a tulajdonos elmondása alapján nem homokba, hanem salakba ágyazták a hajópadló párnafáit.

Érdekes jelenség, hogy az 58-as számú Tájház (1914) hátsó házában a pórfödém felett mindösszesen vályog döngölés található. Talán ennek újszerűbb változata a 9-es számú és a 145-ös számú (1950 körül) épületeknél az emeleti kamrákban a pórfödém felett alkalmazott beton padló, ami talán az agyagtapasztásra készült. Adatközlő elmondása alapján annak érdekében készítették így, hogy a kamrában hűvösebb legyen.

5.6. Nyílászárók

A városi mintára történő szerkezeti adaptáció a nyílászárók terén jóval korábban elkezdődött, mint a népi építészet többi részénél, eleménél. Ezen folyamatot nagy mértékben elősegítette, hogy asztalosmunkához viszonylag könnyen hozzá lehetett jutni és a nyílászárók készítéséhez szükséges zárat, vasalatokat a helyi vásárokon be lehetett szerezni. A XIX. század elejétől falusi házakban is egyre elterjedtebbé vált az üveglapok, valamint belső terek között üvegezett sávokkal ellátott ajtók használata. Az alkalmazott üvegek főként gyengébb minőségű, kisebb méretű sík üveglapok, úgynevezett parasztüvegek voltak. [2]

Az általunk vizsgált korszak nyílászáró szerkezeteiről részletes leírást nem találtunk, csak általános megfogalmazásokat.

5.6.1. Ablakok

Erdélyre általánosan jellemző volt az általunk vizsgált időszak előtt az ácstokos ablakok használata, amelyeket a XIX. század során a pallótokos ablakok szorítottak ki. A XX. század első évtizedeitől a pallótokos ablakokat fokozatosan felváltották a jellemzően mindkét szárnyukkal befele nyíló kapcsolt gerébtokos ablakok. [2] Az ablakszerkezetek anyaga nem

minden esetben azonos a faanyag térbeli elhelyezkedésének függvényében. A belső, védett farészek rendszerint lucfenyőből, míg a külső, az időjárási behatásoknak kitett farészek vörös fenyőből, esetlegesen tölgyfából készültek. [4]

A vidéki ablakokra jellemző, hogy az iparos munka mellett egyedi faragások is gazdagítják a vízszintes osztópárkányt. A fogsor helyére faragott minták, fűrészelt, hullámos lemezek is kerülhettek. A tojássor esztergált elem, a füzérek és a spirál részben faragottak. A középosztó léccét sokszor közepén is díszítik, annak ellenére, hogy üvegosztás nem történik. A kisvárosi ablaktípusokhoz hasonlóan a népi építészet is a városi példákat követte – a legegyszerűbb ablakok kivételével-, bár sokszor 50 éves késéssel. [5]

16. ábra: Inaktelke 9. tornác felőli emeleti ablaka
forrás: Szerzők, 2023

15. ábra: Inaktelke 9. tornác felőli emeleti ablaka
forrás: Szerzők, 2023

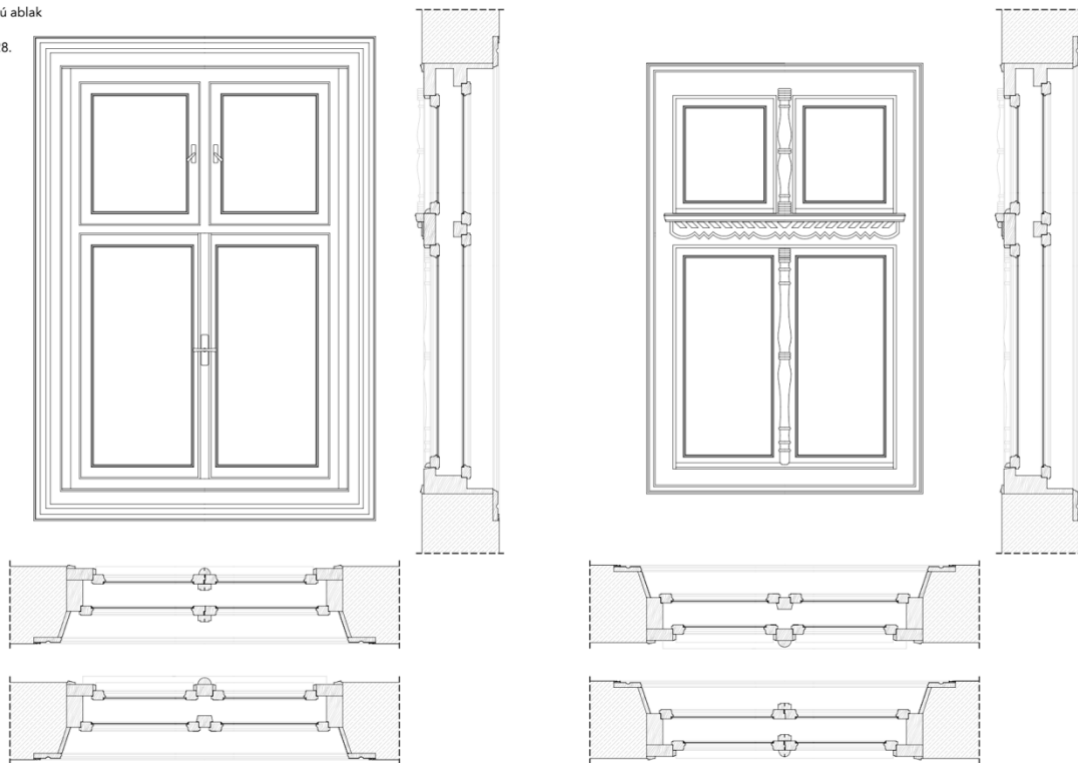
Kutatásaink alapján az inaktelki tornácos lakóépületeken jellemzően nem egységes, hanem esetlegesen több paraméterben is különböző ablakok találhatók. Egy épületen belül - jellemzően - a helyiség fűtési igényeinek függvényében egy- és kétrétegű ablakok differenciált használata volt jellemző. A felmért 9-es és 24-es számú lakóházaknál is megfigyelhető, hogy a homlokzati szimmetria érdekében a tornác elé nyújtott falszakaszon lévő ablakok egységesen egyrétegű ablakok, ugyanis az építészeti hatás mellett nem rendelkeznek épületszerkezeti vagy

épületfizikai követelményekkel. Másodsorban azonos épületen belül is a számos különböző ablakméret és parapetmagasság mellett találkozhatunk mindkét szárnyal befelé, valamint a vizsgált szakirodalommal [2] ellentétben kifelé és befelé nyíló ablakokkal egyaránt.

A 9-es számú ház földszintjén az elsőház udvar felőli homlokzatán található egy kifelé nyíló külső szárnyal és befelé nyíló belső szárnyal rendelkező ablak, míg az összes többi nyílászáró mindkét szárnyal befelé nyílik. Ezen különböző szerkezeti kialakítás adódhat abból, hogy különböző használati funkcióval rendelkezett az adott ablak, azonban nem zárható ki, hogy más építési időszakra utal vagy a többi épületszerkezethez hasonlóan egy már felhasznált ablakot építettek be. A nyílászárók nyitásiránya jellemzően utal a tokszerkezet kialakításának módjára. A kifelé és befelé nyíló szárnyúak rendszerint pallótokos, míg mindkét szárnyal befelé nyíló ablakok kapcsolt gerébtokos kialakításúak.

Inaktelke 9.

1-es számú ablak
M 1:10
2023.10.28.

17. ábra: Inaktelke 9. emeleti ablak felmérési rajz
forrás: Szerzők, 2023

Megfigyeléseink alapján a jellegzetes inaktelki lakóházakon javarészt kapcsolt gerébtokos ablakok találhatóak. Ezek ún. hevederlécanyagból, a négyszög egyik sarkának kigyalulásával készültek és minden esetben a fal külső síkjára vannak pozicionálva. A XIX. század végén és a XX. század elején épült lakóházak esetében a szárnyakat és az üvegosztást tekintve jellemző volt a keretosztásos megoldás. Városi hatásra az ablakok mérete megnőtt, az ablakok jellemző szélessége 90-105 cm, a magasságuk pedig ugyanakkor 135-150 cm. Az ablakszerkezetet a

padlósíktól jellemzően legalább 85 centiméterrel helyezték el, de megfigyelhetőek 95 centiméter közeli parapetmagasságok is. A különbség egyben utal az alkalmazott rakófa magassági méretére is. Az ablak mellett mindig állítottak sasfákat, de az ablakok felső síkjának minden esetben annyival a mennyezet síkja alatt kellett maradnia, hogy a födémgerendák alátámasztása, vagyis a koszorúgerendák - melyek egyben a kiváltók is voltak - elhelyezése lehetséges legyen. A mellvédfal magassága és az utóbb említett körülmény határozta meg a szélesség és magasság legszebb arányaival együtt a nyílászárók méreteit. Inaktelkén a zsilipelt falakban elhelyezett ablaktokok vagy takarókereteik nem takarnak rá a tapasztásra, hanem egy díszléccel színelve csatlakoznak. A kőfalazatok esetén megmaradt az ácsbokos beépítés. A fal külső és belső síkján egy-egy ácsbokot helyeztek el, ezek biztosították egyben a falazatban a kiváltást is, majd ebbe helyezték bele a nyílászárót.

A leggyakrabban alkalmazott ablakok kétszárnyúak, a vízszintes tokosztás alatt középen felnyíló szárnyal, míg felette tokosztással és két nyíló szárnyal. A reprezentációt nem csak a nagyobb méretű ablakok biztosították, hanem az azokban alkalmazott nagyobb üvegtáblák is, amely jelentős különbség a Malonyai [14] által leírt XX. század fordulójának időszakához képest. A vizsgált időszak épületeinél szintén városi közvetítéssel jelenhettek meg, a szecesszió hatására az 1920-as évek körül kialakult [5] hármás vagy háromosztású ablakok.

A szárnykeretek keresztmetszeti mérete a korban hozzáférhető, jellegzetes gyalult deszka méreteiből adódik, szélességük megközelítőleg 5 cm, vastagságuk 4 cm. Az éleiket rendszerint finom tagozással látták el, a szárny alsó él mentén az esővíz beszivárgása ellen cseppentő vízzel ellátott vízvetőket készítettek. Ezeket az elemeket leggyakrabban nem egy elemből készítették, hanem megmunkált vízvetőket szegeléssel erősítették fel utólag. A szárnyak keretei minden esetben ugyanazon szerkezeti kialakítással készültek, azonban annak függvényében, hogy a homlokzat merre fordul és milyen rendeltetésű tér van mögötte az architektonikus megoldások különbözhetnek. [4] A 9-es számú épület esetében jól megfigyelhető, hogy a felső szintű pitvar ablakkeretének külső megmunkálása azonos a többi udvar felé néző ablakéval, ugyanakkor a belső kialakítása díszítetlen a helyiség rendeltetéséből adódóan.

Az ablakok fő eleme a vízszintes osztó, a szemöldök, amely kialakítása során a felette és alatta elhelyezkedő kettős ablakszárnyak nyithatóságát biztosítani kellett. Ennél fogva a szemöldökfa legkisebb magassága 10 cm, ami miatt a szerkezeti magassága jóval nagyobb, mint a szükséges tokszerkezet vastagság. A felvastagodott szemöldökök kellemetlen vizuális hatásának ellensúlyozására valóságos párkányprofilozásokkal, díszítésekkel látták el ezeket. A szemöldökfa mellett az ablak másik díszítőelemévé vált a középen felnyíló ablak függőleges takaróléce és a felső függőleges tokosztó, melyek gyakorta kicsinyített pilaszter formához

hasonlíthatók és alsó kialakításuk pontosan illeszkedik a vízvető enyhén lejtő síkjához. A 9-es számú épület emeleti szintjén felmért nyílászárók tornác felőli, külső síkján található díszítések tükrözik a “Cifra Kalotaszegre” jellemző változatosságot. Az általunk felmért 9-es és 24-es számú lakóházakról egyaránt elmondható, hogy egy épületen belül is előfordult többféle mintájú és díszítettségű nyílászáró. A díszítettség mértéke mellett a fa elemek megmunkálásában is különféle kialakítások figyelhetőek meg, találkoztunk fűrészelt, faragott és esztergált elemekkel is.

Az előbbieken ismertetett szárny keretszerkezetekkel ellentétben a tokszerkezetek jellemző méretei nem egységesek, egy épület esetében is különféle tokszélességek figyelhetőek meg majdnem minden lakóház esetében. A tokoknál megfigyelhető, hogy az inaktelki népi építészetben használatos ablakok tekintetében nem „ipari” termékek, hanem helyi asztalos által készített elemek. Szóbeli közlés alapján több asztalos is tevékenykedett a faluban, így vélhetően az ablakokat nem vásárokból vásárolták. A tokoknál feltételezhető, hogy a házak többi épületszerkezetéhez hasonlóan olyan faanyagot használtak fel, amely éppen rendelkezésre állt, ennek következtében alakultak ki a változatos szélességek és kialakítások.

Ahogy maguk a tokszerkezetek úgy a vasalatok, zárszerkezetek is rendkívül változatosak. Ezeket vélhetően vásárokból szerezték be. [2] Egészen különleges a 24-es ház alsó szinti egykori kamra helyisége helyére behelyezett régi ablak zárszerkezete.

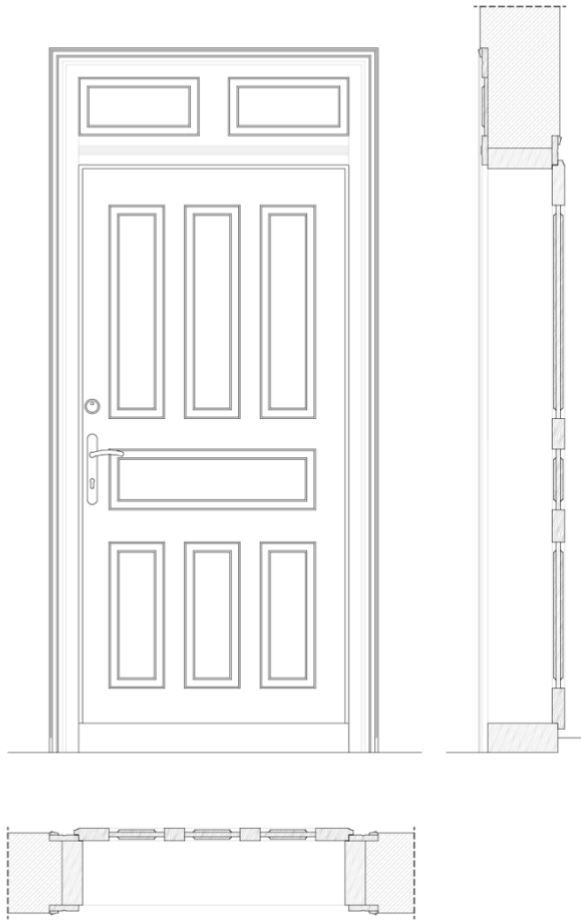
A tokszerkezetek mellett a nyílászárók bélletének kialakítása is változatos geometriákkal készült, akár egy épületen belül is. A 9-es lakóház esetében a kő- és a zsilipes szerkezetű falakban is egyaránt megtalálható hagyományos, derékszögű és 15-20 fokos kialakítású ferde káva is. A káva kialakításánál nem állapítható meg valamiféle rendszer, az azonos rendeltetésű helyiségekben is megtalálható mindkét módszer.

5.6.2. Ajtók

Erdélyben a XIX. század második felétől terjedt el a két sor deszka egymásra szögelésével kialakított, bélletes látszatot keltő ajtók. Az ajtók körében a XIX. és XX. század fordulója hozta el a változást, ugyanis ettől fogva már fűrészszalmokban vágják a deszkákat és a borított ajtókat egyre felváltották a betétes ajtók, melyeket már kovácsolt pántokkal, vasszárakkal láttak el. [2]

Inaktelke 9.

4-es számú ajtó - Külső nézet
M 1:10
2023.10.28.

19. ábra: Inaktelke 9. emeleti bejárati ajtó
forrás: Szerzők, 2023

18. ábra: Inaktelke 9 emeleti bejárati ajtó
forrás: Szerzők, 2023

Felméréseink és kutatásaink alapján az inaktelki lakóházakban mind a külső, mind a belső ajtószervezetek - az ablakokkal ellentétben - túlnyomó részben egységes szerkezeti kialakítással készültek.

A kőfalakban ácsbokot alkalmaztak, amely egy keretként készül el, alul küszöb-, felül süvegfa és két oldalán pedig egy-egy függőleges szárfa alkotta. A küszöb- és a süvegfa két-két nyúlványával kötötték be a tokszerkezetet falba. Egy-egy ajtónyílásban a külső és a belső falsíkon helyeztek el egy-egy ácsbokot. A falba behelyezett tokokat szokás „szőrös tokoknak” nevezni, ugyanis a többnyire fenyőből készülő tokokat megdolgozatlanul ékeltek be a falba. A gyalulatlan ajtótokok elkészítése ácsmunka körébe tartozik, míg az ajtókeretek asztalos munka által készültek [4]. A kialakítás jól megfigyelhető a 17-es számú ház romjainál. A zsilipelt falakban az ablakok elhelyezéséhez hasonlóan nem volt szükség ácsbokra, mivel az ajtónyílás mentén egy-egy sást helyeztek el.

Az ajtószerkezetek között találunk deszkaajtókat, leginkább a csűrök ajtajaként, de pl. a 9-es számú ház kettős pinceajtaja is, a külső és a belső ácsokra akasztott egyszerű deszkaajtó, de ez vastagabb lécekből készítve. A kettős kialakítás is vélhetően a jobb szigetelés miatt készült, ahogy a belső ajtó is rejtett zárral nyitható.

Kétrétegű deszkaajtókkal, azaz amikor az ajtó egy vastagabb pallóváz kerettel rendelkezik, amelyet azután deszkákkal borítanak a vizsgálataink során nem talákoztunk. Alkalmazásuk főként abból fakad, hogy a korábban használatos deszkaajtókhoz mérten jóval kisebb a vetemedésük. [4] Ennek egy változata a 9-es számú lakóház földszinti pitvarba vezető ajtó bélletborításán figyelhető meg.

Intaktelkén leginkább használt ajtószerkezet a vésett vagy váztáblás ajtó, amely egy vastagabb keretből és az ezek által határolt mezőket kitöltő táblákból állnak. Ez az ajtószerkezet a századfordulót követően városi minta alapján terjedt el [1]. A kitöltő táblákat egy darabként készítették és olyan módon illesztették össze, hogy az összeszáradás következtében létrejövő térfogatváltozás ne növelje meg az egész ajtó méreteit. Az ajtókat borítással építették be, azaz három fő részből tevődtek össze: az ajtószárnyból, a bélésből és peremből. Az ajtószárnyat többféle megjelenéssel alakíthatták ki: több vízszintes heveder behelyezésével egy-, két-, három- stb. táblás ajtó, míg függőleges hevederek egyidejű behelyezésével négy-, hatnyolctáblás ajtószárnyak hozhatók létre. Megfigyeléseink alapján az épületek ajtószárnyai vízszintes síkon jellemzően három mezőre osztottak, függőleges síkon a tagolás pedig házanként változó számú és szélességű lehet. A középső mezőt rendszerint osztás nélkül alakították ki és minden esetben a bevésőzár magasságában helyezték el, hiszen abban a magasságban heveder beiktatása nem lehetséges a bekötő csapok miatt [4].

Az ajtószárnyak keretét képező pallók felméréseink alapján megközelítőleg 4,2 centiméter vastagok és teljes szélességük 12-15 cm közötti. A simának mutatózó felület a széleken készülő tagozás 1-2 centiméteres szélessége függvényében 10-14 centiméter lehet. Lechner Jenő könyve [4] alapján a tagozásokat igyekeztek minél laposabbra és finomabbra készíteni, hiszen a belső szobákban lévő szórt lámpafénynél a külső architektúrának megfelelő mély tagozások durván hatottak volna. Az ajtó táblákat rendszerint 2-2,5 cm vastag összeenyvezett deszkákból készítették és az összefüggő síkfelület elérése érdekében összegyalulták őket. A táblák éleit 3-5 centiméter szélességben ékalakúra faragták, hogy a keretdeszkák hornyaiba beékelhetőek legyenek és ezekben a hornyokban a száradás okozta térfogatváltozás végbe tudjon menni.

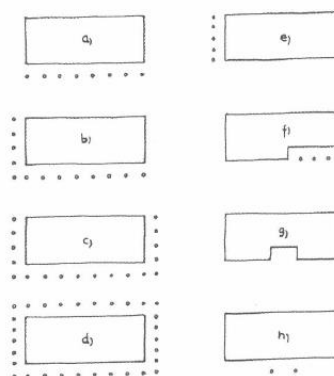
A külső bejáratú ajtókat, annak ellenére, hogy a tornác kialakítás okán csekély mennyiségű csapóesőnek voltak kitéve, úgy alakították ki, hogy a csapóeső ne juthasson be az eresztékekbe. Ezért nem enyvezést alkalmaztak, hanem az egyes szerkezeti elemeket hornyolással és szádolással csúsztatták egymásba. [4] A szakirodalommal ellentétben a bejáratú ajtószárnyak keretei nem rendelkeztek nagyobb szerkezeti vastagsággal, az általánosan jellemző 4-5 cm közötti vastagságúak voltak. A beltéri szobák közötti 5 centiméteres küszöbmagasság a bejáratú ajtó esetében is azonos, azonban a tornác burkolata átlagosan 5 cm-rel lejjebb van a belső padlósíkhöz mérten, ezáltal a csapadékvíz elleni védelem érdekében 10 centiméteres küszöb alakult ki.

Elsősorban a pitvarok, de néhol a házak (szobák) előtt, igen gyakran díszesen kialakított lécrácsajtót, cserindet helyeztek el, mely a nyári, meleg napokon biztosította a ház szellőzését, de a majorságot kinn rekesztette. [1] A 9-es számú épületen ilyen ajtó nem található, de annak sütőházán egyszerű lécfornában megjelenik. Régenni fényképeket tanulmányozva több házon is fellelhetők voltak ezek az ajtók, de messze nem olyan díszes kialakításban, mint azt Malonyai [14] megörökítette.

Átmenetet képez a keretes deszkaajtó és a váztaáblás ajtó között a leves ajtó, ahol a keretbe nem táblákat fognak be, hanem deszkákat. Az ajtólap kialakítása során a deszkákból a legkülönbözőbb mintákat hozták létre, amit magas művészeti szintre emeltek. Bár Inaktelkén kevesebb ilyen ajtó található, mint pl. Mérán, a 9-es számú ház csűrének istálló ajtajai és az istállóban az etető ajtók ilyen kialakításúak.

5.7. Tornácok

Balassa M. Iván véleménye szerint a tornác vélhetően a reneszánsz építészeti stílus hatására kialakuló reprezentatív építészeti elem, alkalmazása a XVIII. században kezdődött és a XIX. században vált széles elterjedté. [2] A lakóház fontos és elmaradhatatlan részét képezte már a vizsgált korszakot megelőző időszakban is. Szerepét igazolja, hogy Kalotaszegen a tornác a tetőszerkezet

Tornác típusok

a) oldaltornác; b) homlok tornác; c) körtornác; d) valódi körtornác; e) oromtornác; f) tört tornác; g) lopott tornác; h) kiugró tornác

20. ábra: Tornác kialakítások
forrás: [6]

alá, szervesen az épületbe foglalva épül [7], a házak hangulatos, díszíthető részévé vált.

A tornác az épület homlokzata mentén többféle módon helyezkedhet el [6, 7], ezek közül vizsgálataink során négy megoldással találkoztunk Inaktelkén. Leggyakrabban előforduló szerkezeti kialakítás az oldaltornác, amely feltételezhetően úgy alakult ki, hogy a bejárati ajtó felett kialakított széles ereszt igyekeztek utólag alátámasztani oszlopokkal (pl. 9-es, 24-es, 54-es számú lakóépületek). Az épületek utcai és udvar felőli homlokzatán kialakított homloktornác (pl. 142-es lakóépület - 1912), míg a három homlokzaton kialakított körtornác (pl. 58-as számú Tájház- 1914) már inkább reprezentációs célokat szolgál. Lopott tornácnak nevezzük azt a kialakítást, ahol az udvari homlokzat csak egy bizonyos része, jellemzően az épület hátsó traktusa előtt jelenik csak meg tornác (pl. 145-ös lakóépület - 1950 körül). Miklósi-Sikes Csaba [7] leírja, hogy a század elején még állt olyan ház is, amelynél mind a négy oldalát tornác kísérte. Ezeket a kalotaszegi ember „kereken tornácos háznak” nevezte. Az Inakteki épületeknél mi nem találkoztunk ilyen kialakítással.

A tornácok oszlopos, fa szerkezetűek, az oszlopok a fallal párhuzamosan futó talpgerendába csapoltak. [7] Az oszlopok megmunkálása javarészt bárdal történt, ennek okán gyakorta megjelenik lefele és felfele egyaránt csökkenő négyzetes keresztmetszetű oszlop. [7] A 24-es számú lakóház esetében lehet ezt megfigyelni. Valószínűsíthetően ebből a megfontolásból az oszlopok minden oldalát gyalult deszkákkal borították és és festettek le. Az oszlopokat kialakíthatták esztergályozással is, ilyen látható a 122-es épületnél (1918). De készülhettek fűrészárúból is, az éleik mentén (ilyen pl. a 6-os - 1938 -, 9-es, elbontott 11-es - 1930 -, 68-as - 1944 - számú ház tornácoszlopa) vagy díszesebben faragva.

A századforduló előtti földszintes épületeknél az oszlopközök még szabadok voltak, de a vizsgált időszak épületeinél a tornác mellvédje már zárt. [7] A földszintes épületeknél még meg egyszerű lécmellvéd (pl. 28-as számú épület - 1911) is található, de a tornác mellvédjének szerkezeti kialakítása Inaktelke lakóházainál jellemzően megegyezik. A tornác mentén a földégerendákat alátámasztó talpgerendát tartó tornácoszlopok közé egy kisebb keresztmetszetű pallót helyeztek el nagyjából 90 cm-es magasságban. A tornác mellvédét tartó vízszintes palló és a tornác talpgerendája közé függőleges helyzetű deszkákat szögelték fel, melyek alul, de főként felül meghatározott minták (ívsor, indás motívum stb.) alapján fűrészelt deszka elemekkel zártak le. A deszkák egymás mellé sorolásából adódó hézagokat kívülről profilozott, leggyakrabban négyszög keresztmetszetű lécekkel takartak el. Az egyes elemeket gyakran festéssel látták el, ezek pontos színe ma már alig látható, kutatással lehetne feltárni. [2] A mellvédben kis nyitható ajtókat is elhelyeztek a bejáratokkal szemben.

A tornác zárt kialakítása lehetőséget adott arra is, hogy a tornác egyik vagy mindkét végét kamarának használt kis építménnyel zárják le. [7] Ilyen megoldást a 43-as számú lakóépületnél (1926) találtunk.

A tornácok mellvédje mellett gyakori vált a tornáczáródás, vagyis a tornácoszlop és a felette elhelyezett talpgerenda kapcsolatában díszítőelem elhelyezése, ami lehet könyökjellegű, vagy folyamatos kialakítású. Inaktelkén egyedi a 43-as számú épületnél (1926) látható megoldás, amely Furu Árpád szerint a fiatornyos templomkörüljárók íves záródású megoldásaira emlékeztet és Mákón, Gyerővásárhelyen, Farnason és Kispetriben is előfordul. [2] A különleges megoldás úgy alakul ki, hogy az oszlopok felett végigfutó gerenda magassága nagyobb az általános keresztmetszetnél, ugyanis az oszlopok között kialakuló körívet a zárógerendából faragták ki. A gerenda és az oszlopok kapcsolatában íves

21. ábra: Inaktelke 43. íves záródású tornác
forrás: Szerzők, 2023

könyökfák által történik, amelyek fészkefarkas csapolással illesztődnek össze. Kizárólag díszítő szerepe van az oszlop és a zárógerenda csatlakozásában elhelyezett szárnyjellegű tömör, szegélyfaragással (pl. 28-as - 1911 -, 44-es - 1923 -, 70-es - 1922 -, 115-ös - 1927 -, 148-as - 1921 - számú épület) vagy fűrészelt, áttört motívummal kialakított elemeknek (pl. 87-es - 1933 -, 124-es - 1920 -, elbontott 138-as számú és több régi fényképen megjelenő, de jelenleg még beazonosíthatatlan épület). Jellemző volt még a lezárógerenda alatt az oszlopok közötti rész díszítése lécráccsal (79-es számú épület - 1911) és fűrészrel készített, áttört növénymotívumos deszkadíszítések elhelyezése a teherhordó oszlopok között (54-es számú lakóépület). Ezeknek a díszítőelemeknek nem pusztán díszítési célból kerültek elhelyezésre, hanem az emeleti üvegezett nyílászárókra jutó szoláris terhelést igyekeztek csökkenteni árnyékolással.

A felső szinten tornácok jellemzően teljes szélességükkel külső tér felett helyezkednek el. Ehhez képest azt tapasztaltuk, hogy egyes épületeknél a tornác egy része (22-es - 1950 -, 24-es számú épület) vagy a teljes tornác (76-os számú épület) a földszinti belső tér fölé esik. A 24-es számú lakóépület esetén a megkezdett felújítás láthatóvá tette a szerkezetet. A tornác azon részén, amely belső tér fölé esik felülről csapos-gerendafödém látszik, melyen vályogtapasztás

volt. A csaposgerenda födém azonban nem valódi teherhordó szerkezet, hiszen az alsó szint felől ugratott födém látszik. A felmérés alapján egyértelművé vált, hogy a csaposgerenda födém gerendái a pórfödém ugratott deszkázatával párhuzamosan, azokra felfeküdve a pórfödém gerendáira terhelnek, így szerepük nem elsősorban teherhordó, hanem a tornác kialakításában, a vízzárásban töltenek be fontos szerepet. A szerkezeteket csapadékvíz ellen nem szigetelték, ezt a csaposgerenda födémen készített vályogtapasztás biztosíthatta. Nincs információnk arról, hogy a környékben fellelhető volt-e olyan tulajdonságú agyag, mely víz hatására duzzadva vízzáróvá válik, vagy marhatrágyával tették-e vízzáróvá és vízlepergetővé a tapasztást, de beázásról nem számoltak be. A felújítás során a vályog helyett a födémet részben lebetonozták, ami kétséges, hogy önmagában csapadékvíz elleni védelemként megfelelő lesz-e.

5.8. Feljáró lépcsők

A földszintes épületeket is kiemelték rakott kő lábazati fallal a környező terepsíkból - vélhetően a nedvesség elleni védelem érdekében -, így ezen épületek esetén is szükséges volt lépcső kialakítására nem csak a kétszintes épületeknél. A lépcsők jellemzően fedetlenek.

A földszintes épületeknél a legjellemzőbb megoldás, hogy az épületre merőlegesen, a bejárat ajtókkal szemben elhelyezett kis ajtó előtt alakítottak ki lépcsőt (pl. elbontott 23-as - 1934 -, 28-as - 1911 -, 148-as - 1921 - számú épület). Ezeket a lépcsőket nem takarta túlnyújtott tetőszerkezet. A másik megoldás, hogy a ház hosszú oldalával párhuzamosan alakították ki a lépcsőt, akkor az egy tető túlnyújtásával fedett tornáckiugrásra vezet (pl. 115-ös számú ház - 1927).

Az emeleti tornáccal rendelkező épületek esetén a tornác megközelítése szintén történhet a tornácra merőlegesen - ebben az esetben a lépcsőt jellemzően nem fedték (pl. 6-os - 1938 -, 43-as - 1926 -, 44-es - 1923 -, 68-as, 70-es - 1922 - számú épület) és történhet az épület hosszoldalával párhuzamosan. Amennyiben a lépcsőt az épület hosszoldalával és a tornác mentén alakították ki, akkor a lépcső a tető túlnyújtásával fedett tornáckiugrásra vezet (pl. 9-es, 17-es, 22-es - 1950 -, 38-as, 54-es, 66-os - 1930 - számú épület). Ha a lépcsőt a tornác meghosszabbításában alakították ki, akkor az közvetlenül a tornácra vezet (pl. , 97-es - 1927 - számú épület átalakítása előtt). Középrizalittal kialakított épületek esetén a lépcsőt elhelyezhették a középső rizalitban (78-as és a 86-os -1944 - elbontott épületek), de a 129-es - 1928 - ház esetén két lépcsőt alakítottak ki, az egyiket a tornác végében, a másikat a tornácra merőlegesen.

22. ábra: Inaktelke 9. tornác szerkezeti kialakítása
forrás: Szerzők, 2023

23. ábra: Inaktelke 9. tornác szerkezeti kialakítása
forrás: Szerzők, 2023

A feljáró lépcsőket, a falazatokhoz hasonlóan a közelben fellelhető és nagy mennyiségben előforduló anyagokból készítették el, jelen esetben fából és kőből, de található beton lépcsők is. Fontos megjegyezni, hogy a felhasznált anyagok és az épület alaprajzi elrendezése szoros összhangban áll egymással.

Megfigyeléseink alapján az oldal- vagy körtornácos emeletes épületek esetében, ahol a pinceszinten és a lakószintes egymás felett egyaránt tornác helyezkedik el, fa szerkezetű lépcsőket alkalmaztak. A lépcsők minden esetben egykarú szerkezetként készültek, és két oldalukon egy-egy pofagerendával gyámolítottak. A gerendák felső élük mentén a tornác teherhordó földéngerendáira támaszkodtak, alsó élük mentén pedig egy terepszinttől kiemelt lábazati kőfalra elhelyezett gerendára ültek fel. Ezen szerkezeti kialakítás készült például a 9-es és a 145-ös számú (1950 körül) lakóépületek esetén. A lépcsőfokokat megközelítőleg 2-3 cm vastagságú deszkák alkották, melyeket a pofagerendákban kialakított hornyokba csúsztattak. A lépcsőlapok kicsúszás elleni védelmét a hátsó él vastagabb keresztmetszeti kialakítása biztosította. A korlátok vázszerkezetét rendszerint a gerendákra feltámaszkodó oszlopok és a tetejük mentén végigfutó fogódzók alkották. Ezekre az elemekre szinte minden esetben kívülről deszkázatot és faragott díszítőelemeket szegeztek, végül különböző színű festéssel látták el.

Az olyan oldal- vagy körtornácos épületek tekintetében, ahol a lakószinti tornác alatti tér is beépítésre került, többségében kő felhasználásával készítették a lépcsőket. A felmért 24-es számú ház esetében a lépcsőkarnak is a falszerkezeteknél ismertetett módon kő lábazati falat

készítettek és erre helyezték el a faragott kőből készült lépcsőfokokat. Ebben az esetben a lépcsőfokok egy elemként kerültek kifaragásra és nem támaszkodtak egymásra, kizárólag a lábazati falra. A leesés elleni védelemként a lépcsőfokokra pontonként feltámaszkodó kovácsoltvas korlát szolgált.

5.9. Tetőszerkezetek

A tetőszerkezet a kalotaszegi népi építészet és egyben a faluképek meghatározó elemévé vált. A geometriai, formai változatosságuk, valamint gyakorta a tetők hajlásszöge is árulkodó az épület építési ideje tekintetében. [2]

Korábbi felmérések anyagaiból, valamint Jankó, Bátky és Malonyay leírásaiból ismerjük, hogy a XIX. század közepe előtt épült házak körében általánosan elterjedt volt a magas hajlásszögű, taposott szalmafedésű tetők alkalmazása. a XIX. század végén elterjedt zsindefedés alkalmazásával a tetők dőlésszöge némiképp csökkent megközelítőleg 50 fokra és ezzel párhuzamosan a század utolsó évtizedeiben jelentek meg a vízvetős, csonkakontyos tetők. A századforduló, de kiváltképp a XX. század első évtizedeiben terjedtek el a 45 fokos hajlásszög közeli, nyeregtetős házak. Ezen szerkezeti kialakítás lehetővé tette a kalotaszegi népi építészet stílusjegyévé vált gazdagon díszített oromfalak létrejöttét. [1]

Miklósi-Sikes Csaba leírása alapján az 1960-1970-es években Inaktelkén még álltak szalmafedésű házak, ma már egy sem lelhető fel. Bátky Zsigmondtól ismerünk egy ilyen képet 1900-ból és Magyar Kálmánéktól az 1970-es évekből. A kutatásaink során számos nehézséggel küzdött korabeli képi anyag gyűjtése, ám azok alapján, ami jelenleg rendelkezésünkre áll úgy véljük, hogy Inaktelkén a vízvetős csonkakontyos épületek kevésbé terjedtek el, mivel csak egy 1941-ből származó képen, kb. a mai 136-os számú ház helyén látni ilyen épületet, míg más települések korabeli képein lényegesen gyakoribbak. Egy 1860-1870-es évekből származó kataszteri térképen az épületeket jellemzően a telekhatártól hátrahúzva ábrázolják, ahogy a második katonai felmérés (Erdély 1853–1858; 1869–1870) térképén is, viszont a faluban található már az 1910-es évekből származó oromfalas házak. Így az tűnik valószínűnek, hogy a meredek szalmatetős házakat válthatták fel az oromfalas házak, de adatok hiányában ez csak találgatás. A csűrőknél viszont jellemző a vízvetős és/vagy csonkakontyos tetők kialakítása. Fontos megemlíteni azonban, hogy az épületek tetőidomai nem minden esetben tükrözik az épület építésének feltételezett idejét. A ma látható összetettebb geometriájú tetők legtöbbször

arról árulkodnak, hogy a házakat a hosszú évtizedek során átépítették, átalakították. Az 53-as számú lakóház esetében is egy helyi adatközlő elmondása szerint az eredeti, nyeregtetős épülethez az 1980-as években oldalról hozzáépítettek egy újabb szárnyat, ennek következtében jött létre az összetett tetőidom, de ez számos más épület esetén is lekövethető a fényképfelvétel vagy elmesélések alapján (pl. 74-es, 75-ös, 113-as számú épület).

A lakóházak általános arányrendszerét meghatározza a tetőszerkezet, valamint a lakószint szimmetriatengelyének egymáshoz viszonyított helyzete. Az erdélyi népi építészetben elterjedt tornácok használata Inaktelke építészetében is szervesen megjelenik. A tornácos épületek esetében a ház negatív tömegéből adódóan jelentős eltérés tud létrejönni a lakószint és tető szimmetriatengelyének elhelyezkedésében, ezenfelül a tető tornác feletti része is aszimmetriát okoz. [1] A 70-es (1922) és a 142-es (1912) számú épületek esetében az oromzatnál kialakuló aszimmetriát nem igyekeztek feloldani, míg a 9-es és a 24-as lakóháznál az utcai homlokzat szimmetrikus. A homlokzati szimmetriát az oromfalak tornác elé történő túlnyújtásával tudták elérni.

A XIX. században Erdélyre jellemzően, szarusoros üres fedélszékkel készültek az épületek csüngő ereszes kialakítással, a tető felső negyedében elhelyezett vízszintes kötőelemmel. A tetőforma és a tetőfedés átalakulásával ezt váltotta fel fokozatosan a támasztott szarufás fedélszék, mely esetben a szarufákat a vízszintes kötőgerendákba csapolják. [1]

24. ábra: Inaktelke 9. szarusoros, fogópáros fedélszék
forrás: Szerzők, 2023

A 9-es, 24-es és 145-ös (1950 körül) számú épületekben földémmel egyesített fedélszékkel készültek, ahol a földéngerendák a kötőgerendák és ebbe csapolták a szarufák végeit, azaz támasztott szarufás fedélszékkel. Mivel az épületeket nem pusztán a lakhatásért építették, hanem a tehetőséget is ki szeretnék jelezni, így a házakat igyekeztek a közösség, az utca felé minél mivesebbnek, díszítettebbnek mutatni a gazdagság jegyében. Ez jelenik meg a kötőgerendák végének kidolgozásánál is. A felmért 9-es és 24-es számú lakóháznál az udvar felé néző gerendavégeket ívesen, díszítetten munkálták meg, míg a telekhatár felé néző oldalon az

eredeti, bárdolt négyszög keresztmetszet jelenik meg szabadon (9-es számú épület) vagy bedobozolva (24-es számú épület).

A 9-es, 24-es és 145-ös (1950 körül) számú épületek fedélszékei szarusoros, fogófás fedélszékek. A vízszintes kötőelem a szaruállások felső harmadában helyezkedik el és a szarufákra csak oldalról rögzítik csavarozással.

A szarufák és a fogófák jellemzően háncsolt, kör keresztmetszetű, míg a kötőgerendák bárdolt, négyszög keresztmetszetű fa elemekből készültek. A 9-es számú lakóépület felmérése során megfigyeltük, hogy az épület hátsó traktusa felett a kémény közelében a szarufák nagyobb vastagságúak, mint a többi szaruállás esetén. Ezen keresztmetszeti különbség adódhat a már taglalt épületszerkezeteknél is megjelenő újra felhasználásból.

További különlegességet fedeztünk fel a 9-es, 24-es és 145-ös számú épületek fedélszékének vizsgálata során. Mindhárom esetben a kémény közelében elhelyezkedő szarufákon fekete, füstös-szenes elszíneződések láthatók. Kérdésként merült fel, hogy esetleg tüzelőberendezés okozhatta-e ezt. Kétszintes épület esetén a köztes fa födém nem alkalmas épített kemencék/kályhák fogadására, ennek a helye jellemzően a földszinti pitvar/nyárikonyha, melyek jellemzően füstös kialakításúak voltak, azaz kémény nélkül a padlásra szállt a füst. Ez a 9-es számú ház esetén még megvalósítható is lett volna, ha a felette lévő helyiségben nem készül födém - ahogy a felmérési tervek alapján a 86-os számú ház esetén -, de így a felső szobák megközelíthetlenné váltak volna. A talányt egy helyi adatközlő fejtette meg, aki elmondta, hogy a kéményen lévő ajtó megnyitásával a padláson füstölték a disznóságokat tartósítás gyanánt és csak utána kerültek át a kamrába. Ettől alakult ki a kormosodás.

5.10. Tetőfedések

A tetőszerkezeteknél ismertetett tetőidom és hajlásszög változás hatással volt az alkalmazott tetőhéjalás anyagára és módjára. Ezen folyamat ellenkezője is igaz, ugyanis a technológia fejlődésével újabb és újabb héjazatok jelentek meg, amelyek vízzáróságuk és tartósságuk révén alkalmasak voltak egyre kisebb hajlásszögű tetőszerkezetek építésére.

A XIX. század derekáig Erdély egész területére jellemzően elterjedt volt a taposott vagy vert szalmatető alkalmazása. Az ereszt mentén vízszintesen néhány vastagabb lécezt, deszkát erősítettek és erre rakták fel villával a mintegy fél méter vastagságú szalmát. [2] A meredek

hajlásszög és a markáns fedési vastagság egyaránt a szerkezet és belső terek csapadékvíz elleni védelme volt, a szarufák nagyobb kiülésével védekeztek a víz ellen... Annak érdekében, hogy a fedés minél egyszerűbben kialakítható legyen, más anyagot ne kelljen alkalmazni, ezen tetőszerkezetek ideális tetőformája a kontyolt forma volt.

A XIX. század második felétől terjedt el a zindely lakóépületeken történő alkalmazása, előtte csak a közösségi épületeket, templomokat és a fedeles kapukat fedték ezzel. Ezen szerkezeti kialakítással, jobb vízzárósága révén, el tudták érni az akár 50 fok körüli dőlésszöget, amely nem áll messze a napjainkban is jellemző 45 fok körüli tető hajlásszögtől [2], így az alacsonyabb hajlásszög révén kevesebb faanyag kellett a tetőszerkezetbe. Erre a fedésre is igaz, hogy a minél egyszerűbb fedés kialakításához a kontyolt tető ideális, de már alkalmas a városi divatra terjedő csonkakontyos, vízvetős tetők fedésére is, ám így egy új szerkezeti rész kialakítását is meg kell oldani. Vizsgálataink során Inaktelkén jelenleg sem zindely fedésű, sem vízvetős csonkakontyos lakóépület.

A cserépfedés terjedését az ipari előállítás segítette elő. Az ipari előállítással azonban a cserepek fajtái is gazdagodtak az újabb szabadalmak révén. Az oldalhornyos cserép megjelenése gyors és tartós, egyben könnyebb fedést biztosított a síkcserépekhez képest, viszont ezen fedéshez az egyszerű síkfelületek illenek jobban. Vélhetően ez is magyarázza, hogy a XX. század első évtizedeitől terjedt el széles körben a nyeregtetők és az égetett cserép párhuzamos használata. Az égetett cserép alkalmazása egyaránt megjelent új építésű lakóházakon és meglévő épületek utólagos fedőanyagaként, amennyiben a korábbi héjazat tönkrement. A héjazat cserépre történő cserélésekor gyakran szükséges volt a teljes tetőszerkezet cseréje, ugyanis az égetett cserép súlya többszörös terhet jelent a korábbi fedésekhez képest [2]. Az oromfalak létrejöttét a fűrészmalomok megjelenése is segítette a deszkák termelékenyebb előállításával.

A 9-es és a 24-es számú lakóházon végzett részletesebb felmérés és kutatás során megállapítottuk, hogy a héjazatként alkalmazott cserepek azonos cégtől, a Bohn M. és Társaitól származnak. A 9-es ház esetében a „MARCA „LEU” PATENT BOHN Nr.253 JIMBOLIA,, és “CSABAI GŐZTÉGLAGYÁR BÉKÉSCSABA” jelzésű, míg a 24-es számú háznál „CERAMICA JIMBOLIA MARCA „LEU” Nr.254,, és “CERAMICA ORASULUI CLUJ” jelzésű tetőcserepeket találtunk.

25. ábra 9-es számú ház fedéseként alkalmazott, zsombolyai üzemből gyártott tetőcserép
forrás: [28]

A Bohn család a 253-as számú cserepet 1911-ben dobta piacra [27], a 254-es indításának nem találtuk adatát. 1920 után magyar felirattal már csak a mai Magyarországon belül maradt gyárakban gyárthattak. Trianon után a Lugosi üzem Románia területén rekedt, míg Zsombolya 1924-ben lett Románia része. Románia az ipari üzemek tulajdonjogát nem vette el tulajdonosaiktól, így a termelés tovább folyhatott. Egyes préselt változatokat, a szabadalmat átvéve, kisebb módosításokkal sok más üzem is készített. [15] A Ceramica Jimbolia felirat alapján a cserepek Zsombolyából származhatnak [28] 1924 utánról, míg a 24-es számú házon látható cserép azonos szabadalom alapján esetleg más tulajdonú kolozsvári gyárból. Vélhetően mind még a II. világháború befejezte előttről származhatnak, mert a gyárak államosításával nem tartották meg a márkajelzéseket.

Következtetésképpen a cserepek a 9-es számú házon kisebb részben magyar felirattal 1911 és 1918 - esetleg a visszacsatolás éveiben - , nagyobb részben 1924 és 1948 között készülhettek, míg a 24-es számú házon lévő cserepek 1924 és 1948 között.

5.11. Homlokzatok

Az inaktelki lakóházak falait a falszerkezeteknél ismertetett elvek mentén hagyományosan agyaggal tapasztották és meszelték. A vályogtapasztást a kezdetekben keményfa ékekre készítették, majd a fűrészmalom elterjedésével a 9-es és 24-es lakóházak falszerkezetében is tapasztalt átlós lécekre tapasztották. A feltáruló rétegek jól mutatják, hogy a vályog felhordása több rétegben történt. Először polyvával kevert agyagot tapasztottak fel, ennek a rétegnek volt a legnagyobb vastagsága és a száradás következtében napokon belül megrepedezett. Ehhez jellemzően a közelben található [17] vörös agyagot használták. A második rétegbe a polyva mellett már tehén- vagy lótrágyát is keverték, kisebb vastagságban felhordva tömítette az első réteg tágasabb repedéseit. Harmadik réteggé került fel a simításnak

nevezett végleges felületképzés, amibe gyakorta homokot vagy meszet keverték - ez jól megfigyelhető fehérebb színéről... Jankó János feljegyzéseiből tudjuk, hogy Kalotaszegre és ezen belül Inaktelkére is jellemző kék színű homlokzati megjelenést a Tölgypatakról származó kékagyaggal készítették [2].

26. ábra: Inaktelke 24. utcai homlokzata
forrás: Szerzők, 2023

A XIX. század közepe és vége felé épült lakóházakra jellemző fehér vagy kék színű meszelt, díszetlen felületei mellett megjelennek a polgárabb hatást keltő mészvakolattal kialakított vakolt felületek a XIX. század végén, a XX. század elején, majd ezzel párhuzamosan a vakolatdíszek is kisebb népi motívumként (pl. elbontott 11-es - 1930 - és 23-as - 1934 - számú épületek), de jellemzően a kor stílusának megfelelő homlokzati vakolatdíszek, profílozott párkányok, kannelurás pilaszterek, lizénák, kváderezés, egyszerű formájú fejezetek,

ablakkeretezések. Ezeket a városokban dolgozó kőművesek hozzák magukkal, akik a megszerzett szaktudást, mesterfogásokat faluhelyen is alkalmazták.

A kőművesek a városi eklektikus, neobarokk, szecessziós építészet stílusjegyeiből mertettek, de a falubeli alkalmazásuk során ezen mintákat gyakorta egyszerűsítették, vagy egyedi elemekkel ötvözték. [2] Egyik kedvelt motívum, amely több házon is megjelenik az ablakok alatt a lambrequinszerű (tárgyak szélére rögzített díszítő textil jellegű barokk díszítés) díszítés (pl. 26-os, 38-as, 145-ös - 1950 körül - számú épület), más tájakon is alkalmazott, pl. megjelenik Budakeszi sváb házainál is.

27. ábra: Inaktelke 9. utcai homlokzata
forrás: Szerzők, 2023

A 9-es számú épület leesett vakolatdíszje alatt jól kirajzolódik az építési technológia, amivel ezeket az elemeket készítették. A felhordott vályogtapasztást szerszámok segítségével

beirdalták annak érdekében, hogy a vakolatdíszek anyaga jobban tapadjon a hátszerkezethez és időtállóbbak legyenek.

A XX. század elejétől polgári hatásra elterjedt főként a zöld, sárga és barna árnyalatainak használata. [2] A 9-es számú lakóház falán végzett vizsgálat során jól megfigyelhető a korok változatos színhasználata, legalább 6 réteg felületképzés vehető ki a második vályogtapasztás síkjától a homlokzati síkig.

Inaktelke épületeinek homlokzatára egységesen jellemző a díszítettség és a cifra felületek kettős jelenléte. A lakóházak utca felőli homlokzatai, valamint az udvar felé néző és többségében tornácos homlokzatai jóval díszítettebbek, míg az oldalkert és a hátsókert felé néző homlokzatokon zömmel a díszítetlen, színezés nélküli vályogvakolat látszik. A vakolatdíszek is csak az utca felőli főhomlokzaton jelennek meg. Ezen jelenség is abból az indíttatásból fakad, hogy a falu közössége felé mindig a gazdagságot, jólétet igyekeztek mutatni minden tényező ellenére.

5.12. Oromfalak, oromdíszek

Kalotaszegen elterjedt volt fa megmunkálásának mesterségbeli tudása, amit tovább erősítettek a vasút megépülte után a megélhetés biztosítása érdekében szervezett fafaragó tanfolyamok, asztalos iskolák. [7]

29. ábra: Inaktelke 70. "pávás" oromzata
forrás: Szerzők, 2023

28. ábra: Inaktelke 76. egyrétegű ornamense
forrás: Szerzők, 2023

A díszítések legkorábban a faragott faelemeken jelentek meg, úgy, mint a tornácoszlopok (ilyen pl. a 6-os - 1938 -, 9-es, elbontott 11-es - 1930 -, 68-as - 1944 - számú ház tornácoszlópa) és a szerkezeti elemek csomópontja, csapolása (pl. 43-as számú épület - 1926). Ezeket az elemenkénti díszítéseket követték a sík fa felületek, tornácmellvédek díszítése, de a jelenleg Kalotaszeg nevezetességeként is ismert díszítést a XIX. század végén megjelenő csonkakontyos, vízvetős tetők és a századfordulón megjelenő nyeregtetők oromfalai tették lehetővé. [2]

Az oromfal kialakításának legegyszerűbb módja hézagos deszka burkolat készítése, amelyet a szélső szaruállás kötőgerendájához, szarufáihoz és fogófájához rögzítettek. A füstlyukat kisebb vagy nagyobb kivágások, faragások biztosíthatták. A vakolt homlokzati felületek miatt alakulhatott ki a deszka oromfalak tapasztása is a zsilipelt falhoz hasonlóan, majd vakolása. Ezekben az esetekben a füstlyukat már ablakok biztosítják nyitható vagy levehető szárnyakkal (pl.: 9-es, 24-es, 144-es - 1938 - számú lakóházak).

A tetőorom díszítések térbeli rétegződése szempontjából megkülönböztetünk egyrétegű és kétrétegű ornamenssel díszített deszkahomlokzatot. Az egyrétegű ornamenssel díszített deszkahomlokzatokon belül is megkülönböztetünk a tető oromfalainak síkjában készült és a kinyúló tetőnyereg síkjában kialakított díszítést.

Az oromfal síkjában kialakított egyrétegű díszítés először a XIX. század végén jelent meg a tető oromzataul szolgáló állóhézagos deszka elemek oldalába fűrészelés által mintázott nyílásokat alakítottak ki - egy-egy elemet, majd nagyobb felületeket -, ezáltal a padlástér megvilágítása, szellőzése és a füst elvezetése is biztosított volt. Elterjedt volt az oromfalban fűrészeléssel az építés évének vagy az építők kezdőbetűinek kivágása. [2] Olyan épületet, amelynek pusztán ilyen díszítettsége van, Inaktelkén nem találtunk, azonban a falu csűrjein (pl. 9-es, elbontott 86-os számú) számos esetben ilyen oromzati díszítése van.

A kinyúló tetőnyereg síkjában kialakított egyrétegű ornamens díszítés a századforduló időszakában jelent meg és először a kinyúló tetősík határolásaként a kakasülő felett és a két alsó sarok mentén lécrácsos mezők alkották. [2] Ilyen kialakítás figyelhető meg a 42-es, 112-es (1935) számú lakóházak esetén.

A köznyelvben gyakran kalotaszeginek említett, sokkal díszítettebb kialakítású oromfalak a XX. század első két évtizedében jelentek meg. Az épület oromfalával párhuzamosan elhelyezett

fűrészelt díszítés (kötény) már nem csak a sarkokat, hanem a tető élet teljes hosszában szegélyezi, és a belső széle félkörös kiképzést kap. [2]

Az oromfalas és díszített házak Erdélyben és más tájegységeken is fellelhetők, a mintákat az ács- és asztalos mesterek építőipari mintafüzetekből készítették (az osztrák, alpesi mesterek közvetítése, a szecessziós nyaralóknál és fürdőépületeknél alkalmazott "svájci villa" stílusú famunkák hatása kimutatható [10]), de Kalotaszegen a gazdag díszítésvilág sajátos szerkezeti megoldásokra és sajátos formavilágra alapszik. [1] Bevett szokás volt, hogy az egyes falvak saját mintakönyvből dolgoztak, a házat építő legények ezeket a mintakönyveket egymásnak adva, egyazon motívumgyűjteményt használtak. [7]

Az ornamentals díszítés szerkezeti kialakítása szempontjából kiváltképpen érdekes és falvanként eltérő. Inaktelkén az épület oromfalán nagyjából 50 centiméterrel túllógó koszorúgerendára ül fel egy szaruállás, azonban a „kötőgerenda” csak a félkörös kiképzésig tart mindkét oldalon. Ezeket a gerendákat egy-egy oszloppal kötik fel a szarufákhoz, alul feles lapolású ácskapcsolattal, felül pedig szögeléssel. Az arányhelyes félkör (egy esetben nagyobb ív, mint félkör motívum elérése érdekében fogófát általános helyzeténél magasabbra helyezik el és a háromállószerű fedélszékhez hasonlóan egy oszloppal kötik fel. A kör belső felületét hajlított deszka fedi le teljes hosszban (más falvakban az íves ívesen fűrészelt gerendák, kerék szerűen hajlított elemek adják), az ehhez szükséges kimerevítést az alsó oszlopok és a torokgerenda közé helyezték, érintő irányú gerendák biztosítják. Az ezen szerkezeti elemek által alkotott statikai vázra kerül fel a virágos, ritkábban geometrikus motívumokkal fűrészelt deszkázat. A deszkák mérete az egyes házak esetén változhat.

Inaktelkén is többféle motívummal készítettek oromzati díszeket, de megfigyelhető, hogy kialakítottak egy sajátos, máshol nem megjelenő motívumrendszert (ez így nem egészen pontos, mert az asztalosok, ácsok eljártak dolgozni és a román Tótfaluban rá lehet ismerni az inaktelki mesterek által készített motívumokra), amely egyetlen kiinduló pontot tartalmaz a legelső vagy a második deszka belső oldalán található cserép formájában és abból indul ki egyetlen ív, amelyik a gerincig fut fel és valamennyi bimbózó vagy kinyúlt tulipán ebből ágazik le. Ilyen kialakítású díszítés figyelhető meg a 22-es, 76-os, 141-es (1940), 144-es (1938) lakóházak esetében. Részletes formai elemzéssel megállapítható lenne, mennyi asztalos készített ilyen mintát, mivel az egyedi jellegzetességek, eltérések megjelennek. Nem csak a fő motívum jellegzetes, hanem az ívek visszahajló lezárása is.

Ilyen oromzati dísz nem csak deszka oromfal előtt, hanem vakolt oromfal előtt is kialakítottak (pl. 9-es, 144-es számú épület), ami még inkább kiemeli a felület cifráját, de leginkább csipke jellegét. A díszítész különböző mintával fűrészelt zárólecek teszik teljessé.

A kétrétegű ornamenssel díszített deszkahomlokzat az előbbieken kifejtett mindkét díszítési metódus elemeit magán hordozza. Ennek - ugyanúgy, mint a vakolt oromfal kialakulásának - feltétele volt, hogy a házak kéménnyel épüljenek, ami az 1920-as évre következett be. [7] Különbség az egyes házak között az oromfal deszkázatának megmunkáltsága, díszítettsége szempontjából figyelhető meg. „Egyszerűbb” díszítettség jelenik meg például a 142-es lakóházon (1912), ahol a deszkázatba negatív kialakítással készítették a virágmotívumokat. Az elbontott 11-es (1930), 124-es (1920), 135-ös számú, valamint a 70-es és 129-es számú lakóházak oromfalán a jellegzetes kiterített pávafarkas motívum jelenik meg a félkörös kiképzésben sugárirányban az előretolt fűrészelt dísz ívét lekövetve az oromdeszkázat külső síkjára rögzítve.

Az oromdísz kiegészítették még az oromsík gerincpontján és két ereszpontján elhelyezett, többágú, fényes gömbbel, faragással kiegészített csúcspdíszek.

6. Következtetések

Az általunk részletesen vizsgált 9-es számú lakóház esetében az épület datálása különösen érdekes, ugyanis az épület homlokzatán egy 1948-as dátum, míg az egyik hivatalos dokumentumban egy 1907-es évszám szerepel. Az épület szerkezeteinek elemzése és felmérése által kívántuk az építés idejét meghatározni, valamint az említett évszámokat alátámasztani, esetlegesen cáfolni.

A lakóház tömegalkotása és alaprajzi térszervezése végett elsődlegesen meghatározható, hogy biztosan az 1960-as évek előtt készült. Az 1960-as évek után épült házak már többségében nem a tipikus téglalap szerkesztésű alaprajzot lekövető, hagyományos nyeregtetős és oromfalas kialakításúak, valamint nem készülnek már az épülethez kapcsolódó tornácok sem. A térségre jellemző oromfalas és hozzávetőlegesen 45 fokos nyeregtetővel készült házak a XX. század első évtizedeitől terjedtek el, amellyel párhuzamosan szintén ebben az időszakban a fa ornamentikával díszített oromzatok is megjelentek. Ezen közvetlenül megállapítható tények alapján bizonyítható, hogy az épületet 1910 és 1960 között építették.

Az épület szerkezeteinek vizsgálata által tudtuk azt az időszakot szűkíteni, amelyben a lakóház feltételezhetően épült. Az 5.2. fejezetben olvasható módon a pincszinten megjelenő, szabálytalanabb terméskőből készült falszerkezetek a XX. század közepe előtt készülhettek, ugyanis a kőbányák elterjedésével szabályosan faragott, olykor díszesebb kőelemeket használtak fel. A lakószinten készült zsilipes kialakítású fal nem szűkíti az intervallumot, ugyanis a megjelenése és elterjedése a XIX. század második felétől jelentős. Az 5.4. fejezetben leírtak alapján a lakószobák és a pitvar alatt elhelyezkedő gerendás fa födém egész Erdélyre általánosan jellemző az általunk vizsgált időszakban is, azonban az emeleti szinti kamra és a földszinti tornác beton aljzata nem szokványos a népi építészetben. A beton elterjedése az I. világháború utánra, de főként az 1920-30-as évekre tehető a modernista irányzatok megjelenésével párhuzamosan. Az 5.6. fejezetben található információk szerint az épületben alkalmazott kapcsolt gerébtokos ablakok ugyan már a XIX. század utolsó évtizedeiben megjelentek a nagyvárosokban, azonban a falvakban történő alkalmazásuk csak a XX. század első évtizedeitől domináns Kalotaszegen.

30. ábra: Inaktelke 9. utcai homlokzaton megjelenő 1948-as évszám
forrás: Szerzők, 2023

Az Inaktelke legtöbb lakóépületére általánosan jellemző betétes ajtók a XIX. és a XX. század fordulóján jelentek meg a térségben, de alkalmazásuk az általunk vizsgált időszak után is jellemző volt. Az 5.9. fejezet tartalmából kiindulva az épület tetőfedéseként alkalmazott égetett cserép kutatásaink alapján a Zsombolyai Bohn üzemből származnak, amelyben ugyan gyártottak 1911-18 között magyar felirattal ellátott cserepeket, de feltételezhetően a vizsgált épületen megjelenő héjalást 1924 és 1948 között gyártották le.

Az előbb említett megállapítások végett az 1907-es dátum nem lehet a mai formájában lévő lakóház építési éve, de feltételezhetően a falszerkezeteknél ismertetett vastagabb falak származhatnak az 1907-ben készült elbontott épületből. A szerkezetek megismerése által leszűkítettük a lehetséges idősávot 1930 és 1950 közé, ezáltal nagy valószínűséggel igazolható a homlokzaton megjelenő 1948-as évszám, mint építési év. Mindezek mellett a ház mögött elhelyezkedő hosszcsűr deszkahomlokzatán is egy 1950-es évszám jelenik meg, valamint a kiskapu évszáma 1946, ezek bizonyítékaul szolgálhatnak az általunk mondott építési időszaknak.

7. Beavatkozási, felújítási lehetőségek

Az épület jövőjének sorsával kapcsolatos gondolkodás épp annyira fontos, mint múltjának teljeskörű megismerése. Annak érdekében, hogy az általunk részletesen felmért 9-es számú lakóház a „hagyományos” inaktelki népi építészet jegyeit megőrizze az eljövendő évtizedek során, elengedhetetlen volt számunkra a ház egyedi épületszerkezeti elemeinek roncsolásmentes kutatása, elemzése és dokumentálása. Az épületnek olyan rendeltetést képzeltünk el a Magyar családdal közösen, amivel a helyi közösséget szolgálhatná.

Inaktelke mezőgazdasága az elmúlt két évtized alatt jelentősen megváltozott. A faluban az addig megszokott elsősorban állattartással, kevésbé a földműveléssel kapcsolatos munkalehetőségek fokozatosan megszűntek. Ezen folyamat okán, a hagyományos mezőgazdasági tevékenység megszűnésével a környező vidék biodiverzitása is jelentősen megváltozott, a fellelhető növény- és rovarfajok száma drasztikusan csökkent. A 2023 június végén Inaktelkén megrendezett falunap alkalmával lehetőségünk adódott meghallgatni dr. Pap Péter László egyetemi docens, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem Magyar Biológiai és Ökológiai Intézetének munkatársának előadását a táj biológiai változásának folyamatáról és

bemutatója elgondolkodtatott minket az épület helyreállítása utáni rendeltetése tekintetében. A helyi természeti erőforrások védelmének érdekében ideiglenes szálláshelyként működhet azok számára, akik ökoturisztikai utazások alkalmával szeretnék a térség természeti szépségét megismerni. Az eltöltött időszak során a személyes természeti és kulturális élmények mellett hozzájárulhatnak a helyi gazdaságok támogatásához, a kultúrtáj és az ott élők kulturális örökségének komplex védelméhez, megőrzéséhez és bemutatásához. Inaktelki látogatásaink során számos alkalommal volt lehetőségünk helyben termesztett zöldségeket és gyümölcsöket kóstolni és betekintést nyerhettünk például abba is, hogy miként működnek a helyi „bio” módon működő méhészetek is. A helybeli termelők oktatásokat és különböző témájú előadásokat tarthatnak a turistáknak annak érdekében, hogy növeljék a tudatos és gondos tájhasználatot, környezetvédelmet és megmutassák azt is, hogy vegyszerek használata nélkül is lehetséges a gyümölcs- és zöldségtermesztés.

31. ábra: Inaktelke 9. belső udavri homlokzatának állapota
forrás: Magyar Kálmán, 2019

Az épület felújítás utáni hasznosításának másik módja, hogy az épület - főként a nyári időszakban – olyan gyermektáboroknak adjon helyt, ahol a helyi, a magyarországi és amerikai (magyar) gyerekek együtt táborozhatnak. A táborok tematikája az angol nyelv elsajátítása mellett a gyermekeket a fentiek ismertetett módokon lehetne a környezettudatos személetmóddal megismertetni és/vagy népzenei, néptánc foglalkozásokkal a kultúrát átadni, hiszen Inaktelke különleges táncaiban is [11, 18, 20, 21, 22], többek között a legényest (figurást) inaktelki legények által ismerte meg a néptánc szakma. Kiemelten fontos lehet a falubéli emberek által az évtizedek, esetleg évszázadok során átadott kollektív, öröklött tudás megismerése és átadása a gyermekek számára. Ez egy tökéletes kapcsolódás lehetne a Magyar házaspár életútjához.

Az épület további hasznosításához, új funkciókkal történő megtöltéséhez mindemellett elengedhetetlen a teljeskörű felújítás. A ház történeti és építészeti szempontból értékes, azonban a közel 20 éves lakatlansága miatt jelenleg nincs kellően jó állapotban. Az épület meglévő alaprajzi és térbeli adottságainak átformálása nem cél, azonban az esetleges új funkciók kialakítása során – vizesblokkok, pl.: konyha, fürdőszoba – kiemelten fontos az állag- és anyagvédelem szempontjából, hogy ezek lehetőség szerint a földszinten vagy a házon kívül, az udvarban foglaljanak helyet.

Rendkívül fontos az épület falainak talajeredetű nedvesség elleni védelme, aminek érdekében övszivárgót kell kialakítani az épület körül és a dréncsővel összegyűjtött vizet el kell szikkasztani vagy csatornába kell bekötni.

Elsősorban az épület falainak és homlokzatainak felújítása szükséges, ugyanis az eredeti vályogvakolat számos helyen letöredezett az évek során, valamint az utca felőli homlokzaton a stukkó vakolatdíszítés is részben sérült. A helyreállítás során kiemelt figyelmet kell fordítanunk arra, hogy csak hidrológikus kötésű vakolatokat alkalmazzunk. A szerkezet védelme kiemelten fontos a csapadékvíz és más nedvességátadások ellen, ezért szükséges egy védő, vízlepergetőbb réteg készítése. Cementalapú vakolatok és bevonatok alkalmazása a szerkezeteken kifejezetten nem javasolt, ugyanis ezáltal a vályog természetes páraszabályozó képessége sérülne és az épületen belül páralecsapódások, hosszabb távú következményként esetleg penészesedés, a faanyag biológiai károsodása jelenhetne meg. Vályogvakolat készítésére akár rendelkezésre áll

megvásárolható zsákos anyag, de a tapasztáshoz nem, így inkább helyszínen készített anyag alkalmazása javasolt.

Másodsorban az épület domináns homlokzati megjelenését adó és a XX. század elejei népi építészet jegyeit tükröző famunkák, kiemelten az oromzati díszítés helyreállítása szükséges. A díszítésül szolgáló faragott deszkák jelenleg néhány helyen hiányosak, illetve a megmaradt fa elemek állaga, anyagminősége is további vizsgálatokat igényel. A deszkázat minden egyes elemét meg kell vizsgálni, szükséges esetben pedig a többi elemmel együtt újra le kell gyártani. Ugyan a homlokzati ornamentika számos helyen hiányos, de a más épületeken végzett megfigyeléseink bizonyították, hogy az épületek oromzatának kialakításai számos hasonlóságot hordoznak, ezáltal teljeskörű rekonstruált rajzot készítettünk a feltételezett hajdani és felújítandó díszítésről.

Harmadsorban az épület szintén meghatározó, egyedi építészeti jelleggel rendelkező nyílászáróinak felújítása is szükséges. A tornác felőli felmért nyílászárók állapota lényegesen megkíméltebb a csűr és az utca felőli homlokzati nyílászárókhoz képest, ugyanis az évtizedek során folyamatos időjárási viszonytagságoknak voltak kitéve. A felújítás során nem cél a mai épületenergetikai követelményeknek való megfelelés, inkább az eredeti építészeti karakter megőrzése a fő szempont.

A vélhetően a legegyszerűbb és legköltséghatékonyabb felújítási mód, amikor az eredeti szárny- és tokszerkezet megtartásával és a lokális hibák javításával, valamint a szárnyban elhelyezett tömítésekkel történik meg az ablak illesztése. Ebben az esetben a teljes nyílászáró szerkezet megmarad eredeti formájában, és jelentős mértékben javul a tömítettség. [12]

Másik megoldásként lehetséges a meglévő, jellemzően vékony üvegek cseréje plusz szorítóléccel alkalmazásával, vagy horonytágítással jobb hőszigetelő képességű (pl. vékony műemléki hőszigetelő üveg) üvegre, azonban ezen kialakítás során „sérül” az eredeti szerkezet. A legkevesebb átalakítással jár a low-E keménybevonatos üvegek beépítése, amelyek a sugárzásos hőveszteség mérséklésével növelik a belső téri komfortot és végeredményben javítják az ablak hőszigetelő képességét. [16]

8. Összefoglalás

2023. júniusában lehetőségünk adódott részt venni egy megvalósítandó helyreállítási feladatot előkészítő felmérési és kutatási programban, amely által háromszor is ellátogathattunk Erdély Kalotaszeg térségében található Inaktelkére. Magyar Judith és Magyar Kálmán kezdeményezésére egy olyan épület kialakítása és megteremtése a cél, amely egy történeti épületben a helyi lakosság számára közösségépítő és értékteremtő hatással bír majd. A program során Inaktelkén nem csak két XX. század első felében épült lakóház teljeskörű felmérését és dokumentálását végeztük el, hanem a faluban megtalálható közel 150 épület részletes elemzését és összehasonlító értékelését is elkészítettük azért, hogy a településre jellemző szerkezetek definiálhatók legyenek, amely egyfelől egy jövőbeli helyreállítás során elengedhetetlen tudást biztosít, másfelől segítsen abban, hogy a vizsgált épületek pontos datálása megállapítható legyen. Munkánk tehát egyedi épületfelmérésekből, a falu teljes egészét lefedő adatgyűjtésből, adatközlőktől gyűjtött információrögzítésből egyaránt áll, és célja, hogy az épületszerkezeti sajátosságok azonosításával segítsen az egyedi épületek datálásában.

A vizsgálatainkat három különböző módszer alapján készítettük el, annak érdekében, hogy az épületekről kapott felmérési és dokumentálási adatok a legpontosabbak legyenek.

Elsősorban feltérképeztük és tanulmányoztuk a rendelkezésünkre álló szakirodalmat és archív képtárakat és az interneten elérhető képanyagokat. Másodsorban a szakirodalomban olvasható információkat összevetettük a helyszíni TLS lézerszkennelrel végzett eredményekkel, valamint az általunk a helyszínen készített manuálékon rögzített tulajdonságokkal.

Harmadrészt helyi adatközlőkkel folytatott beszélgetések során információkat gyűjtöttünk a helyi épületek szerkezeteiről, építési módszeréről, valamint az évtizedek folyamán végbement átalakulásokról.

Vizsgálataink során arra a következtetésre jutottunk, hogy egy felújítandó épület esetén fontos az épület történetének és szerkezeteinek megismerése, hiszen egyazon épületen belül számos korszak épületszerkezeti sajátossága is azonosítható, amely segíthet az épületek különféle részeinek datálásában. Számos olyan szerkezeti részlettel találkoztunk, ahol a helyszíni feltárás nem volt lehetséges, valamint a rendelkezésünkre álló kutatott anyagok sem adtak pontos választ. Ezért szükséges volt további tudományterületek bevonása révén egyfajta komplex

szemlélet kialakítására. Kutatómunkánk során számos néprajzi leírást éppúgy segítségül vettünk, mint a helyi adatközlők visszaemlékezéseiből leszűrhető információkat, hiszen több falubéli lakos még szemtanúja volt ezen lakóházak megépülésének, esetleges átalakításának.

Jelenleg a településen található számos, kiemelkedő építészeti örökséggel rendelkező, ám egyre romló állapotú lakóház megmenthető, és reméljük, hogy a Tudományos Diákköri Konferenciára készített dolgozatunkkal ezen épületek korszerűsítése során hasznos segítséggel tudunk szolgálni úgy, hogy az épületek eredeti karakterének és szerkezeti sajátosságainak megőrzése mellett a korszerű funkcionális igényeknek megfelelően felújíthatóak legyenek.

32. ábra: Inaktelke 9.
forrás: Magyar Kálmán

9. Köszönetnyilvánítás

Köszönetet szeretnénk mondani mindazoknak, akik hozzájárultak a Tudományos Diákköri Konferenciára készített kutatásunk és dolgozatunk megvalósításához.

Elsősorban szeretnénk köszönetet mondani témavezetőinknek és oktatóinknak, hogy mindenben segítettek, és készségesen támogattak bennünket a kutatási, felmérési és feldolgozási fázisokban egyaránt. Köszönjük Pataky Ritának, aki hónapok óta éjt nappallá téve fáradhatatlanul támogatott bennünket dolgozatunk elkészítésében. Köszönjük dr. Kovács Máté Gergőnek szakmai mentorálását a néprajzi kutatásaink során, valamint azt, hogy megismertette velünk a korszerű pontfelhős felmérési technológiák módszertanát, továbbá köszönjük Egri Mátyásnak, a helyszínen végzett számos felmérési és dokumentálási munkákban való segítségét.

Köszönettel tartozunk Magyar Judithnak, Magyar Kálmánnak és Nistor Gáspárnak, hogy az épületek felmérései által lehetőséget biztosítottak számunkra, hogy megismerhessük Erdély – azon belül Inaktelke népi építészetét és annak szerkezeteit, továbbá helyi hagyományait és szokásait.

Köszönjük a népi építészet és néprajz neves kutatóinak, Furu Árpádnak, Fülöp Hajnalkának és Eplényi Annának, hogy rendelkezésünkre bocsátottak felméréseket, fényképeket és leginkább tudásukat, valamint a személyes beszélgetéseket.

Végezetül köszönetet szeretnénk mondani Inaktelke valamennyi lakosának, hogy a rengeteg adattal és archív fényképekkel, sok esetben önzetlen megvendégelésünkkel hozzájárultak kutatásaink sikerességéhez és dolgozatunk megvalósulásához.

10. Hivatkozott irodalomjegyzék

10.1. Könyv

- [1] *Furu Árpád: Kalotaszeg népi építésze második bővített kiadás Exit Kiadó Kolozsvár, 2012 ISBN 978-606-92460-8-5*
- [2] *Furu Árpád: Táji tagolódás Erdély népi építészetében Exit Kiadó Kolozsvár, 2017 ISBN 978-973-7803-52-8*
- [3] *Istvánfi Gyula: Őskor. Népi építészet – Az építészet története 1. TERC Kft. Budapest, 2011 ISBN 978-963-9968-24-0*
- [4] *Lechner Jenő: Építési enciklopédia IV. rész Épületek felszerelése Stampler-féle Tudományos Zsebkönyvtár Stampler Károly kiadása Pozsony-Budapest, 1903.*
- [5] *Vukov Konstantin: Ablakok 6B Építész Bt. Budapest, 2005. ISBN 963 218 4750*

[6] Gilyén Nándor: *Az erdélyi Mezőség népi építésze Népi Kultúra Terc*, Budapest, 2005. ISBN 96386303 37

[7] Miklósi-Sikes Csaba: *A kalotaszegi falvak népi építészetéről* in Balassa M. Iván, Cseri Miklós szerk.: *Népi építészet Erdélyben - Az 1999. március 21-27-én Tusnádon megrendezett konferencia anyaga* (Szentendre: Szabadtéri Néprajzi Múzeum, 1999)
https://library.hungaricana.hu/hu/view/ORSZ_SKAN_Kk_1999_Erdely/?pg=58&layout=s

[8] Vass Erika: *Az Erdély épületgyűjtes kapcsán végzett kutatás 2014. évi eredményei* in HÁZ ÉS EMBER. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Évkönyve 26.
Szerkesztette: Bereczki Ibolya—Nagyné Batári Zsuzsanna—Sári Zsolt Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre, 2014. HU ISBN 0230—0044
<http://real.mtak.hu/29038/1/Vass%20Erika%202014%20H%C3%A1z%20%C3%A9s%20Ember%202026..pdf>

[9] Töltszéki Tekla: *Tájházak Kalotaszegen* in HÁZ ÉS EMBER. A Szabadtéri Néprajzi Múzeum Évkönyve 20.
Szerkesztette: Cseri Miklós—Füzes Endre Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre Szentendre, 2007. HU ISSN 0230—0044 pp297-309
https://library.hungaricana.hu/hu/view/ORSZ_SKAN_He_20/?pg=160&layout=s

[10] Balogh Balázs - Fülemlé Ágnes: *A "svájci villa" típusú építkezés divatjának hatása Kalotaszegen*. Kríza János Néprajzi Társaság
www.kjnt.ro/szovegtar

[11] Kerékfy Márton: *Ligeti György 1949-50-es népzenei tanulmányútja Zenetudományi dolgozatok 2011 pp323-346* MTA Könyvtár <http://real.mtak.hu/160916/1/KerekfyMartonLigetiGyorgy194950-esnepzeneitanulmanyutja.pdf>

[12] Huckfeld, Tobias –Wenk, Hans Joahim: *Holzfenster. Konstruktion, Schäden, Sanierung, Wartung* Rudolf Müller GmbH, Köln, 2011. (ISBN 978-3-481-02504-5)

[13] Novák Ferenc Tata: *Tánc, élet, varázslat - gondolatok, küzdelmek. Hagyományok háza*, Budapest, 2016.

[14] Malonyai Dezső: *Magyar nép művészete I. kötet*, 1907

10.2. Folyóirat

[15] Kádár József: *Tégláról téglára. Az óbudai Viktória Budapest A városlakók folyóirata XXXVIII. évfolyam, 1. szám 2015/1* ISSN: 1785-590x
http://epa.niif.hu/03000/03058/00001/pdf/EPA03058_budapest_2015_01.pdf

10.3. Publikáció

[16] Bakonyi Dániel – Dr. Becker Gábor: *Kapcsolt gerébtokos ablakok hőátbocsátási tényezője a beépítés és a határoló szerkezetek figyelembevételével*. In:II. Épületszerkeztani konferencia: Épület- és szerkezetfelújítás. BME Épületszerkeztani Tanszék, Budapest, 2011.11.22. pp. 10–18. (ISBN: 978-963-313-043-8)

[17] Eplényi Anna: *Kalotaszeg tájkarakter-elemzése doktori értekezés Budapest Corvinus Egyetem Tájépítészeti és Tájökológiai Doktori Iskola 2012*
<chromeextension://efaidnbmnmbpcajpcgclefndmkaj/https://core.ac.uk/download/pdf/153149517.pdf>

[18] Szabadtéri Néprajzi Múzeum Történeti Néprajzi Dokumentumtár SZNM MNÉA-T-6532/202 in Ágoston-Szűcs Brigitta: *Inaktelki emlékek. Az inaktelki id. Kalló „Malmi” Ferenc hagyatéka alapján Művelődés közművelődési havilap LXXII évfolyam – 2019*
<https://muvelodes.net/m/inaktelki-emlekek>

[19] Tóth Bence Péter: *A magyar népi építészet faszerkezeti megoldásainak vizsgálata* (PhD értekezés Soproni Egyetem Faipari Mérnöki és Kreatívipari Kar), 2023

<http://doktori.uni-sopron.hu/id/eprint/864/1/A%20magyar%20népi%20építészet%20faszerkezeti%20megoldásai.pdf>

[20] Karácsony Zoltán: Az inaktelki „figurás” néprajzi felfedezése *Tabula* 2001 4 (1):60-69
http://epa.oszk.hu/03100/03125/00006/pdf/EPA03125_tabula_2001_1_060-069.pdf

[21] Karácsony Zoltán: A kalotaszegi legényes műfaji-funkcionális változatai *Zenatudományi dolgozatok* 2009 pp341-371 MTA Könyvtár és Információs Központ
<http://real.mtak.hu/160942/1/KaracsonyZoltanAkalotaszegilegenyesmufaji-funkcionalisvaltozatai.pdf>

[22] Tóth Lilla: „Bemegyek az inaktelki csárdába...” Kalló Katalin népdalrepertoárja *FolkMagazin* 2018/6 XXV. évf. 6. szám pp32 ISSN 1218-912X
http://lapozo.folkmagazin.hu/mag18_6/?page=32

10.4. Internetes forrás

[23] Magyar Néprajz IV. Életmód/Építészet/Építőanyagok és szerkezetek/födém
<https://www.arcanum.com/hu/online-kiadvanyok/MagyarNeprajz-magyar-neprajz-2/iv-eletmod-41AA/epiteszet-4399/epitoanyagok-es-szerkezetek-43C4/fodem-442F/>
utolsó megtekintés: 2023.11.01.

[24] „Bohn & Co” téglagyár története
<https://www.morahalom.hu/hu/reszletek/zsombolya>
utolsó megtekintés: 2023.11.01.

[25] A békescsabai gyár története
<https://www.wienerberger.hu/cegismerteto-es-kapcsolat/allasajanlatok/wienerberger-karrier-blog/wienerberger-karrier-blog-bekescsabai-gyar-tortenete.html>
utolsó megtekintés: 2023.11.01.

[26] <https://www.jimblog.com/post/jimbolia-si-traditia-caramizii>
utolsó megtekintés: 2023.11.01.

[27] Bohn Mihály életútja
http://bekeswiki.bmk.hu/index.php/Bohn_Mihaly_%281864-1930%29
utolsó megtekintés: 2023.11.01.

[28] http://www.museum.hu/kiallitas/10969/Belyeges_cimeres_es_monogramos_teglak_4
utolsó megtekintés: 2023.11.01.

[29] <https://kreativlakas.com/magasepiteszet/fafodemek-es-szerkezeti-kialakitasuk/>
utolsó megtekintés: 2023.11.01.

11. Mellékletek

BME Építészmérnöki kar
Tudományos Diákköri Konferencia
2023.

Cifraságok nyomában - XX. század eleji inaktelki lakóházak épületszerkezeti elemzése és datálása

*1. melléklet
Felmérési rajzok*

Készítette: Németh Dorka
Papp Krisztián

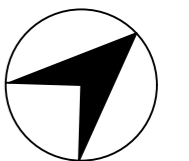
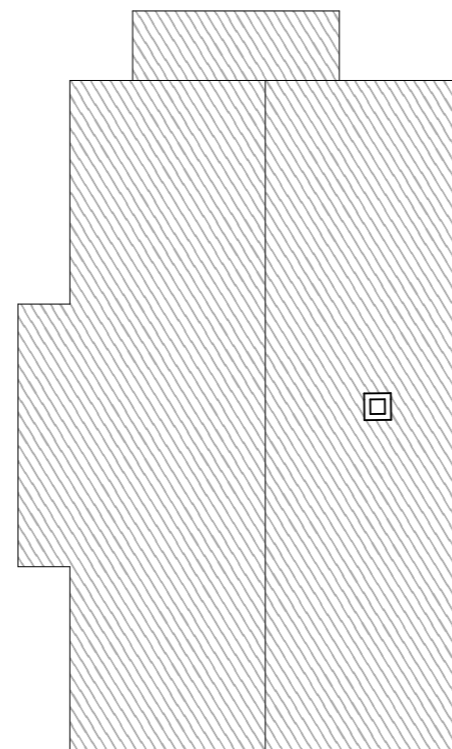
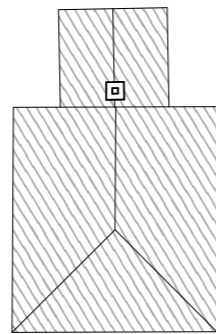
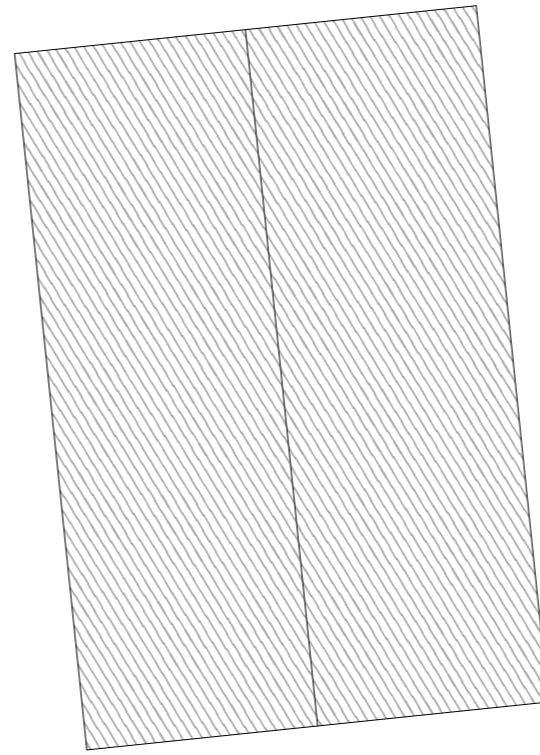
Konzulensek: Pataky Rita - Épületszerkezettani Tanszék
dr. Kovács Máté Gergő - Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Egri Mátyás - Épületszerkezettani Tanszék

Inaktelke 9.

Helyszínrajz

M 1:120

2023.10.28.

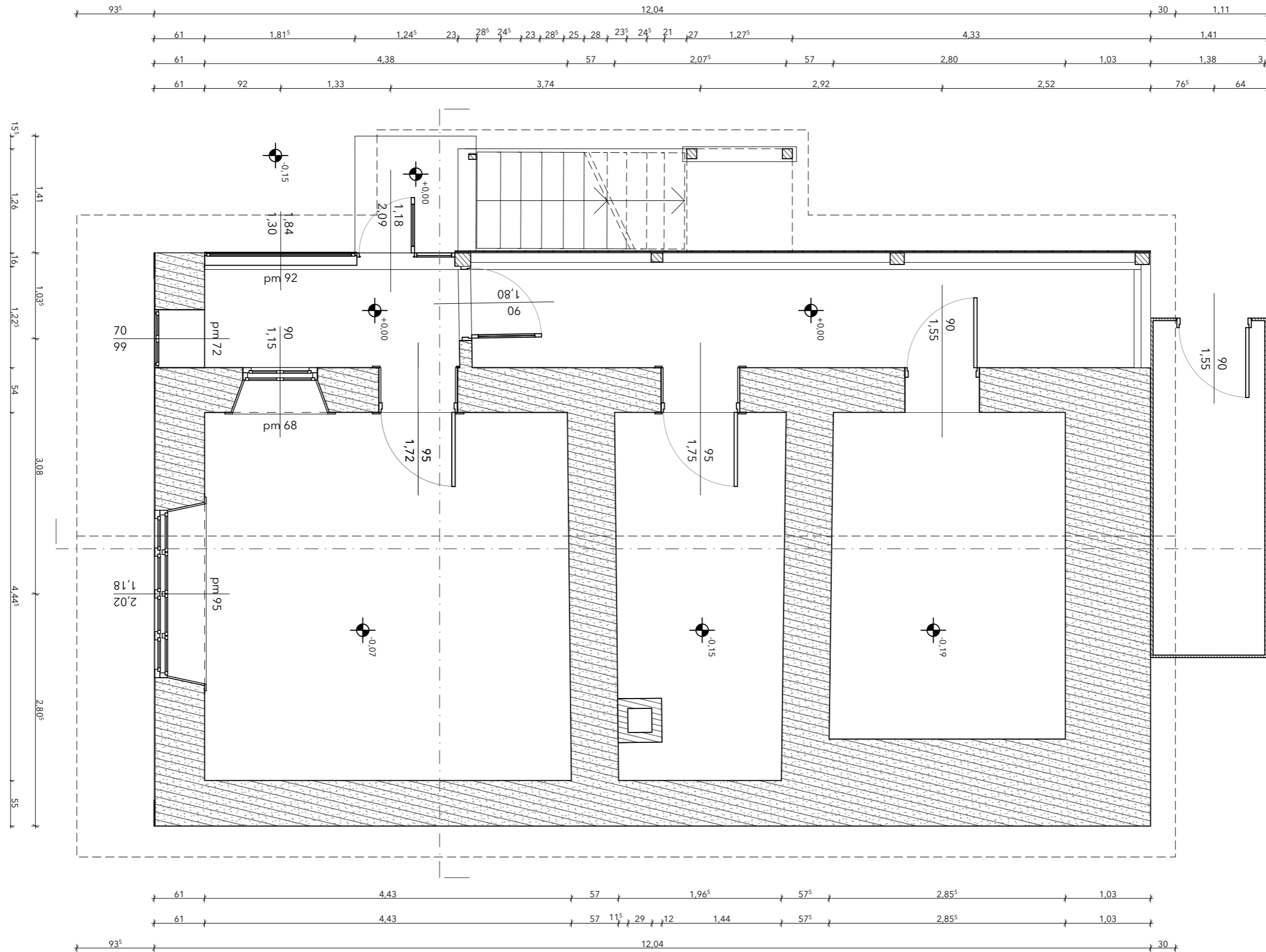

Inaktelke 9.

Lakóház - Pince alaprajz

M 1:50

2023.10.28.

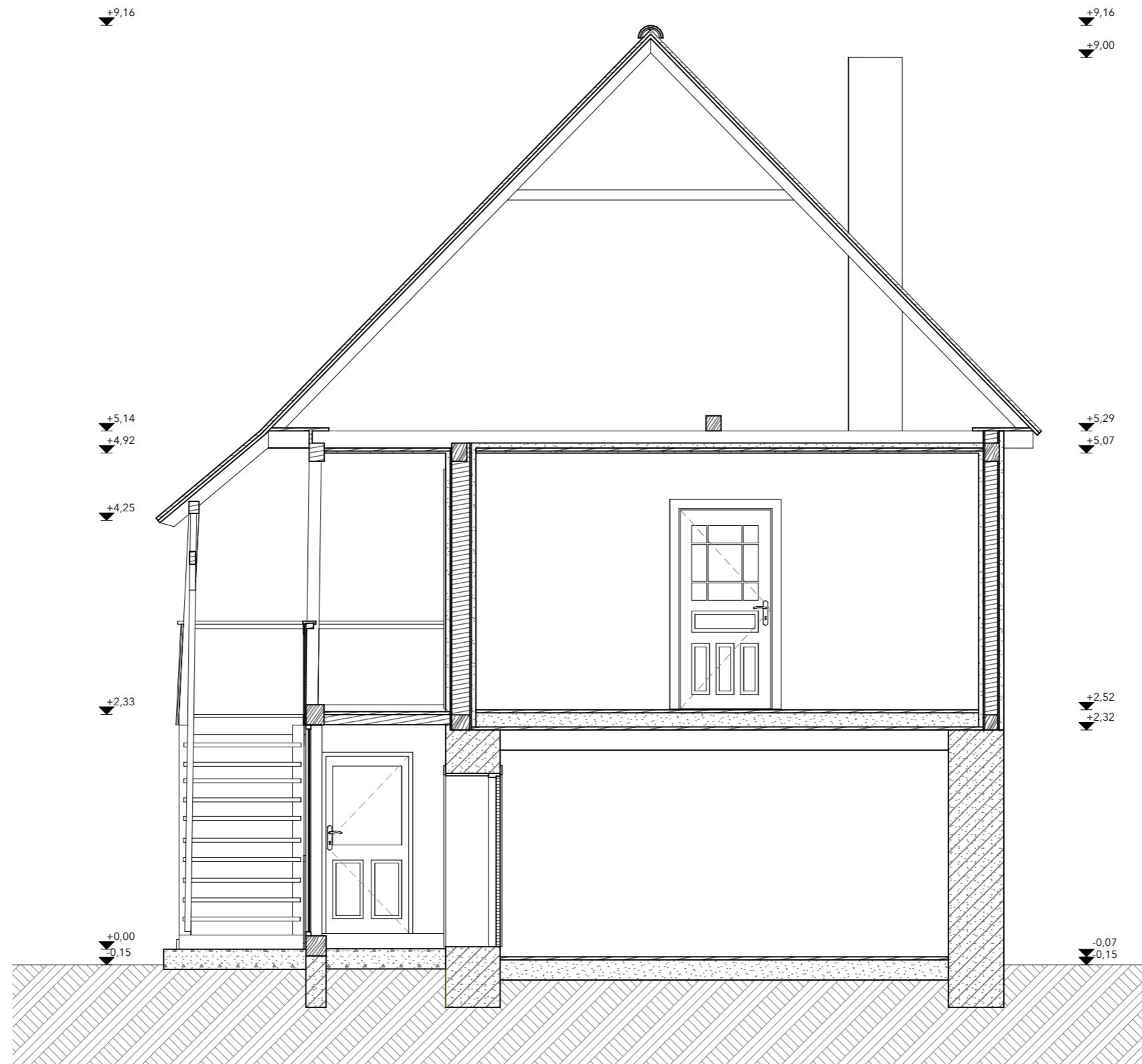

Inaktelke 9.

Lakóház - Keresztmetszet

M 1:50

2023.10.28.

Inaktelke 9.

Lakóház - Hosszmetszet

M 1:50

2023.10.28.

Inaktelke 9.

Lakóház - Délkeleti homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

Inaktelke 9.

Lakóház - Délnyugati homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

Inaktelke 9.

Lakóház - Északnyugati homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

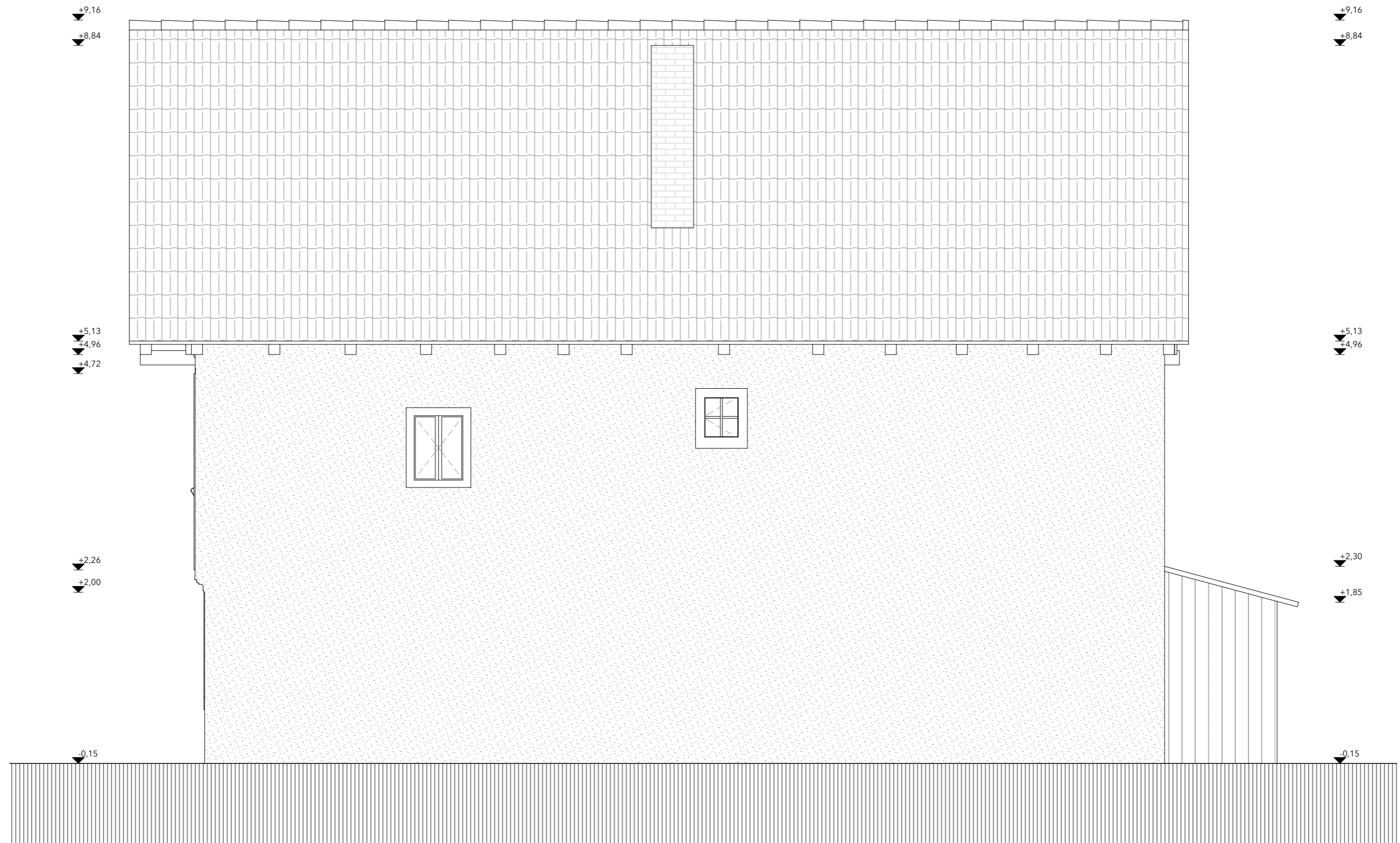

Inaktelke 9.

Lakóház - Északkeleti homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

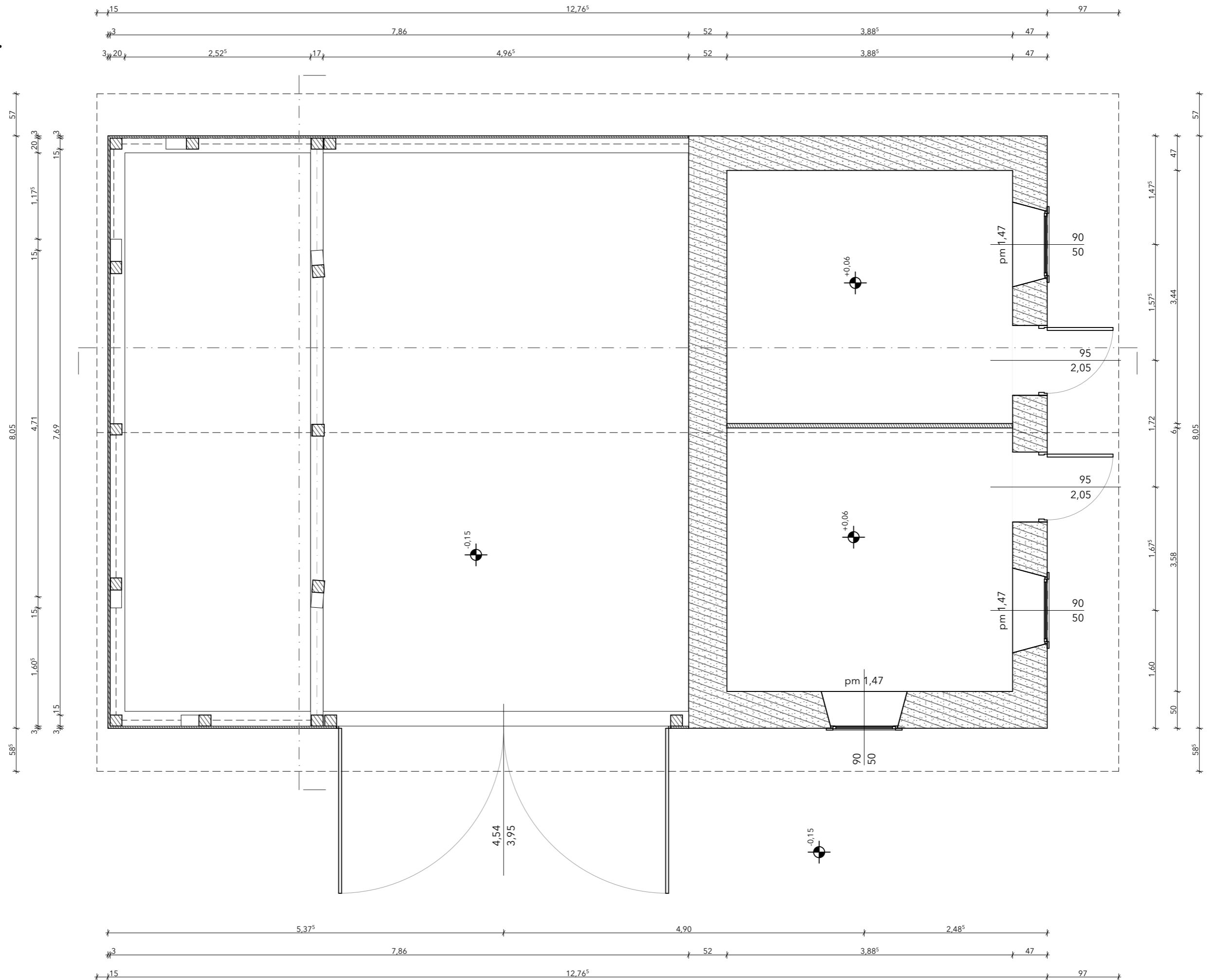

Inaktelke 9.

Csűr - Alaprajz

M 1:50

2023.10.28.

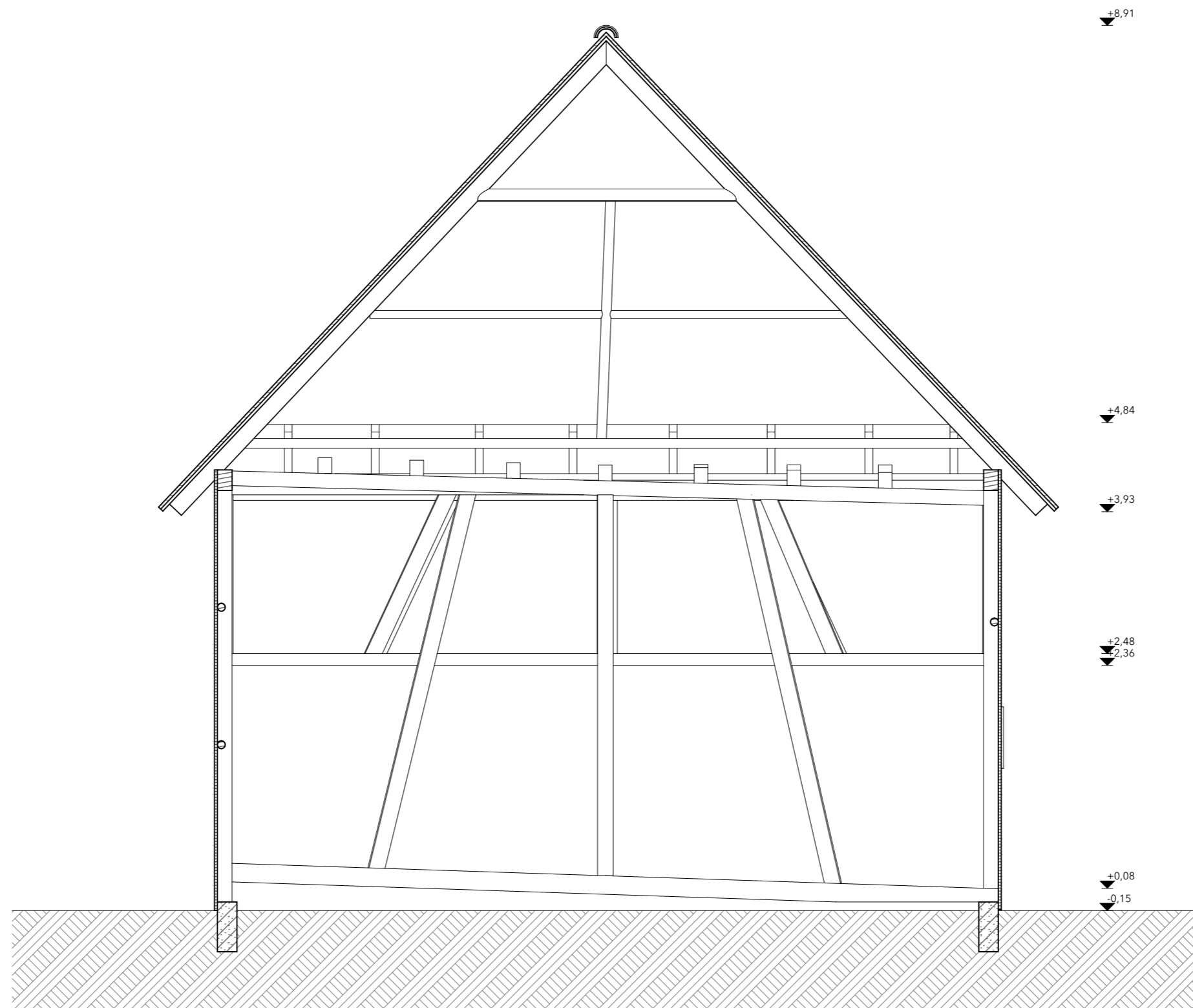

Inaktelke 9.

Csűr - Keresztmetszet

M 1:50

2023.10.28.

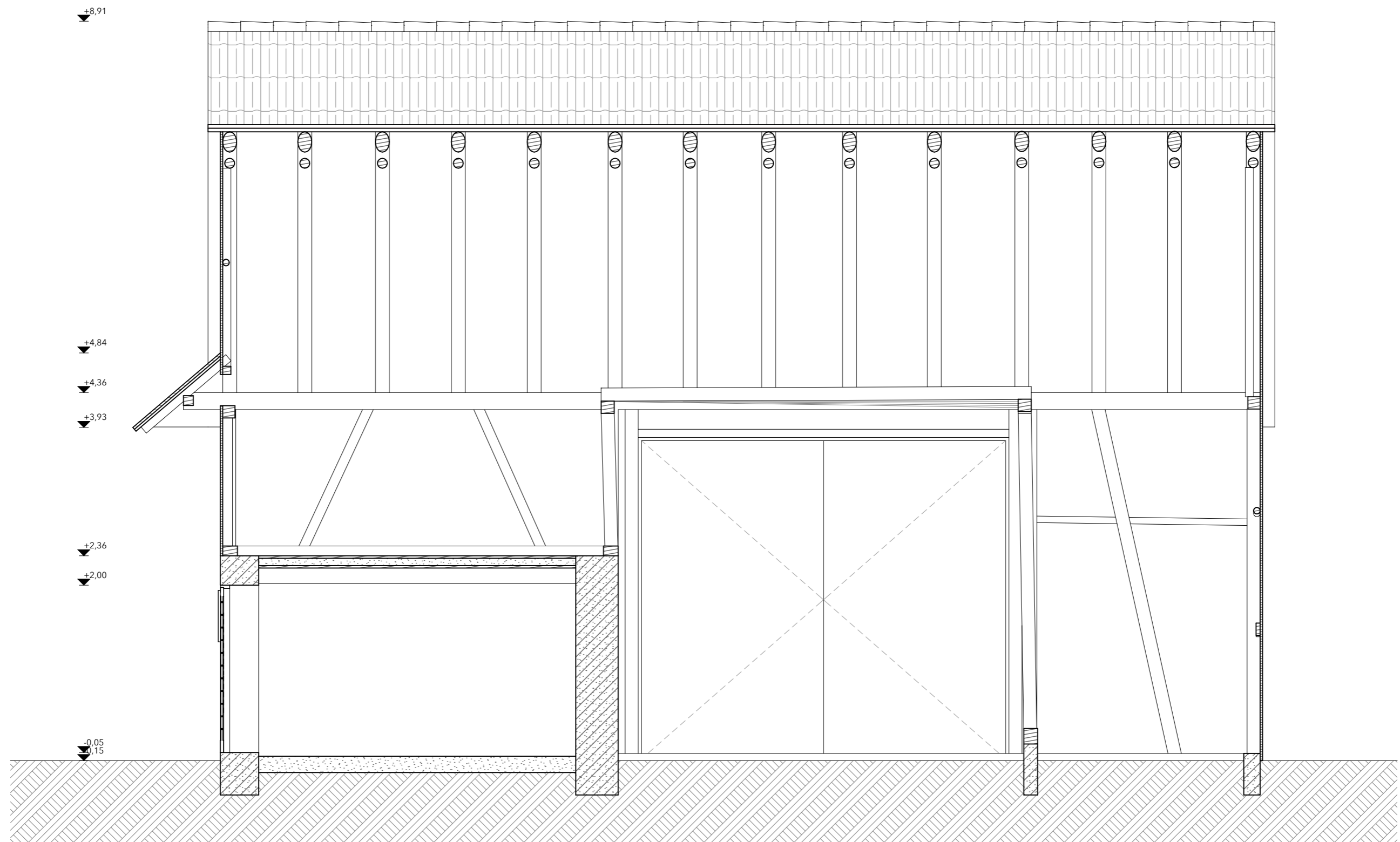

Inaktelke 9.

Csűr - Hosszmetszet

M 1:50

2023.10.28.

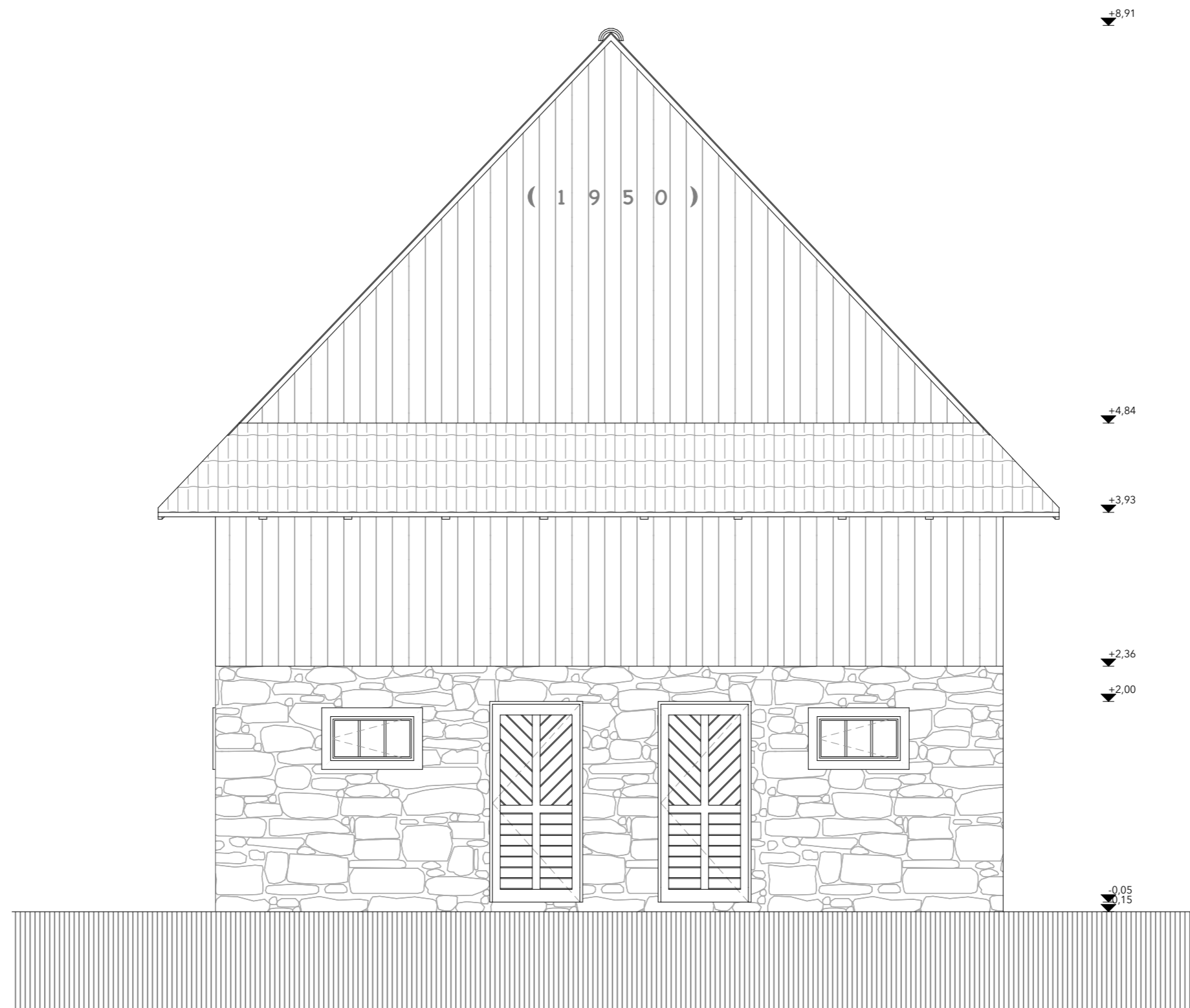

Inaktelke 9.

Csűr - Délkeleti homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

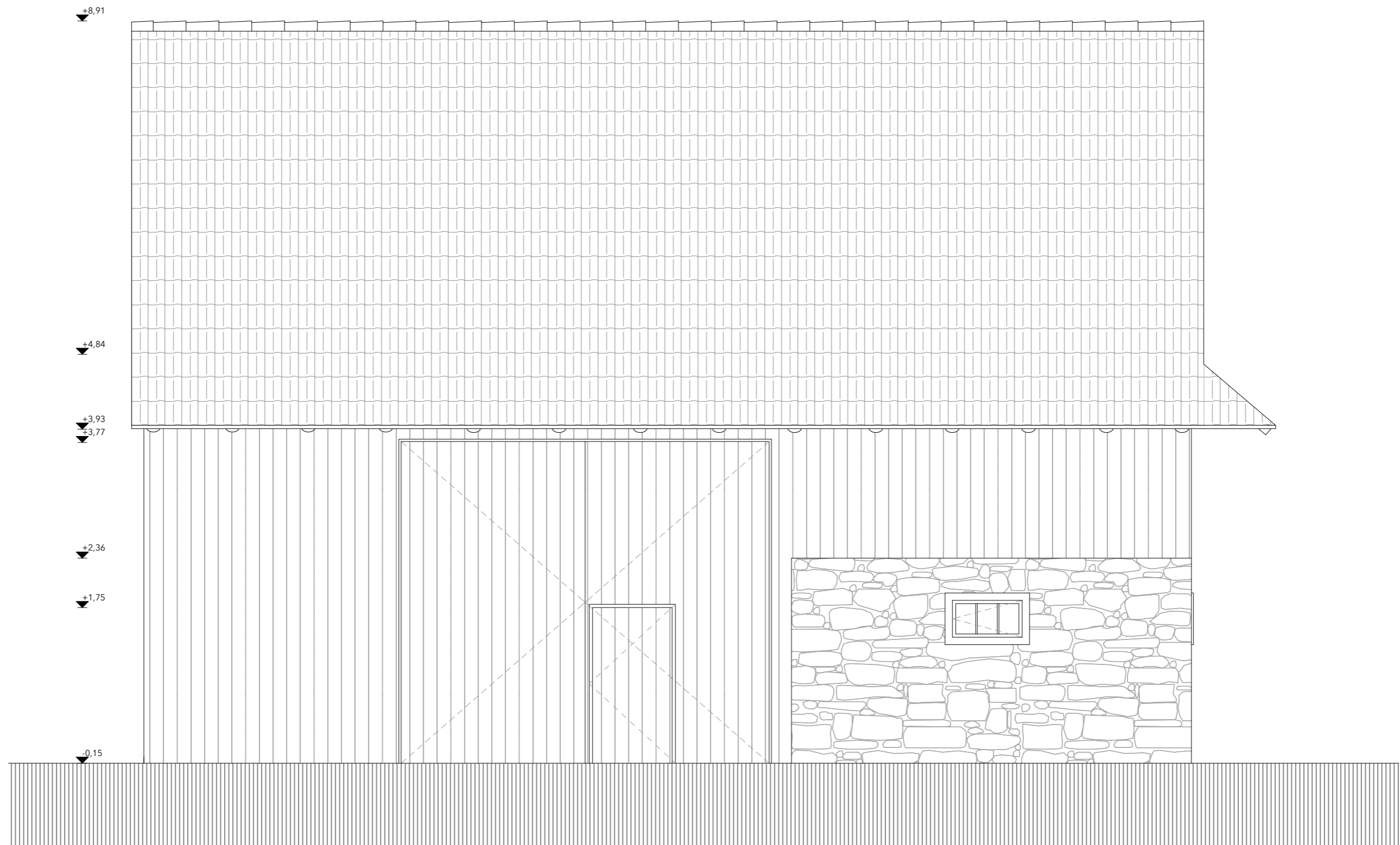

Inaktelke 9.

Csűr - Délnyugati homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

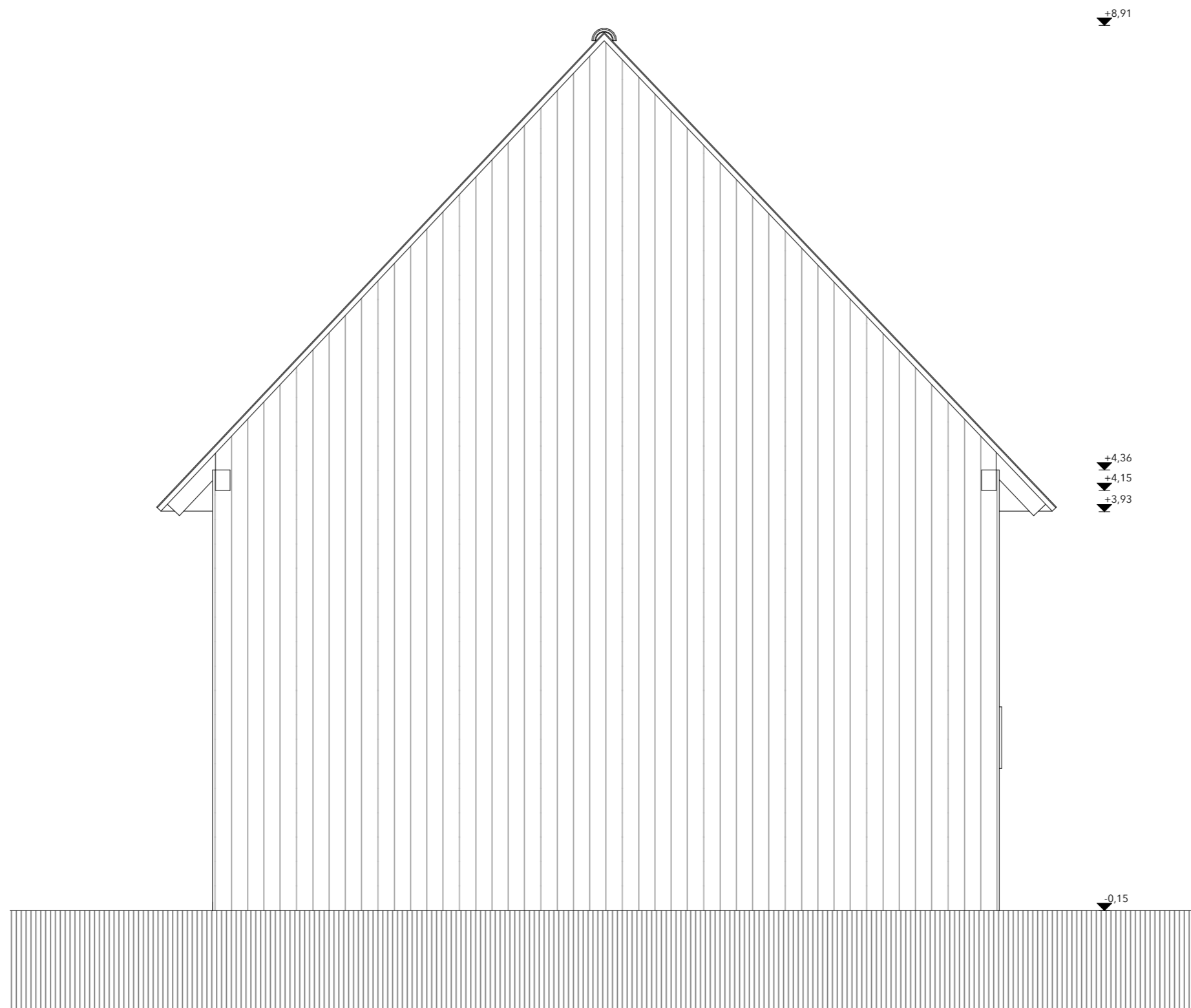

Inaktelke 9.

Csűr - Északnyugati homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

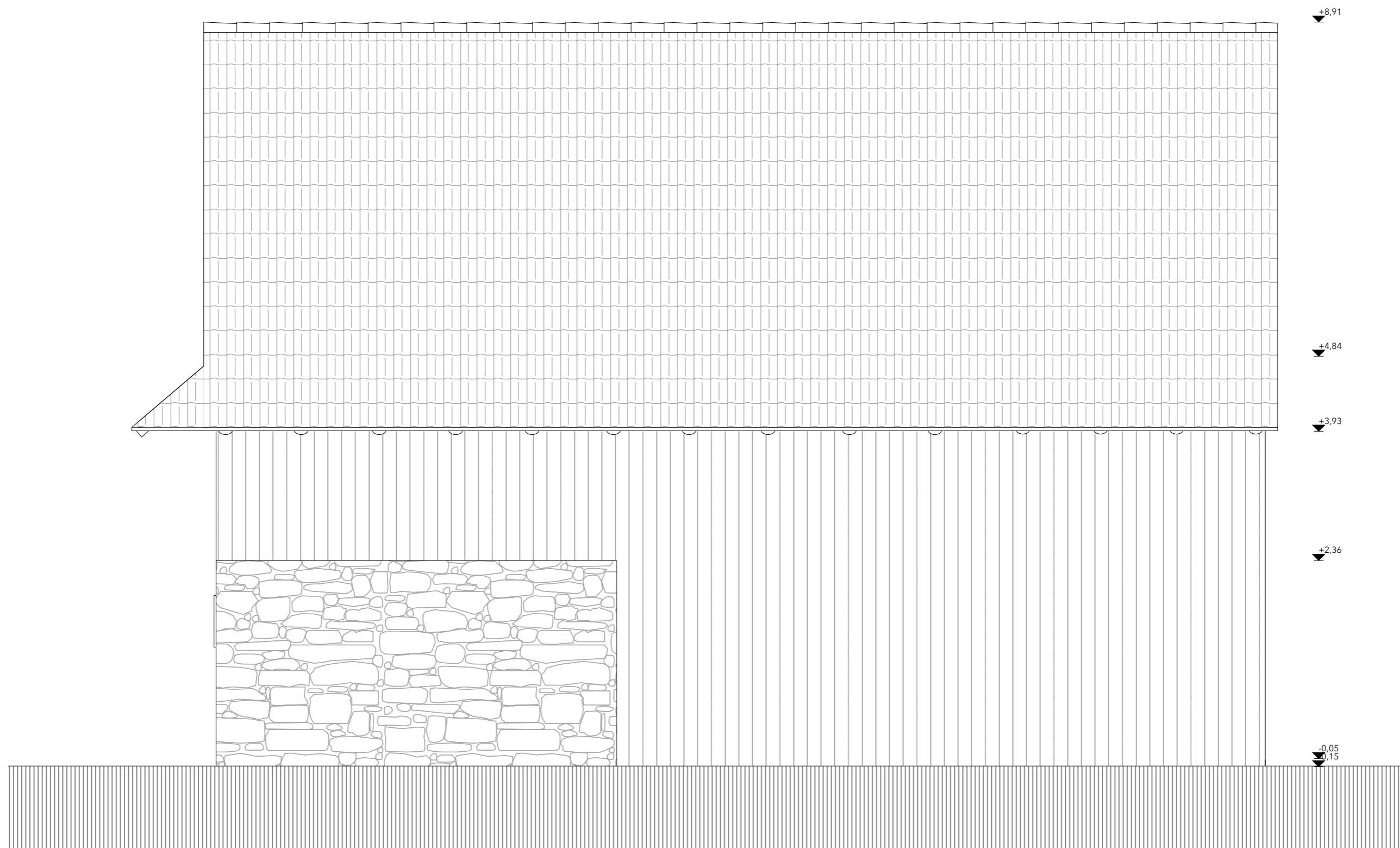

Inaktelke 9.

Csűr - Északkeleti homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

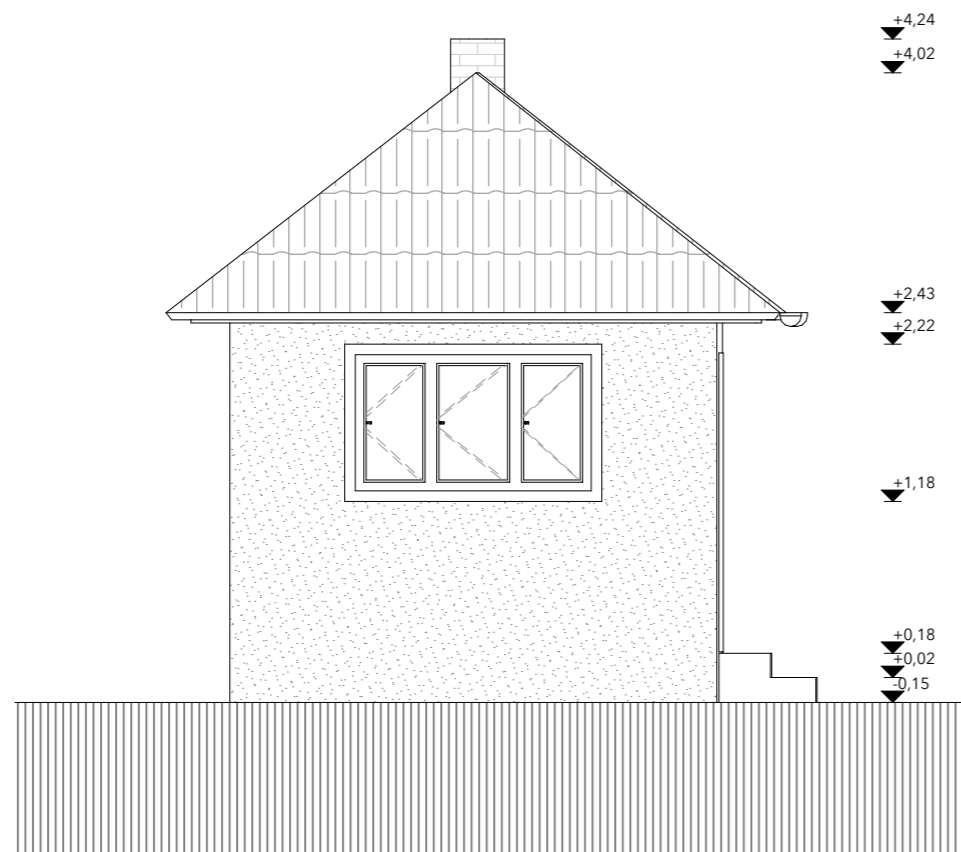

Inaktelke 9.

Sütőház - Délkeleti homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

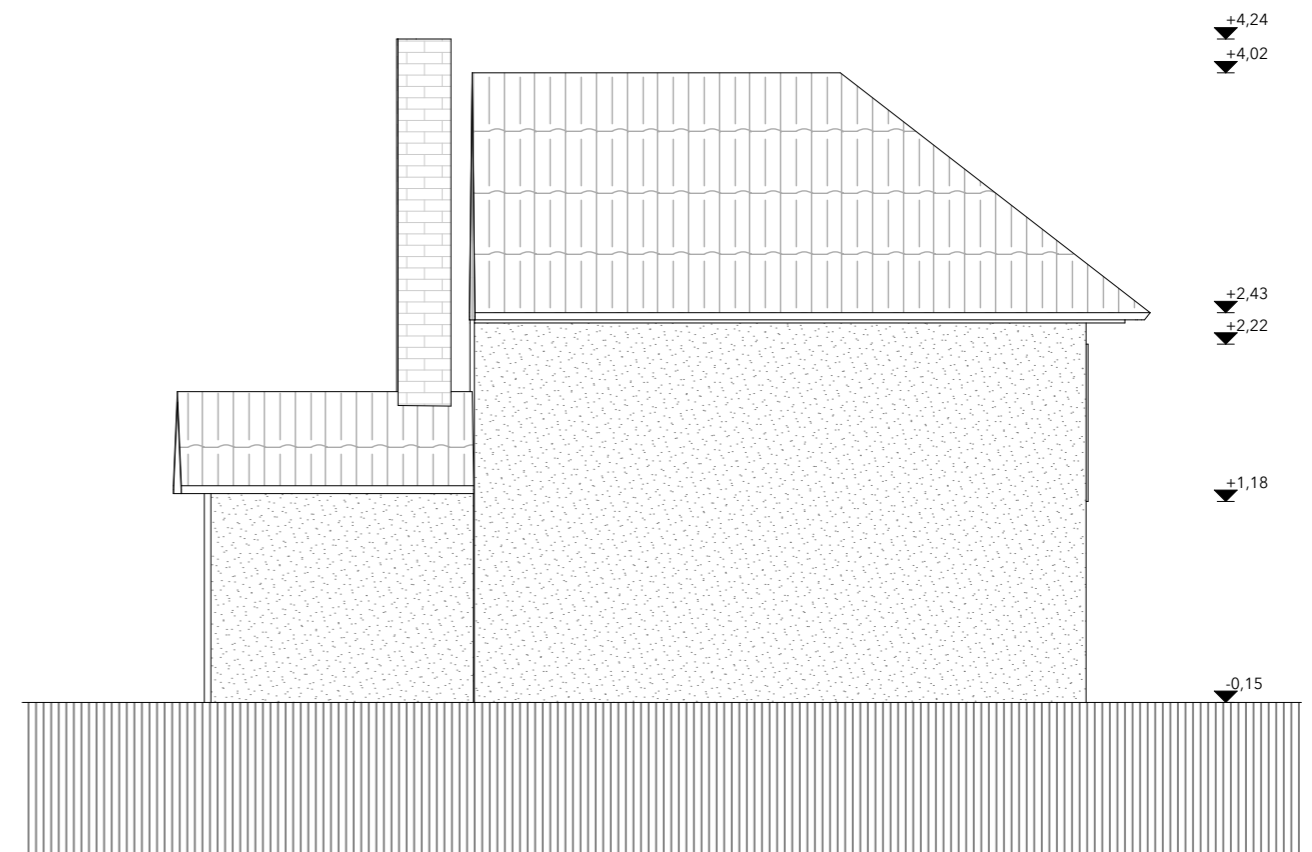

Inaktelke 9.

Sütőház - Délnyugati homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

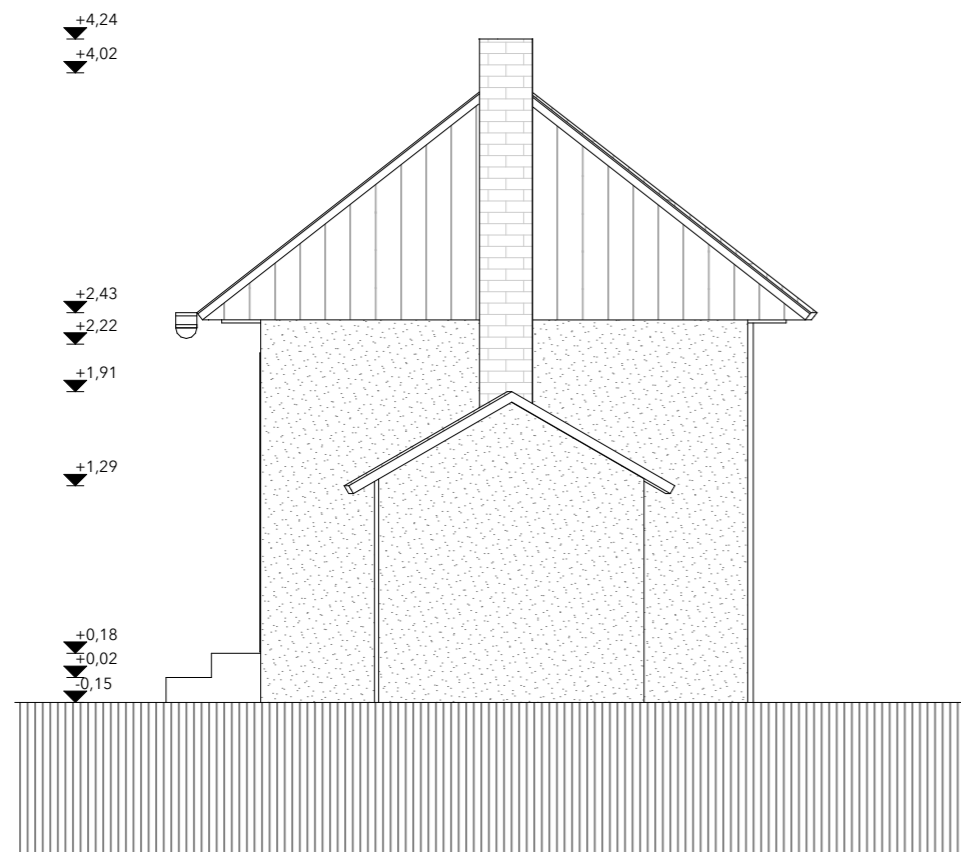

Inaktelke 9.

Sütőház - Északnyugati homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

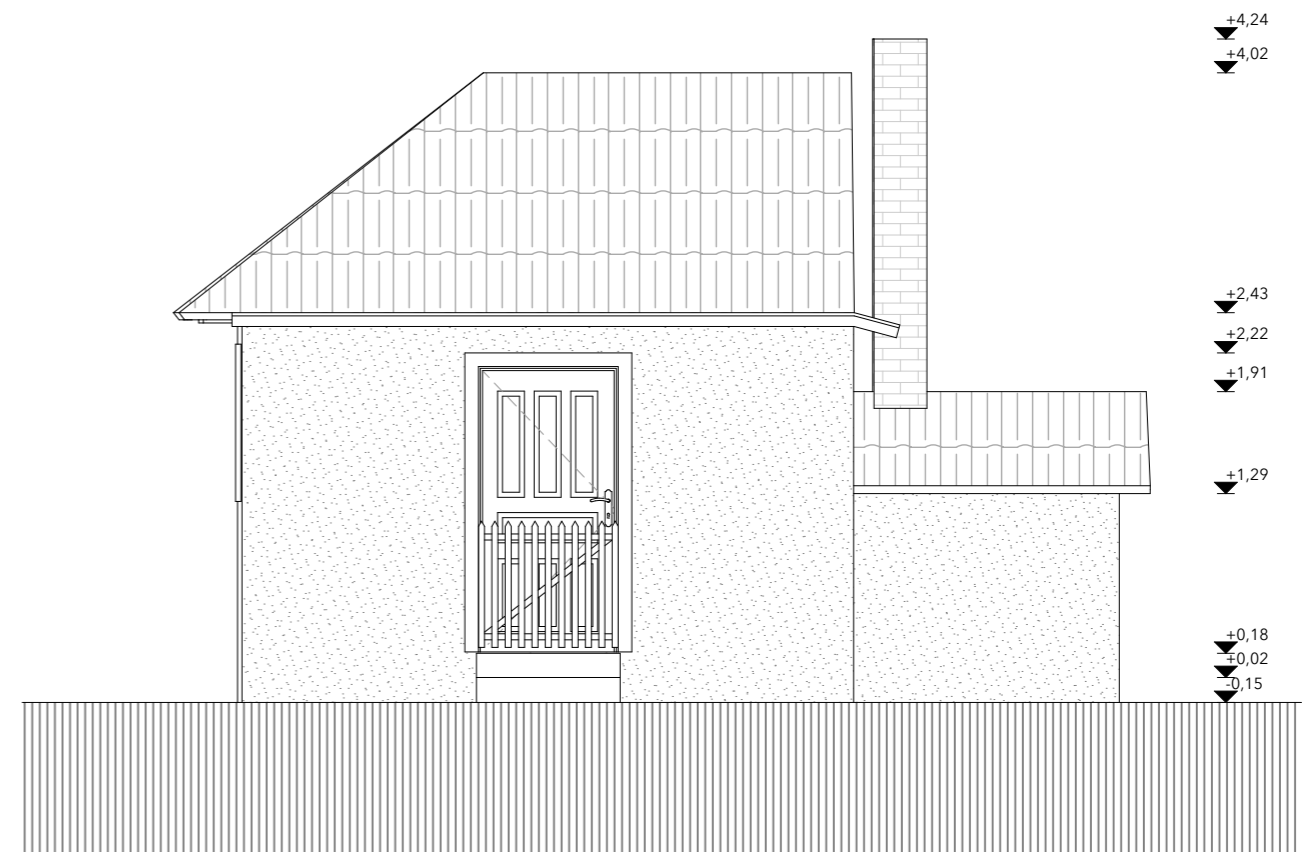

Inaktelke 9.

Sütőház - Északkeleti homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

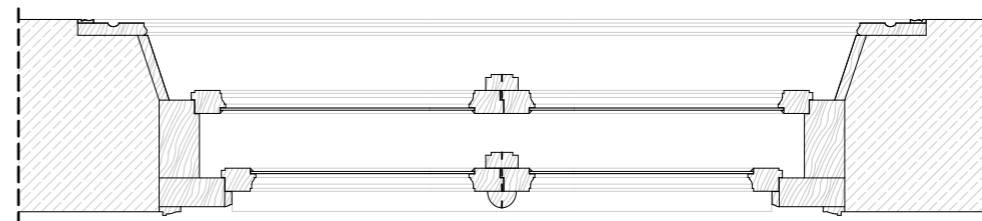
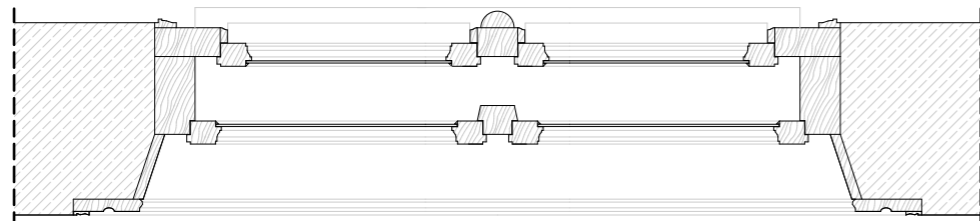
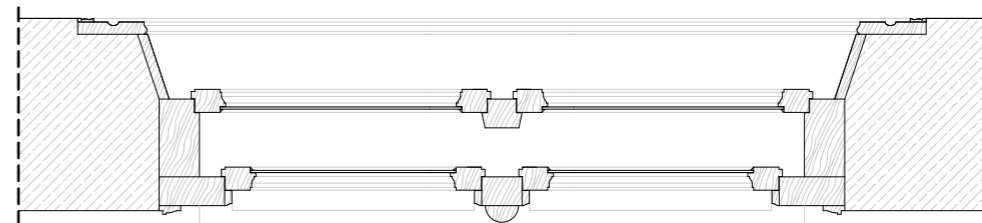
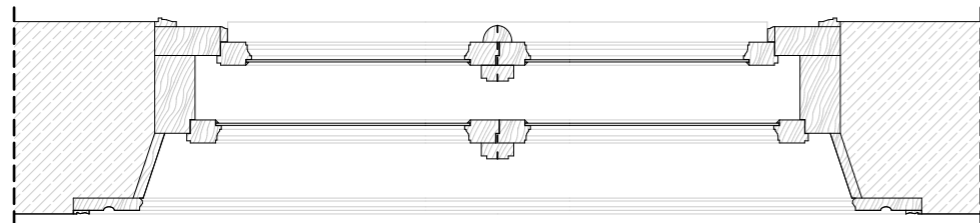
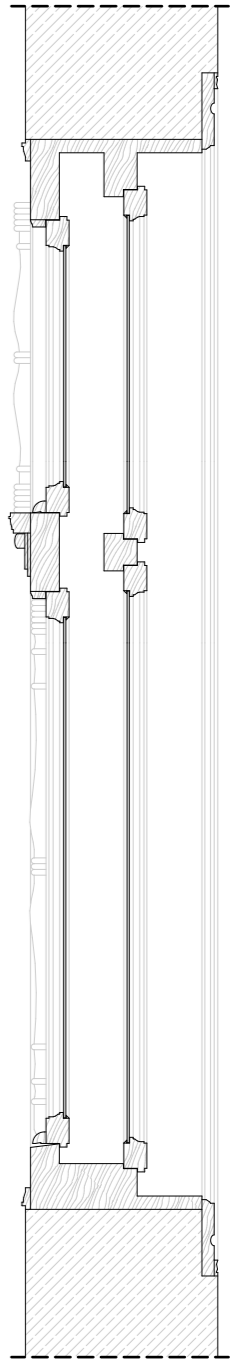
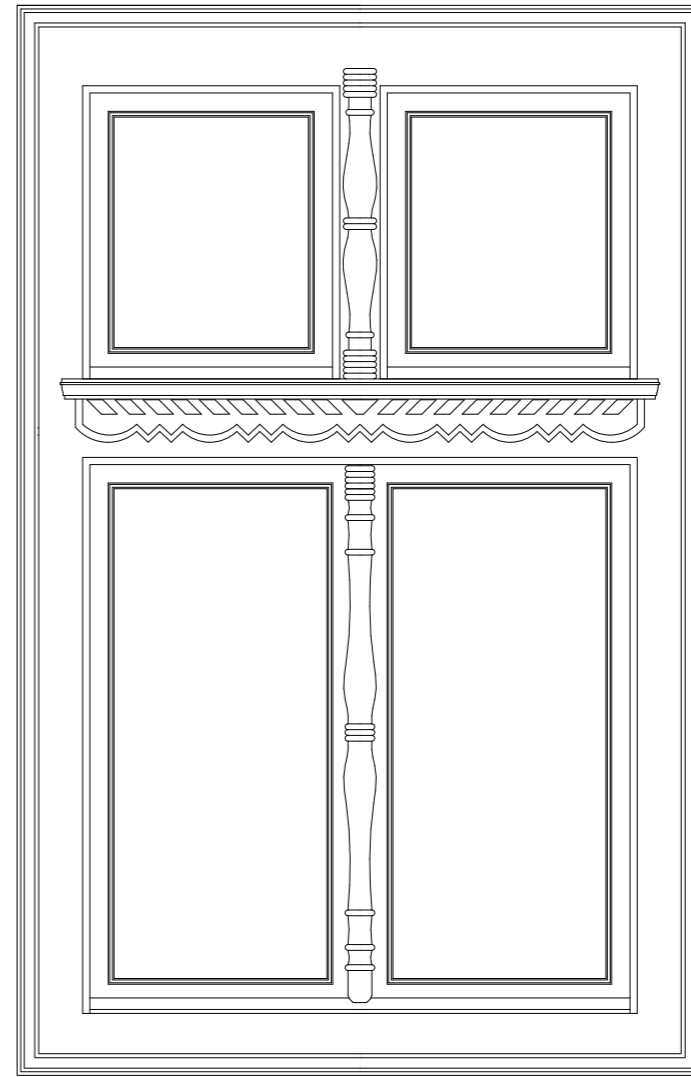
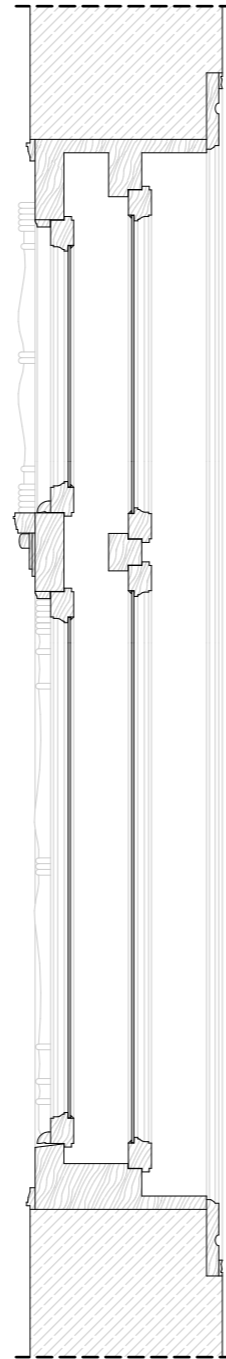
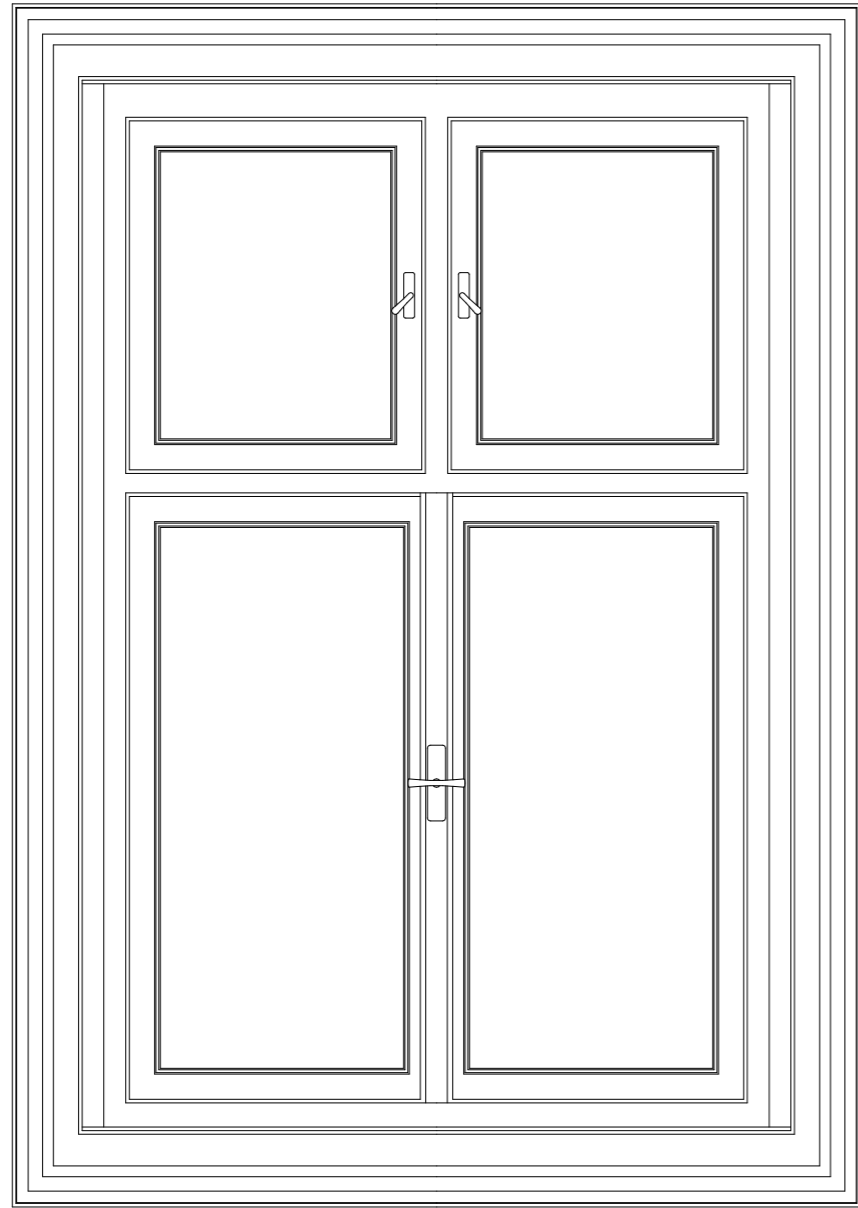

Inaktelke 9.

1-es számú ablak

M 1:10

2023.10.28.

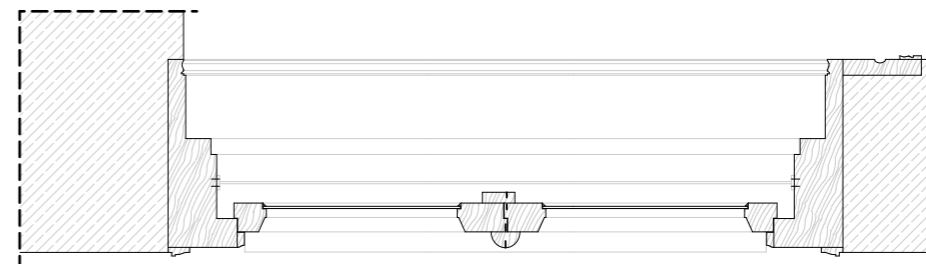
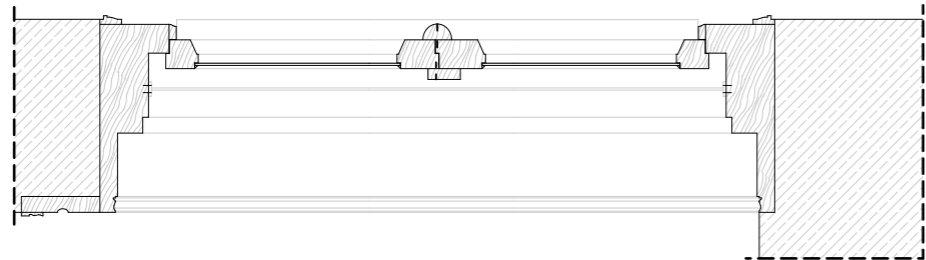
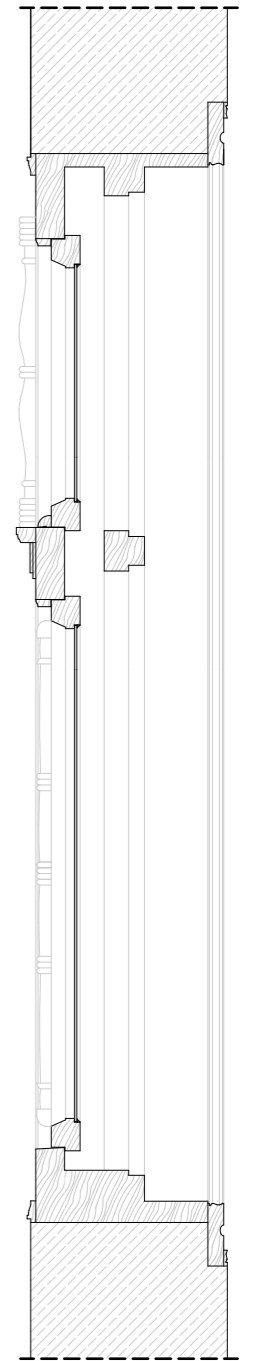
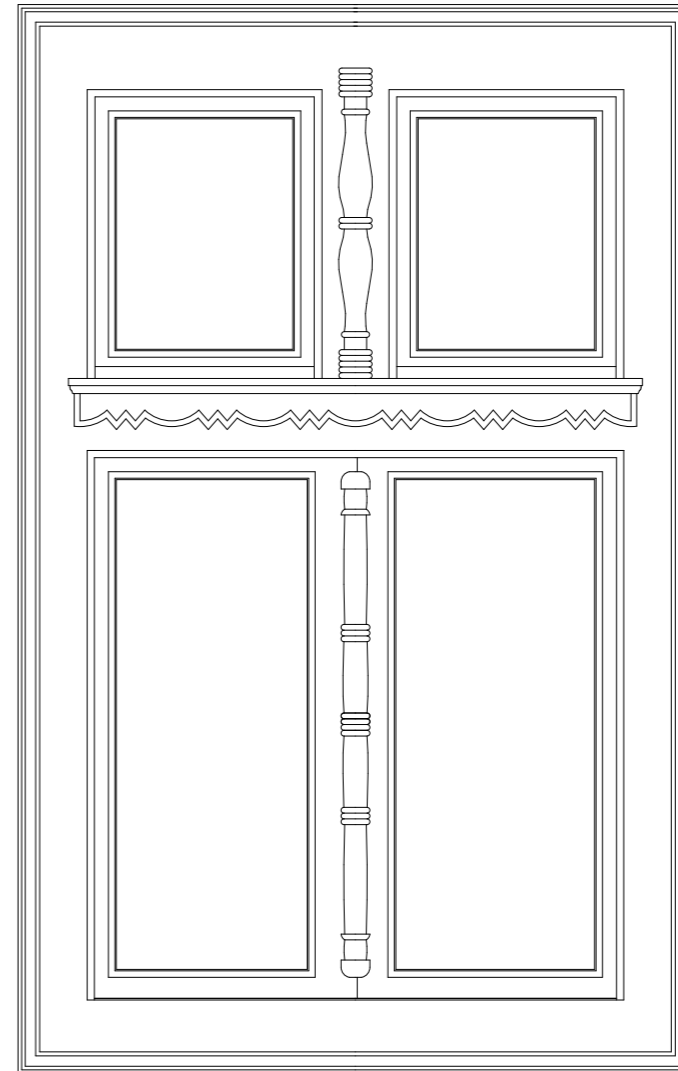
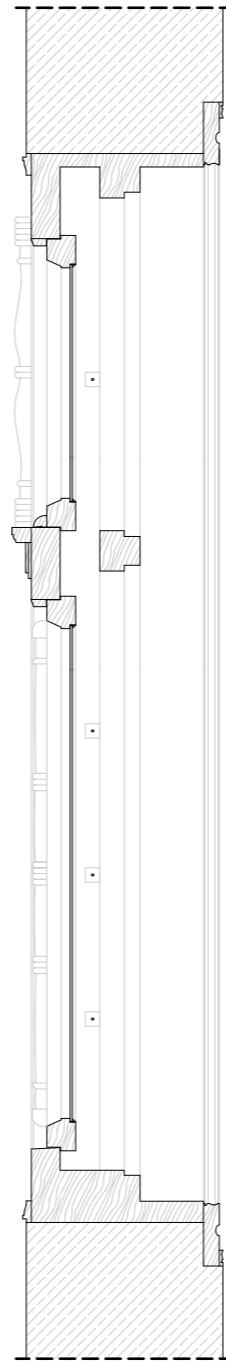
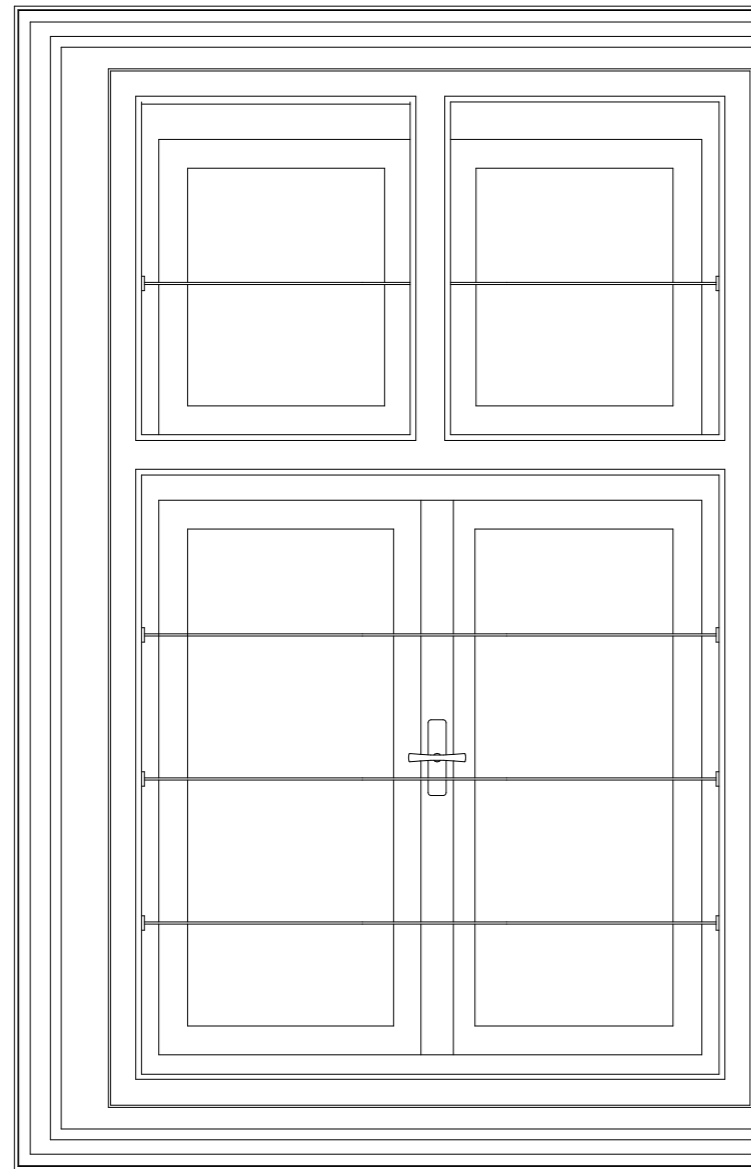

Inaktelke 9.

2-es számú ablak

M 1:10

2023.10.28.

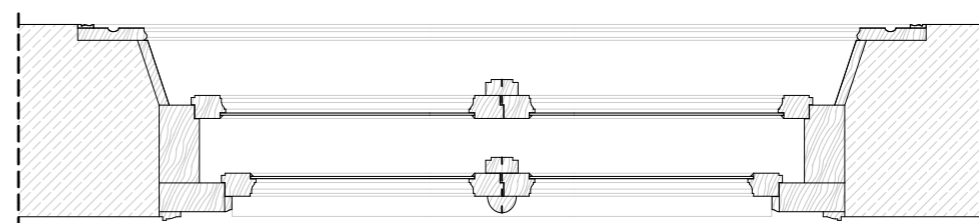
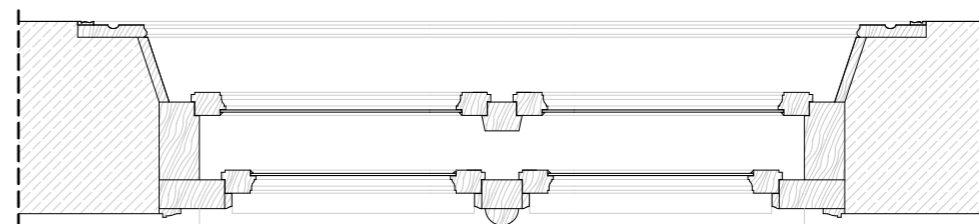
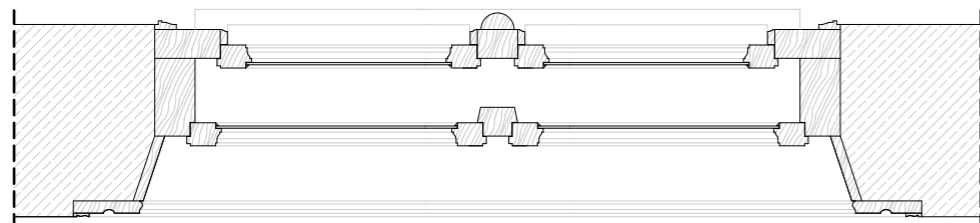
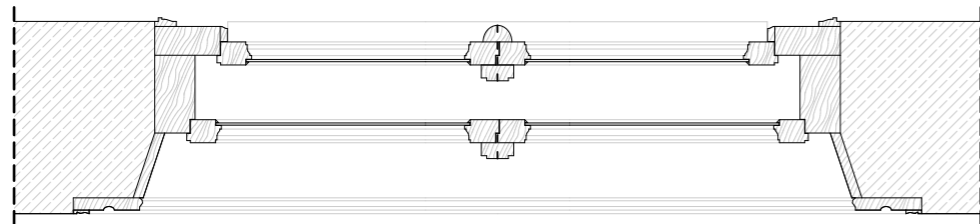
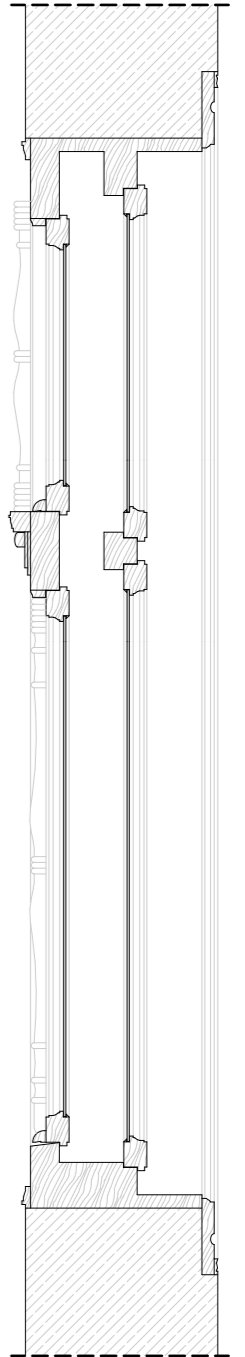
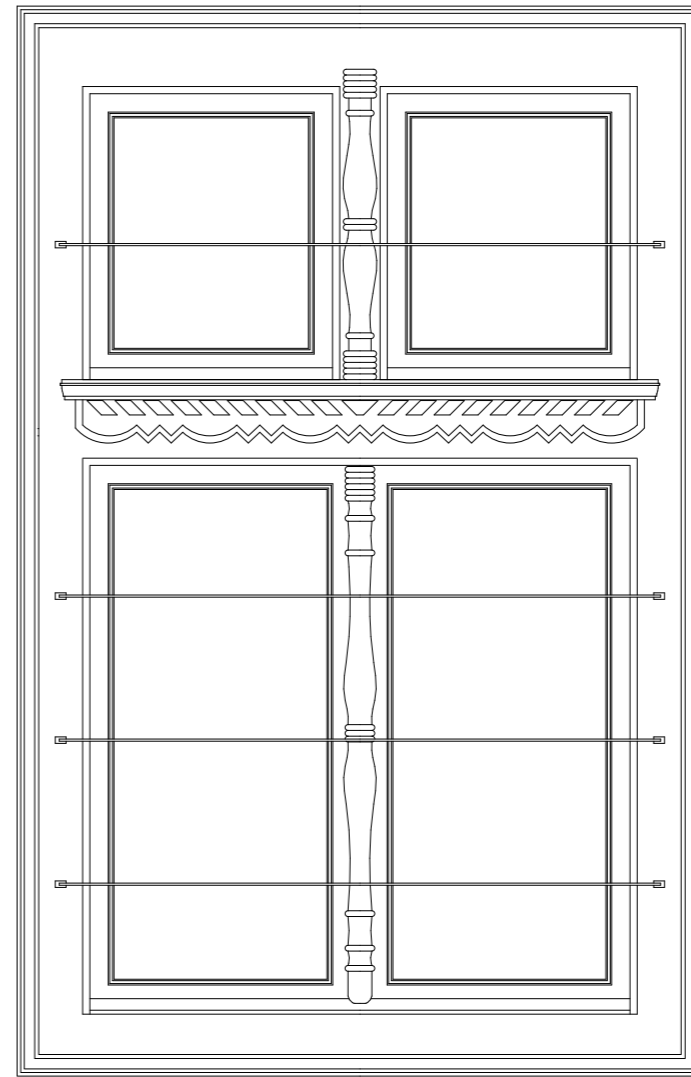
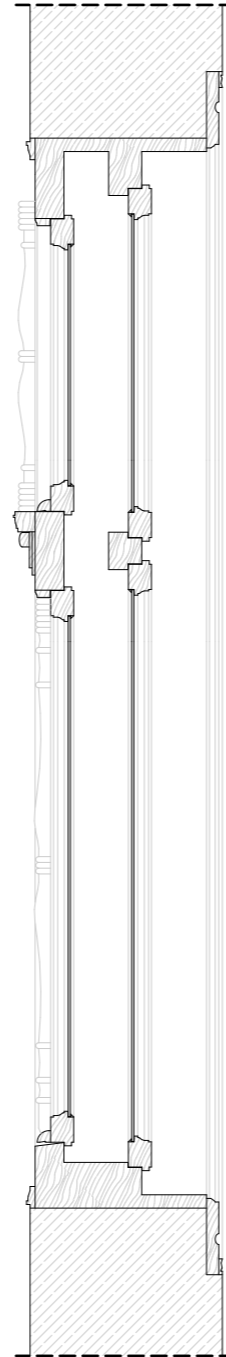
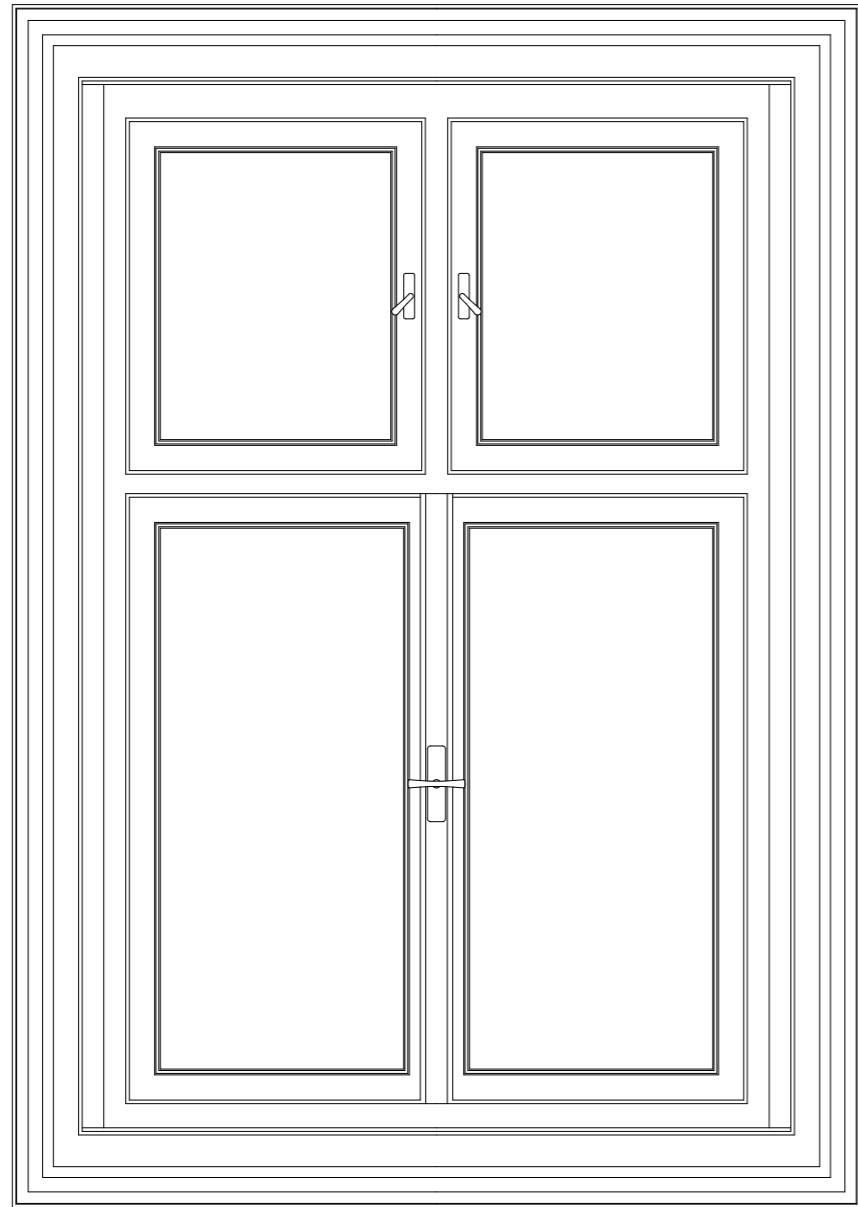

Inaktelke 9.

3-es számú ablak

M 1:10

2023.10.28.

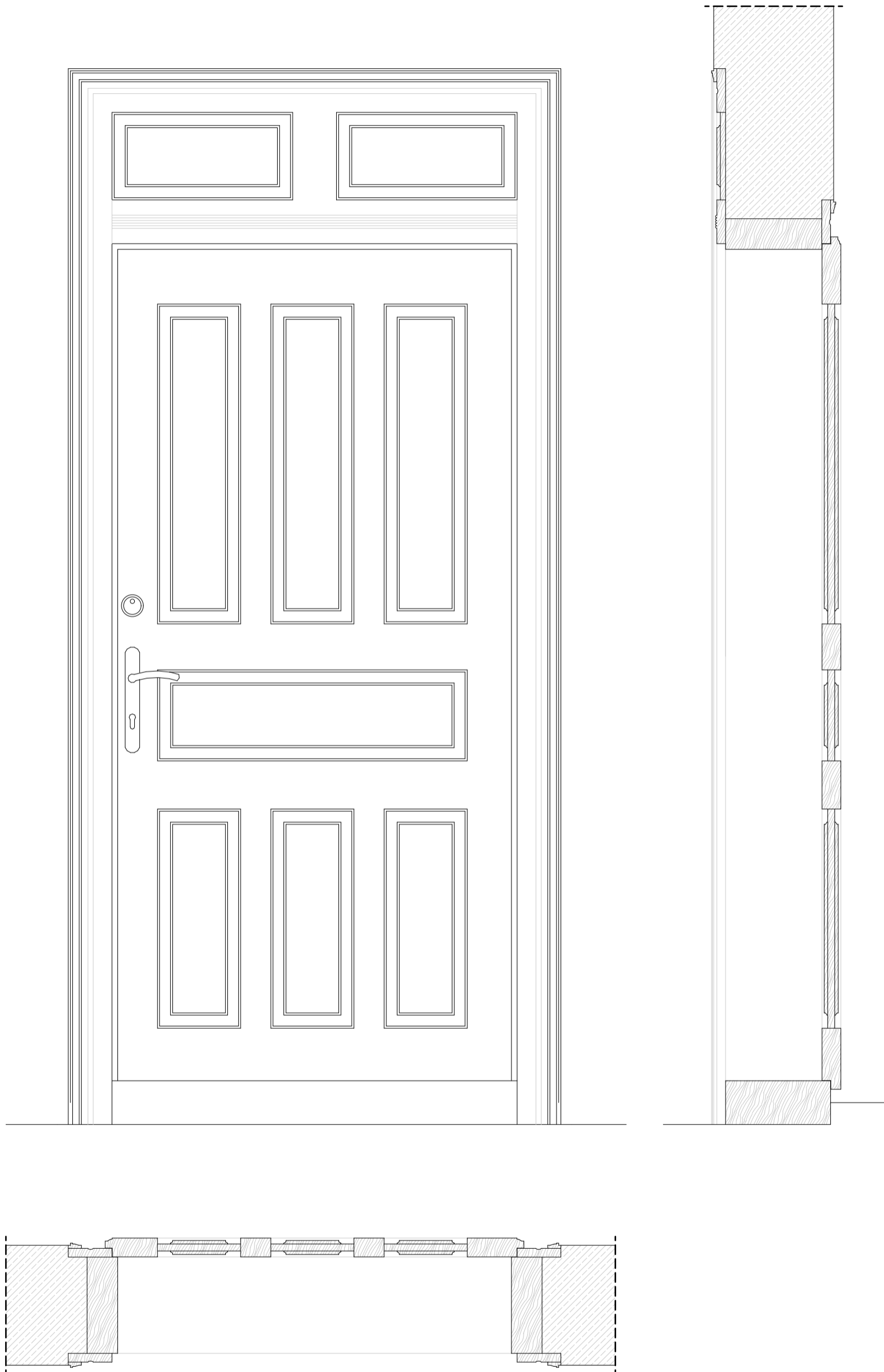

Inaktelke 9.

4-es számú ajtó - Külső nézet

M 1:10

2023.10.28.

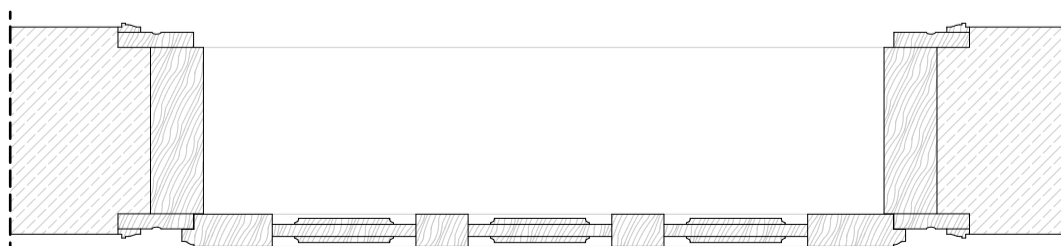
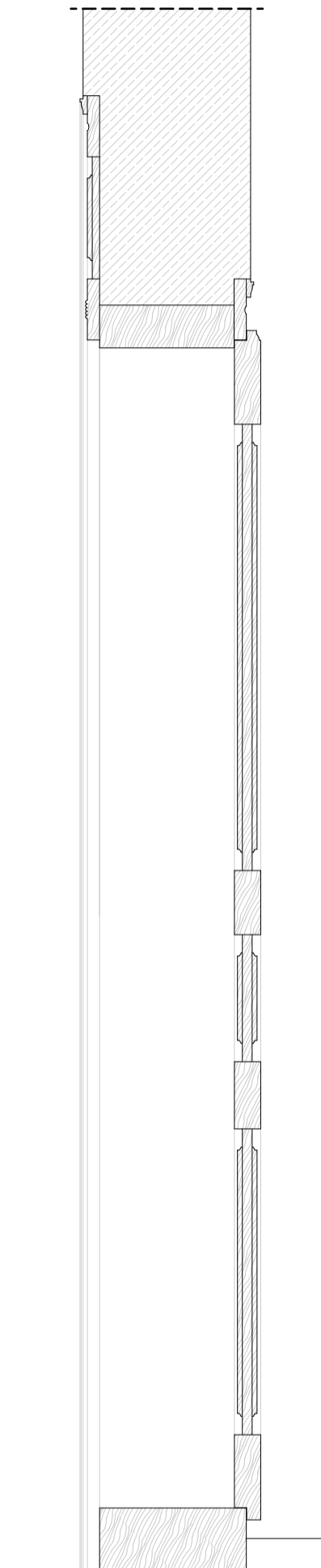
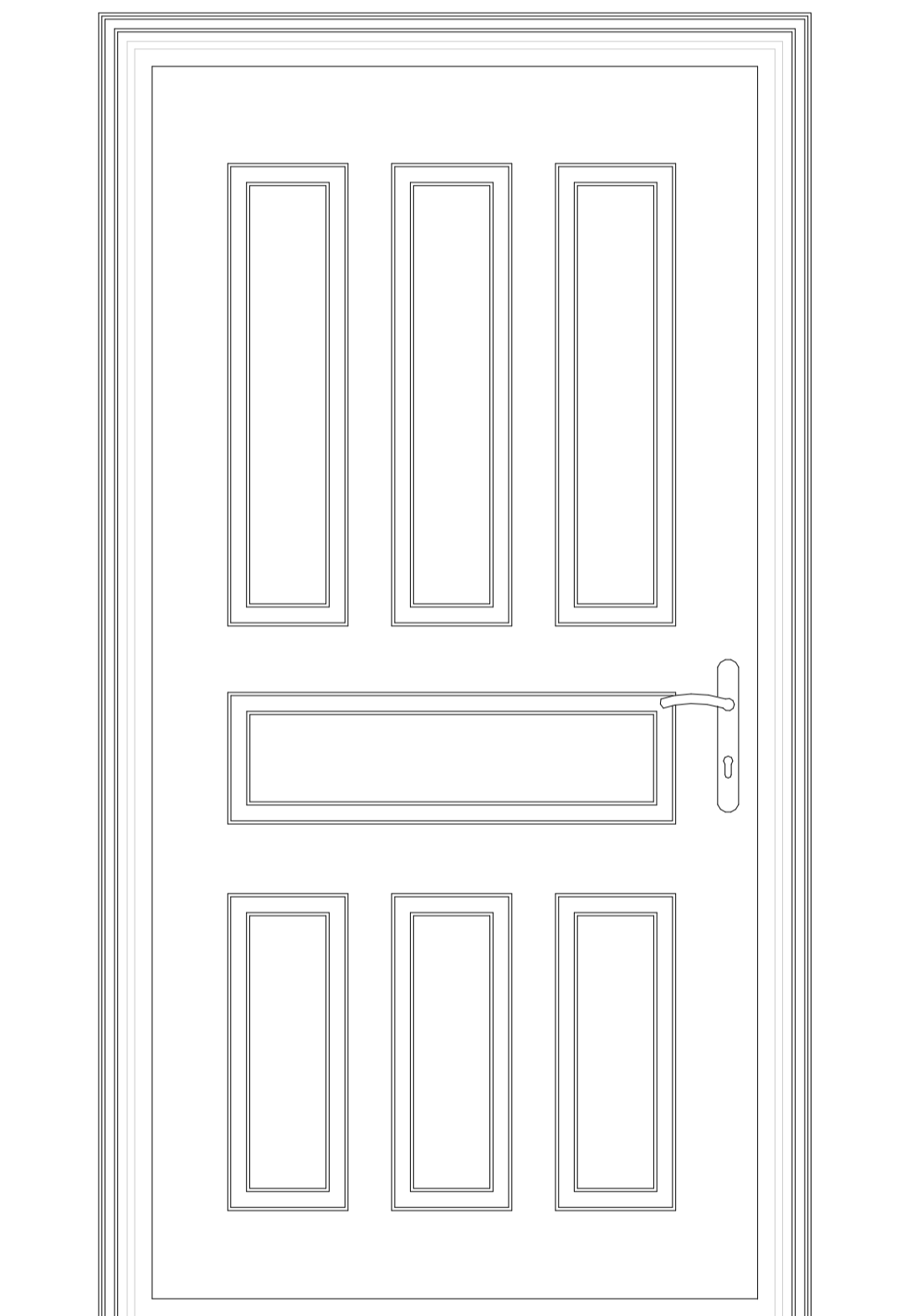

Inaktelke 9.

4-es számú ajtó - Belső nézet

M 1:10

2023.10.28.

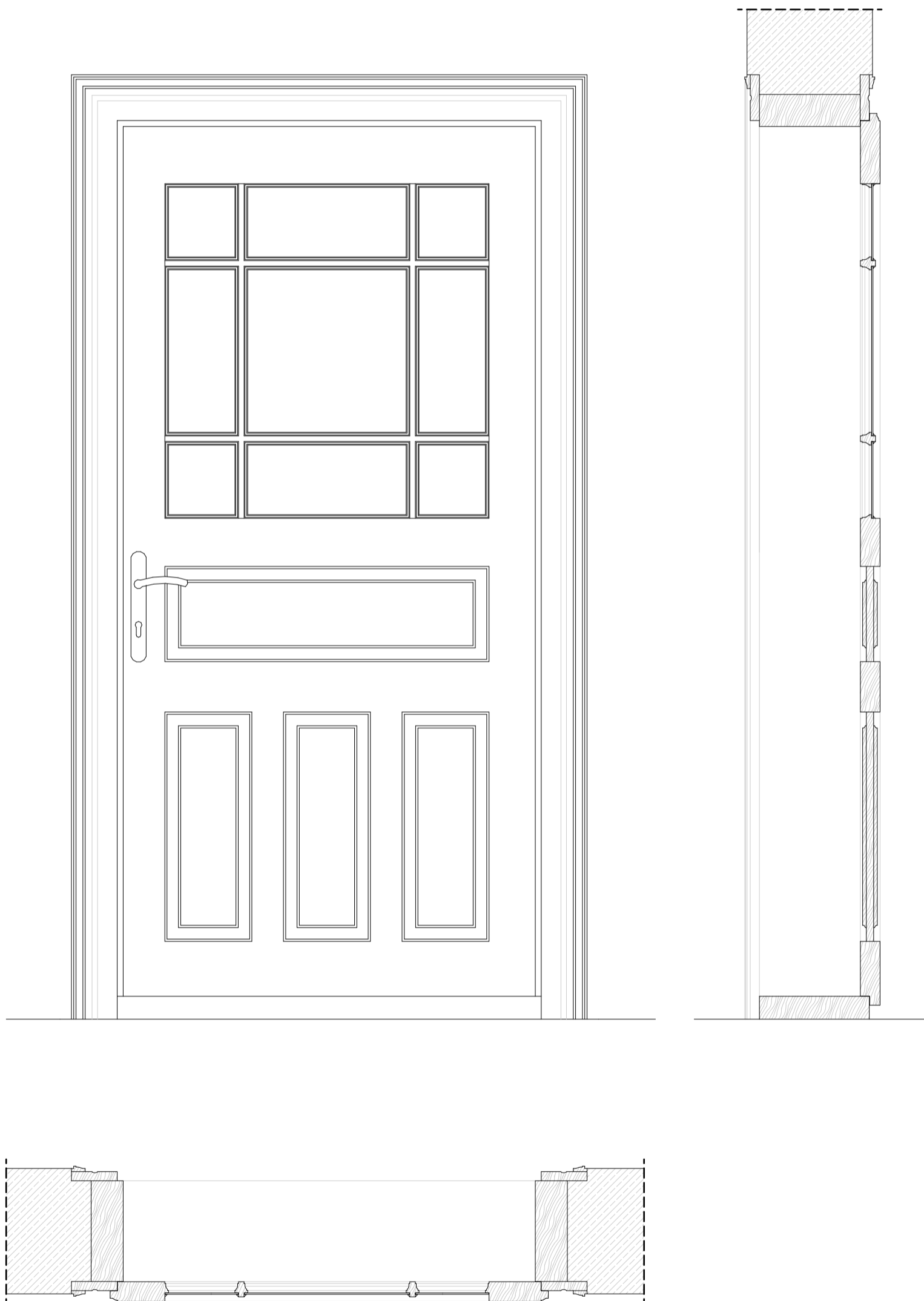

Inaktelke 9.

5-ös számú ajtó - Pitvar felőli nézet

M 1:10

2023.10.28.

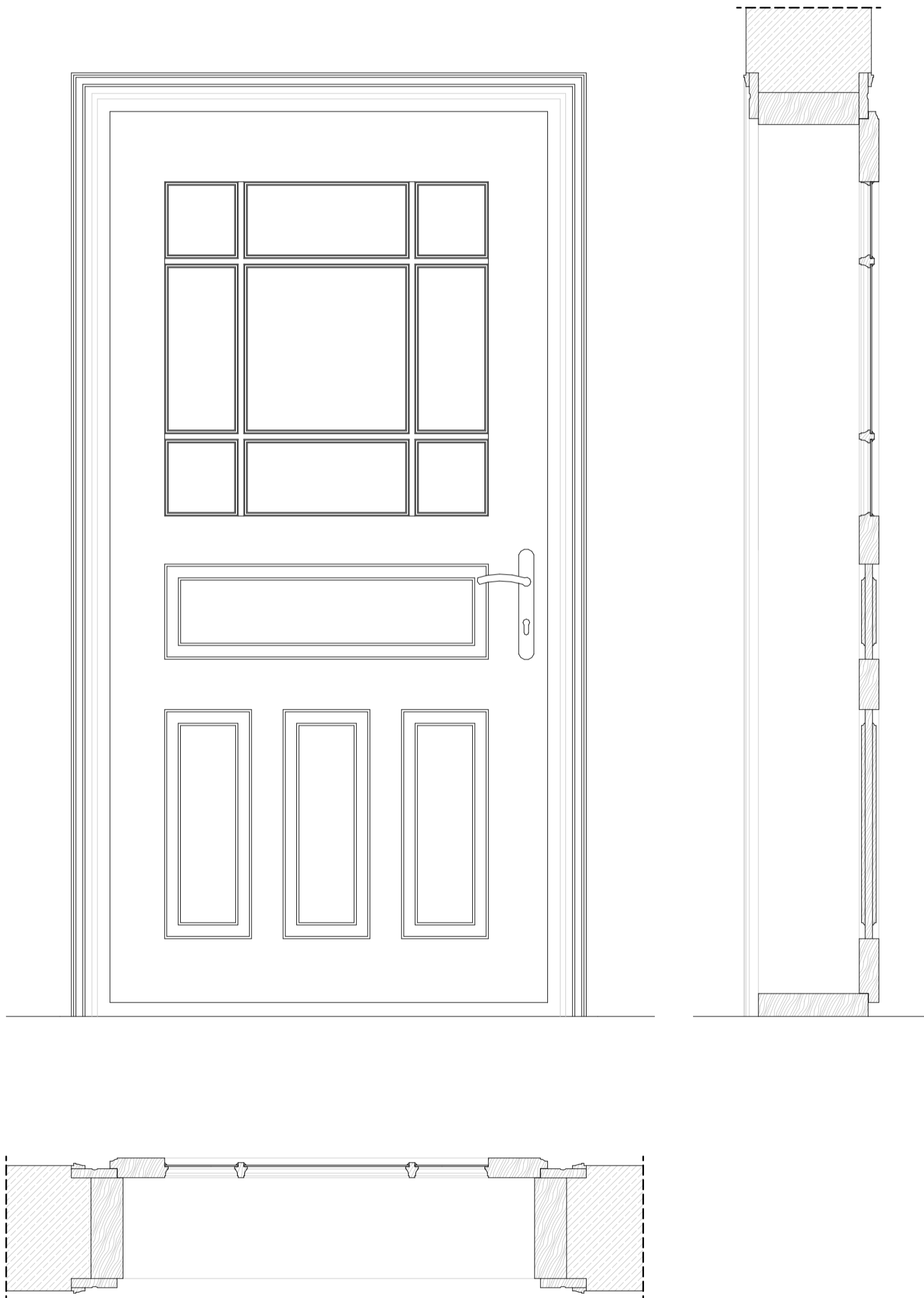

Inaktelke 9.

5-ös számú ajtó - Lakószoba felőli nézet

M 1:10

2023.10.28.

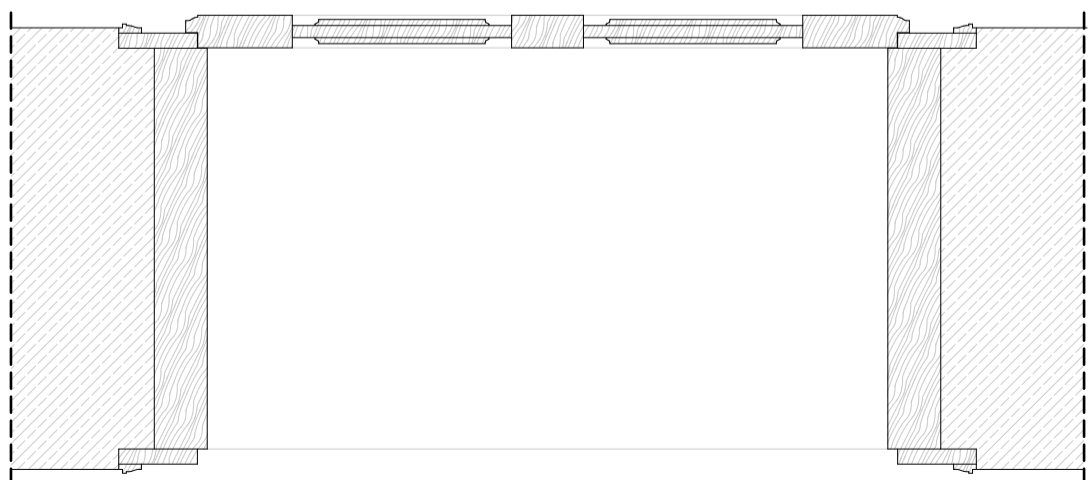
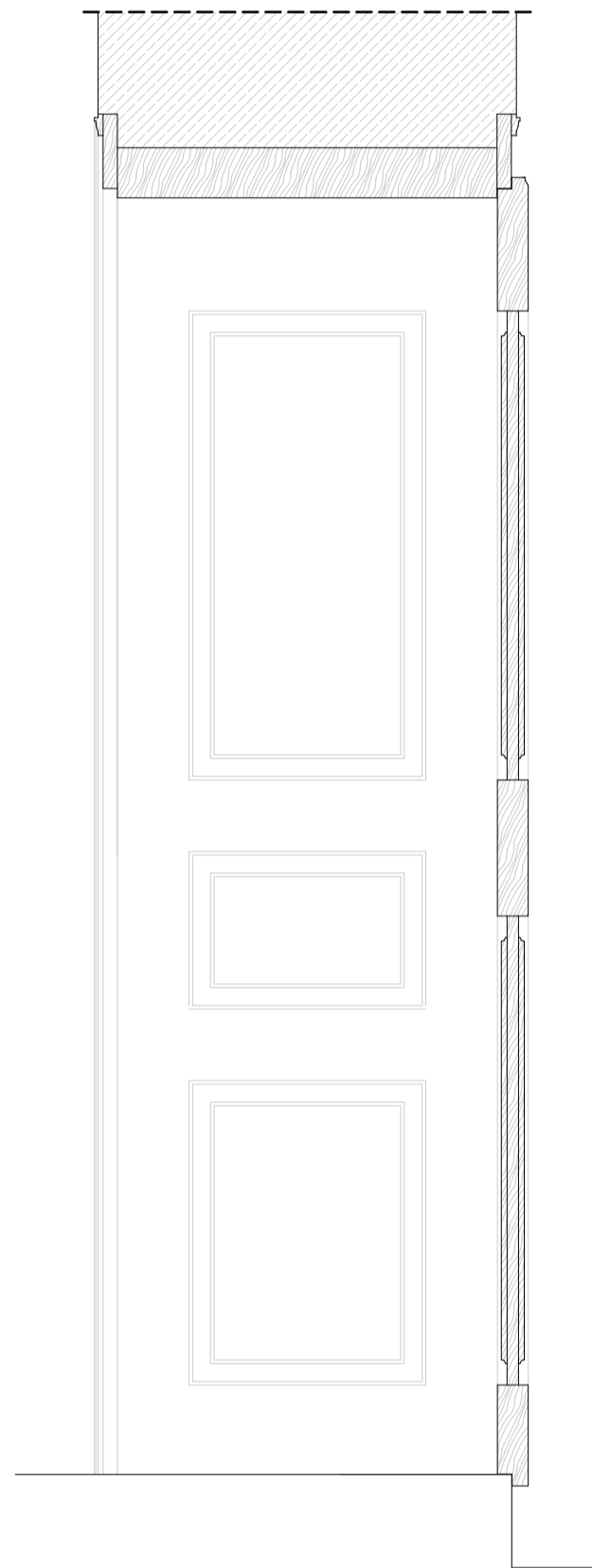
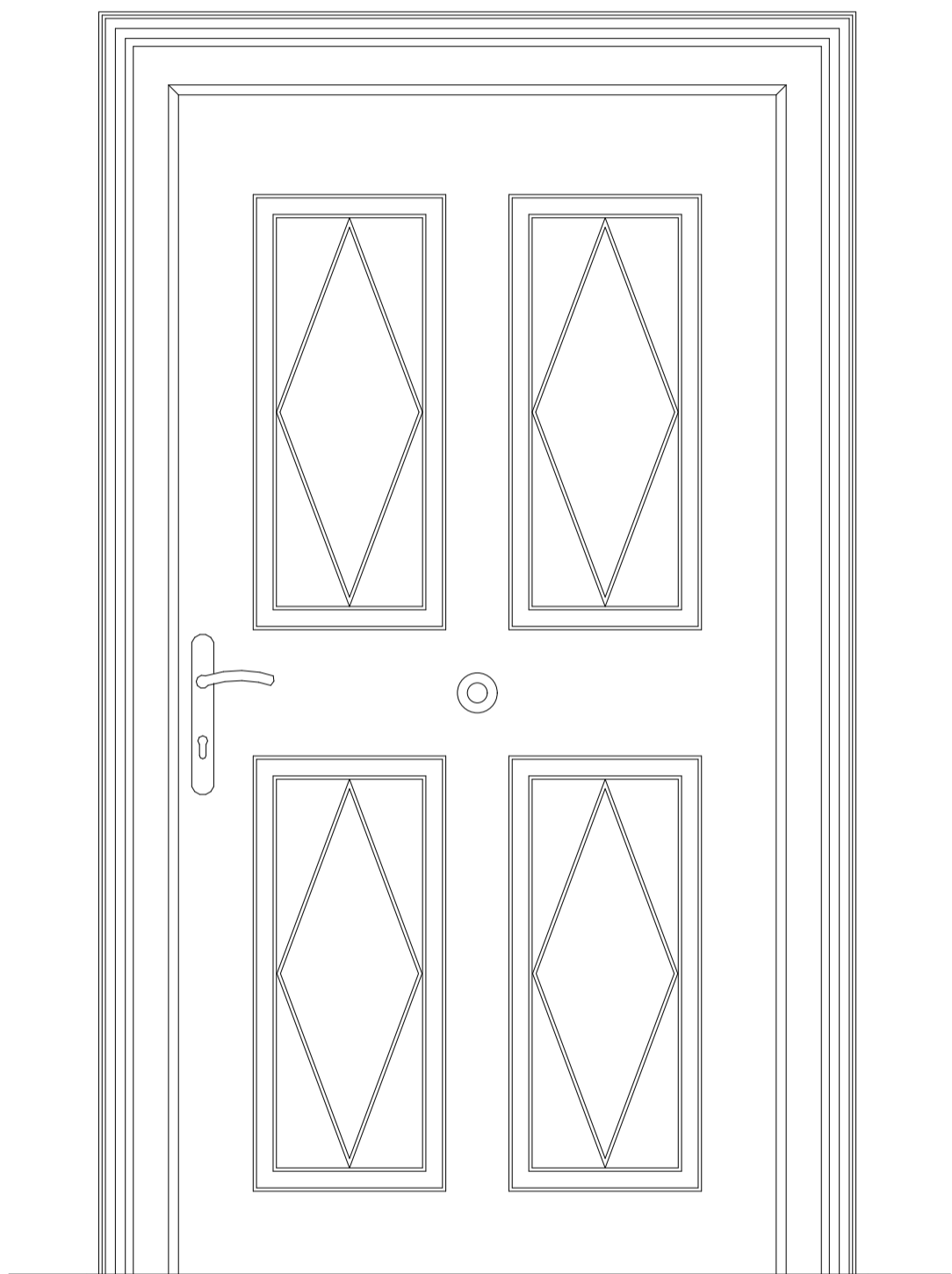

Inaktelke 9.

6-os számú ajtó - Külső nézet

M 1:10

2023.10.28.

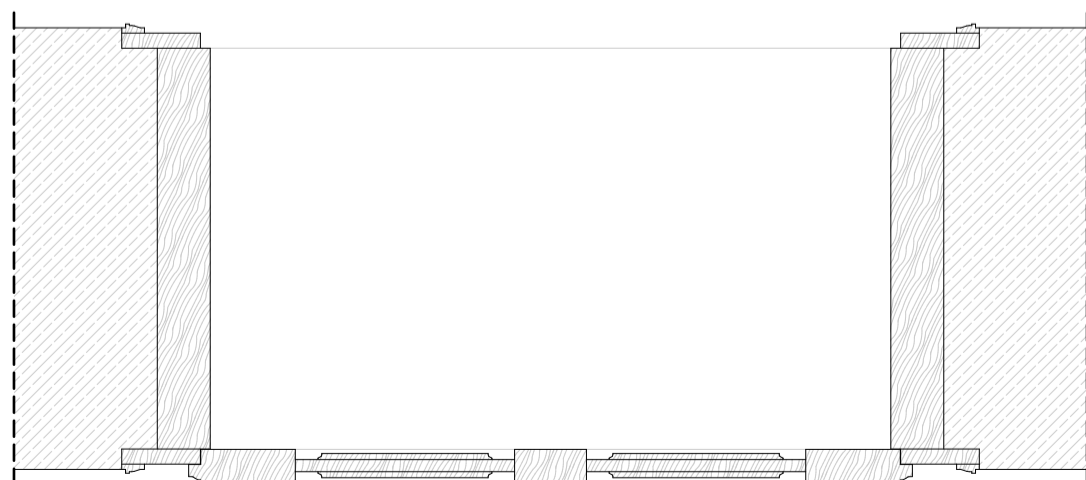
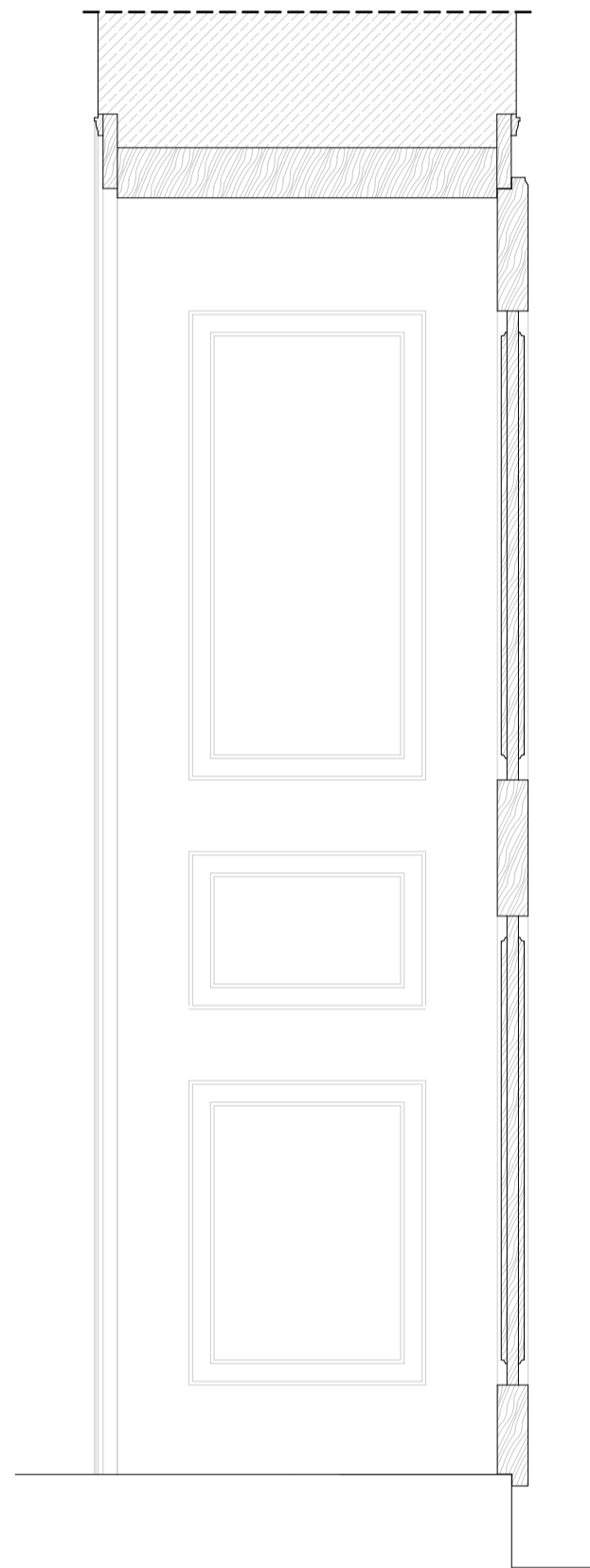
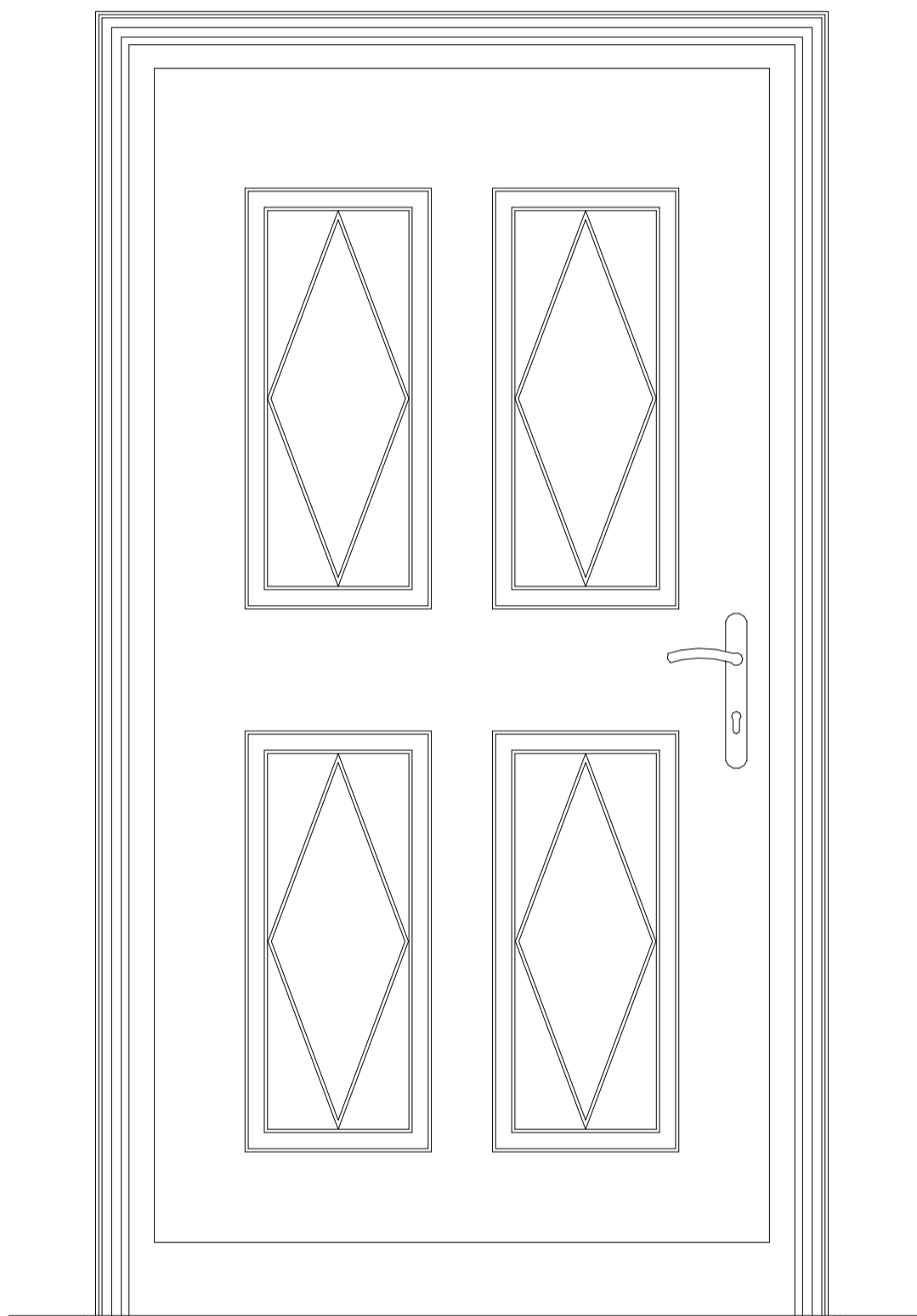

Inaktelke 9.

6-os számú ajtó - Belső nézet

M 1:10

2023.10.28.

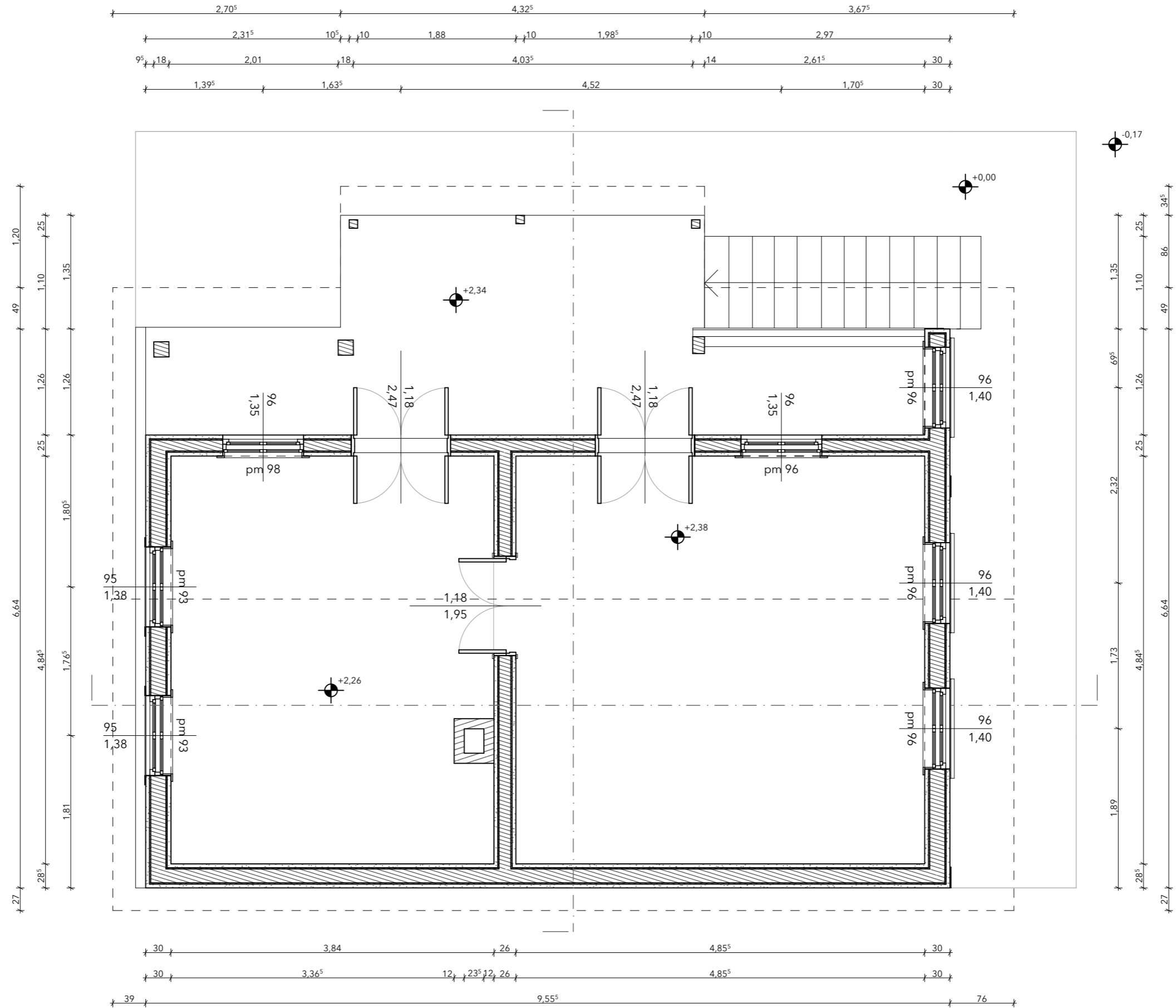

Inaktelke 24.

Lakóház - Lakószint alaprajz

M 1:50

2023.10.28.

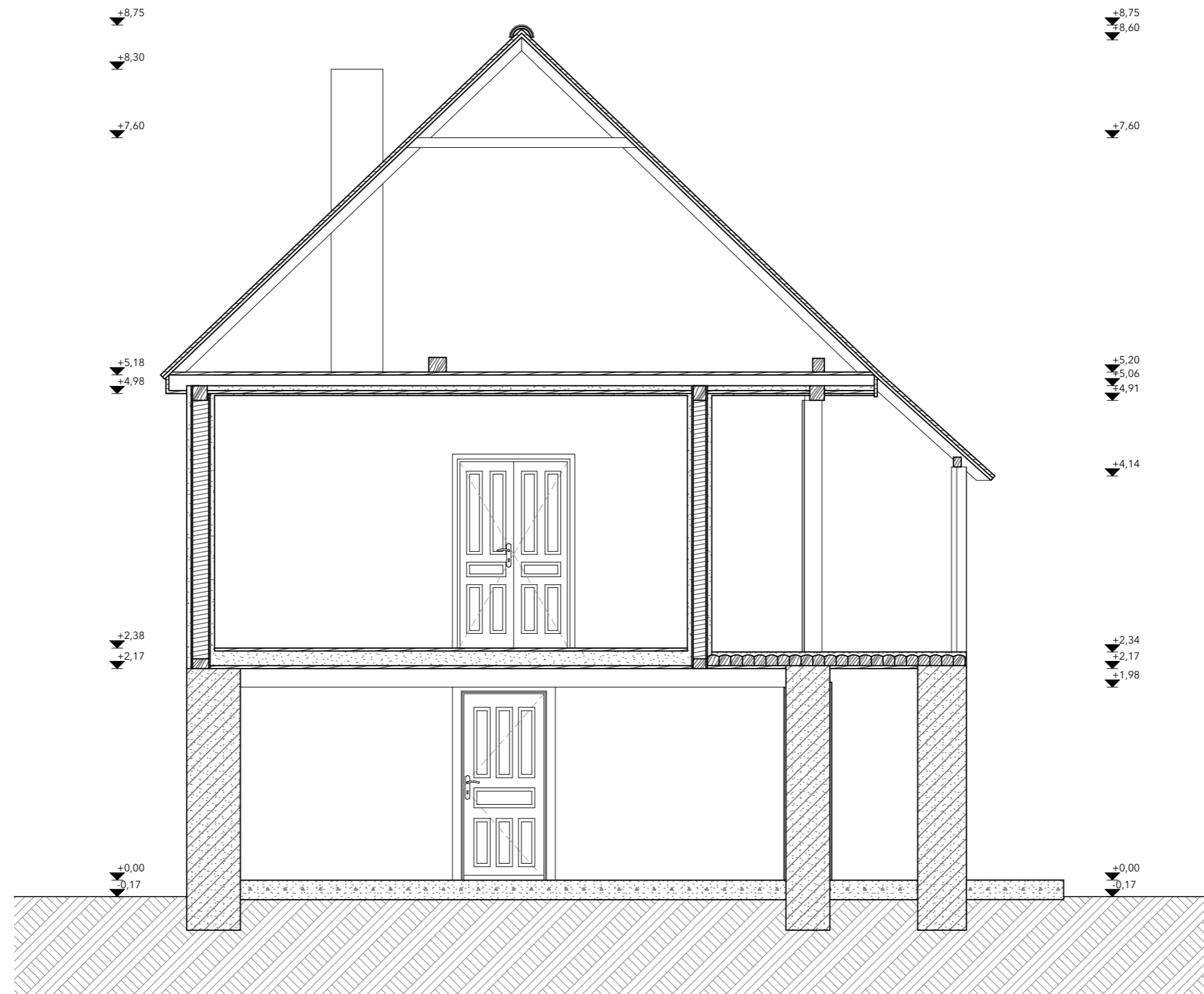

Inaktelke 24.

Lakóház - Keresztmetszet

M 1:50

2023.10.28.

Inaktelke 24.

Lakóház - Hosszmetszet

M 1:50

2023.10.28.

Inaktelke 24.

Lakóház - Délkeleti homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

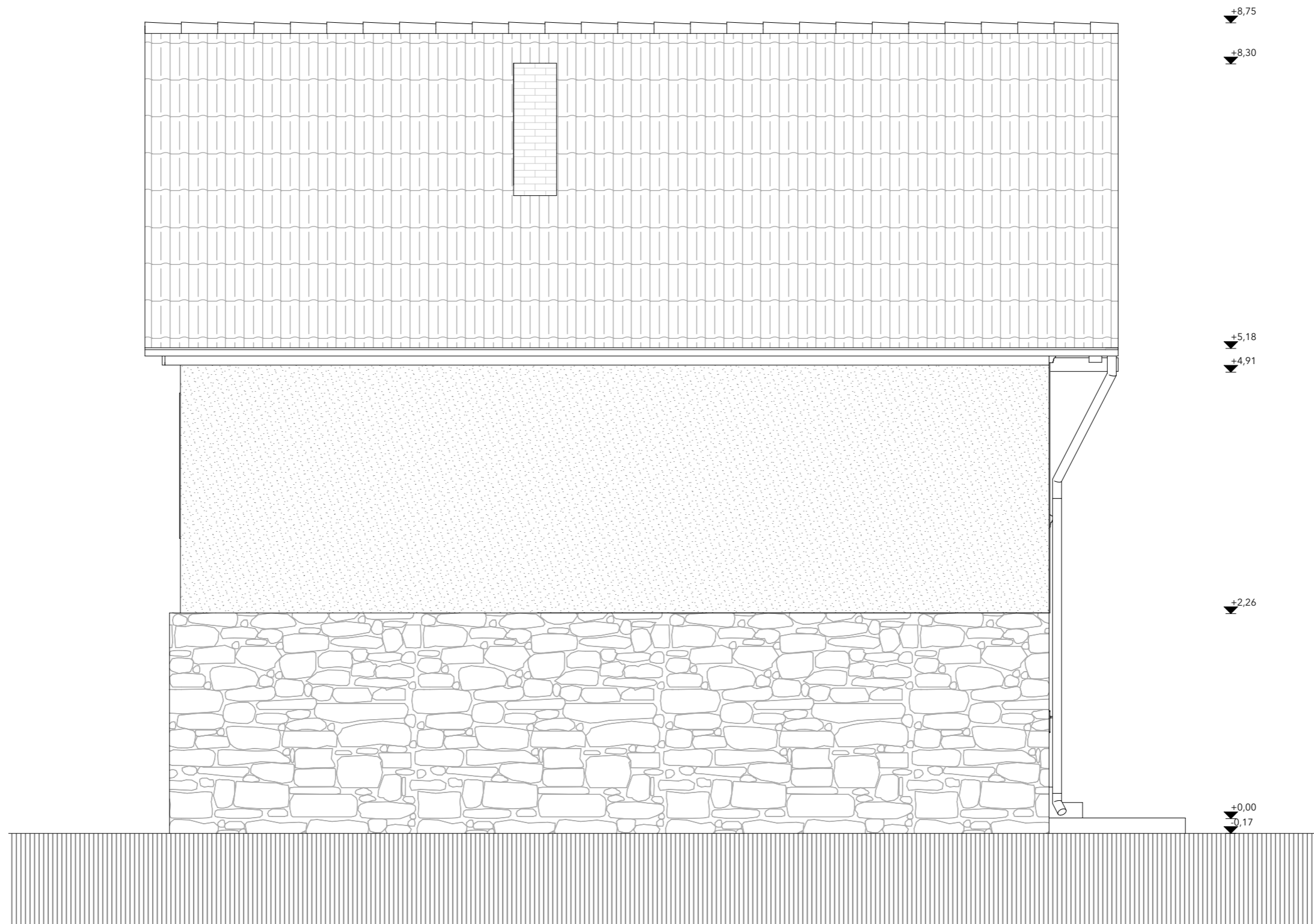

Inaktelke 24.

Lakóház - Délnyugati homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

Inaktelke 24.

Lakóház - Északnyugati homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

Inaktelke 24.

Lakóház - Északkeleti homlokzat

M 1:50

2023.10.28.

BME Építészmérnöki kar
Tudományos Diákköri Konferencia
2023.

Cifraságok nyomában - XX. század eleji inaktelki lakóházak épületszerkezeti elemzése és datálása

*2. melléklet
Épületek adatlapjai*

Készítette: Németh Dorka
Papp Krisztián
Konzulensek: Pataky Rita - Épületszerkezet-tani Tanszék
dr. Kovács Máté Gergő - Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Egri Mátyás - Épületszerkezet-tani Tanszék

Inaktelke 1.

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsített
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett. Földszinten rakott kőfal látható
Tornác elhelyezkedése:	Tornác nélküli lakóház
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Emeleti szinten korszerű nyílászáró, földszinten kapcsolt gerébtokos, két- és háromszatú nyílászáró
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleti szint falazata nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Inaktelke 2.

Épület kialakítása:	Földszintes épület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertes
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsített
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, kékes zöld színűre festett Az utcai homlokzaton az ablakok körül fehér keretezés jelenik meg
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű – vélhetően utólag beépített
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – épülettel párhuzamosan
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszintes lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átalakított, további épülettömeeggel toldott lakóépület
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsített
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, fehér színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nem ismert
Tornác szerkezete:	Nem ismert
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos egyedi két- és háromszatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Inaktelke 4.

Épület kialakítása:	Földszintes lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1960-as években átalakított, további épülettömeeggel toldott lakóépület
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsített
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, fehér színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Tornác nélküli
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt - Korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Inaktelke 5.

Épület kialakítása:	Földszintes lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átalakított, további épülettömeggel toldott lakóépület
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertés
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsített
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzat.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, világoszöldre festett
Tornác elhelyezkedése:	Oldalsó udvar felé néző tornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Cserélt - Korszerű műanyag ablak
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleten nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívuma, 2001

Inaktelke 6.

Épület kialakítása:	Földszint: előtér + hátsó pince, emelet: háromsztatú, a pitvar előli bejárattal
Építés éve:	Kapun – 1908, deszkaoromzaton – 1938
Átéptés:	Az épület felújításakor az utcai homlokzatot világos kék színűre vakolták, az ablakokat műanyag ablakra cserélték barna kerettel
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertés
Épület állapota:	Részben felújított, lakott
Oromzat típusa:	Kétrétegű, ornamenssel díszített deszkaomlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény kétrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott oromzati síkján félköríves (pávás) díszítmény), másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz közötti, vízszintes, faragott lécezésből áll
Homlokzati ornamentika:	A homlokzat díszítménymentes, vakolt, kékeszöld színű. Az ablakok körül egyszerű, barna színűre festett keretezés látható. Az épület helyreállításakor újból lett vakolva, korábban kék színű, festett homlokzattal rendelkezett
Tornác elhelyezkedése:	Körültornác (oldalsó udvar, utcai homlokzat és hátsó kerti homlokzat felől)
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtókos egyedi fa ablakok (archív fényképekről), felújításakor műanyagra cserélődtek.
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – archív fotók alapján ismert, emelet: nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívuma, 2001 Tárkányi család

Erdélyi Utazás Bt. fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Földszintes épület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Telek hátsó részén álló
Épület állapota:	Részben felújított, lakott
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	A homlokzat vakol, szürke színűre festett Lábazati zónában rakott kőfal
Tornác elhelyezkedése:	Nem rendelkezik tornáccal.
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, két- és háromszatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Lábazati zónában akott kőfal, további falazatok nem ismertek.
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nem ismert
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Inaktelke 8. ÜRES TELEK

Épület kialakítása:	-
Építés éve:	-
Átépités:	-
Épület elhelyezkedése:	-
Épület állapota:	-
Oromzat típusa:	-
Homlokzati ornamentika:	-
Tornác elhelyezkedése:	-
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	-
Falazat anyaga:	-
Tüzelő berendezés:	-
Csűr:	-
Egyén építmény:	-
Archív képek:	-

Inaktelke 9.

Épület kialakítása:	Földszint: háromszatú, tornác felőli külön bejáráttal, emelet: háromszatú, pitvar felőli bejáráttal
Építés éve:	Deszkaoromzaton – 1948, csűrön – 1950, kiskapun – 1946
Átéptetés:	Nem ismert – a homlokzaton 1948 jelenik meg
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkaoromzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajza nyíl két ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett Az utcai homlokzaton az emelet és tetőtér közt fehér színűre festett egyszerű párkányzat látható, a homlokzat két szélér és az ablakok közti mezőket fehér színűre festett, fejezet nélküli, három kannellúrával díszített pilaszter tagolja. Az ablakok körött nincs keretezés, csupán a tetőtérből nyíló, két szegmensíves padlásablak körött látható fehér, vakolt keretezés és összefogó alsó sáv. Az épület utcai homlokzatán a helyreállítás idejét mutató tábla látható
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác – tető túlnyújtásával, kiugró tornácrészre vezet az épülettel párhuzamos falépcső előlről
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtokos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - sütőház

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Fazekas Irén fotóarchívumából

Inaktelke 10.

Épület kialakítása:	Földszinttel és emeleti szinttel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átalakították, újabb épülettömeeggel toldották
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertes
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók egy része, tetőfedés korszerűsített.
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett Földszinten kőfal látható, emeleti szinten homlokzatok és nyílások szélei kváderézéssel díszítettek
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, háromosztatú fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleti szinteken, valamint a további falazatok nem ismertek.
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van - hosszcsűrös
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumból

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és beépített tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Vélhetően 1930 – homlokzaton megjelenik
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Elbontott, 2009-ben teljesen újjá épített, jelenleg boltként üzemelő épület
Oromzat típusa:	Kétrétegű, ornamenssel díszített deszkahomlokzat – <i>Eredeti épület elemzése</i> Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény kétrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott oromzati síkján félköríves (pávás) díszítmény), másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz közötti, vízszintes, faragott lécezésből áll
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, kék színűre festett – <i>Eredeti épület elemzése</i> Az ablakok körött nincs keretezés, a homlokzaton motívumokkal díszített felület található
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác - <i>Eredeti épület elemzése</i>
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű - <i>Eredeti épület elemzése</i>
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, hatosztatú egyedi fa nyílászárók - <i>Eredeti épület elemzése</i>
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nem ismert
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Épület kialakítása:	Földszinttel és emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeggel megtöltött lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók egy része, tetőfedés korszerűsített
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Oldalsó udvar felé néző tornác
Tornác szerkezete:	Nem ismert
Ablakok kialakítása:	Korszerű műanyag nyílászárók emeleti szinten, földszinten kapcsolt gerébtokos, háromszatú fa nyílászáró
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Tárkányi Éva fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Földszinttel, két emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók egy része, tetőfedés korszerűsített.
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, rózsaszínűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác kialakítva
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt - korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek.
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából

Inaktelke 14. ÜRES TELEK

Épület kialakítása:	-
Építés éve:	-
Átépités:	-
Épület elhelyezkedése:	-
Épület állapota:	-
Oromzat típusa:	-
Homlokzati ornamentika:	-
Tornác elhelyezkedése:	-
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	-
Falazat anyaga:	-
Tűzelő berendezés:	-
Csűr:	-
Egyéb építmények:	-
Archív képek:	-

Inaktelke 15.

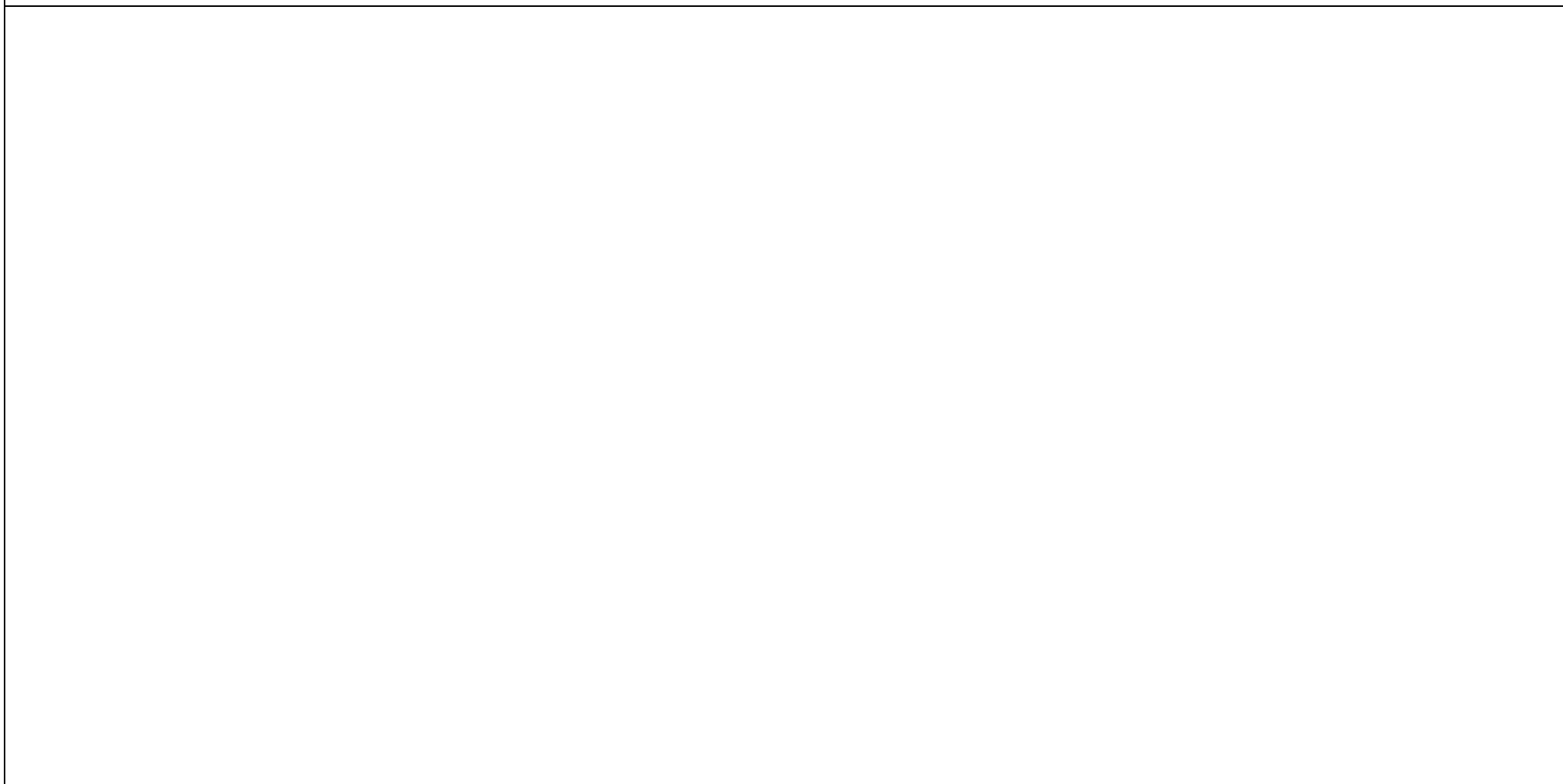

Épület kialakítása:	Földszinttel és emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Kiskapun – 1953
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsített.
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sárga színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	Nincs tornác
Ablakok kialakítása:	Cserélt - Korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van
Egyén építmény:	Nem ismert

Archív képek:

-

Inaktelke 16. ELBONTOTT HÁZ – ÜRES TELEK

Épület kialakítása:	-
Építés éve:	-
Átépités:	-
Épület elhelyezkedése:	-
Épület állapota:	-
Oromzat típusa:	-
Homlokzati ornamentika:	-
Tornác elhelyezkedése:	-
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	-
Falazat anyaga:	-
Tüzelő berendezés:	-
Csűr:	-
Egyéb építmények:	-

Archív képek:	-
---------------	---

Inaktelke17.

Épület kialakítása:	Nem ismert
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Lerombolt, már nem álló lakóépület.
Oromzat típusa:	Nem ismert
Homlokzati ornamentika:	Nem ismert – archív fényképekről nem állapítható meg
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác – <i>Eredeti épület</i>
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Nem ismert
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nem ismert
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2011

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	1991
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Felújított, vélhetően az 1970-es években átépített, jelenleg is lakott épület.
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sárga színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt - korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - sütőház

Archív képek:

-

Inaktelke 19. (1950)

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert – Homlokzaton 1950
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Eredeti állapotában, részben felújított, jelenleg is lakott, korszerű nyílászárókkal és tetőfedéssel.
Oromzat típusa:	Oromzat deszkázattal borított. A háromszögekben feltételezett díszítés vélhetően az évtizedek alatt eltűnt.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett. Az utcafront és a belső udvar felé néző homlokzaton a tornác beépített.
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű, beépített
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, kétszattú fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Vélhetően az 1970-es években átépített, további épülettömeeggel megtoldott földszintes, tetőteres lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépítés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, vélhetően átalakított, jelenleg is lakott épület.
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtokos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Kapun – 1881
Átépités:	Nem ismert – vélhetően az 1980-as évek folyamán átépített, új épülettömeeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő lakóház
Épület állapota:	Felújított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett Földszinten rakott kőfal, emeleti szinten nyílászárók síkjában horizontálisan díszítés látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – archív fotók alapján ismert, emeleti és egyéb falak anyagai nem ismertek.
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Pier Kisó néni fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Földszint: háromszatú, tornác felőli külön bejáráttal, emelet: háromszatú, pitvar felőli bejáráttal
Építés éve:	Deszkaoromzaton – 1950
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert hátuljában elhelyezkedő épület
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkahomlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott homlokzatából, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett az utca felé néző homlokzaton, a belső udvar felé néző homlokzat kék színűre festett. Az utcai homlokzaton az emelet és tetőtér közt fehér színűre festett egyszerű párkányzat látható. Az ablakok körött fehér keretezés található
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, két- három- és hatosztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van, kerti tároló

Archív képek:

Magyar Kálmán és Magyar Judit fotóarchívumából, 1970-es évek

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Épület kialakítása:	Földszinten három osztatú térrel kialakított, pitvar felőli bejáráttal – <i>Eredeti épület</i>
Építés éve:	Régi épületek deszkaoromzatain – 1934 és 1932
Átépítés:	Az épület átépítésekor hozzátoldott épülettömegeket építettek, tetőfedést, nyílászárókat cseréltek.
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Átépített, felújított, jelenleg is lakott.
Oromzat típusa:	Kétrétegű, ornamentalsel díszített deszkahomlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény kétrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott oromzati síkján félköríves (pávás) díszítmény), másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított léccel közötti, vízszintes, faragott lécezésből áll – <i>Eredeti épület</i>
Homlokzati ornamentika:	A homlokzat díszítménymentes, meszelt, világoskék színű. Az ablakok körül egyszerű, zöld színűre festett keretezés látható. – <i>Eredeti épület</i>
Tornác elhelyezkedése:	Körültornác (oldalsó udvar, utcai homlokzat és hátsó kerti homlokzat felől)
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos egyedi fa ablakok (archív fényképekről), felújításkor műanyagra cserélődtek. – <i>Eredeti épület</i>
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – archív fotók alapján ismert, emelet: nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés – <i>Eredeti épület</i>
Egyén építmény:	Nem ismert

Archív képek:

Kallós Zoltán fotóarchívuma, 1980-as évek

Zempléni Múzeum fotóarchívuma

Épület kialakítása:	Földszint: kétosztatú, utcafront felőli bejárattal, emelet:kétosztatú, pitvar felőli bejárattal
Építés éve:	1942
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, részben felújított, de további felújításra szoruló lakóház
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkahomlokzat. Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajta nyíló ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves és háromszöges, hajlított lécc körüli, vízszintes, faragott lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett. Az utcai homlokzaton az emelet és tetőtér közt fehér színűre festett egyszerű párkányzat látható, a homlokzat két szélén és az ablakok közti mezőket fehér színűre festett pilaszter tagolja. Az ablakok körül megjelenik fehér, vakolt keretezés.
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác
Tornác szerkezete:	Kő talapzaton álló, fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos kettő osztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

Erdélyi Utazás Bt. fotóarchívumából

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – vélhetően 1980-as évek közepe
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók korszerűsítettek.
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sárgás színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Vélhetőleg az 1980-as évek során felújított, újabb épülettömegekkel megtoldott épület földszinttel, emeleti szinttel, tetőtérrel.
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Épülettömeg egy része eredeti formájában áll, udvar fele kibővült új épülettömeeggel.
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkahomlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajta nyíló két ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz körüli, vízszintes, faragott lécezésből áll. A cifra oromzat a házak nagytöbbségével ellentétben az udvar felé néz
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, okker színűre festett. Az utcai homlokzaton az emelet és tetőtér közt fehér színűre festett egyszerű fehér párkányzat látható. Az ablakok körül mives keretezés található, csupán a tetőtérből nyíló, két szegmensíves padlásablak körött nem található keretező sáv
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Flickr online platform képtárából

Épület kialakítása:	Földszint: háromsztatú, tornác felőli külön bejáráttal, emelet: háromsztatú, pitvar felőli bejáráttal
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, jelenleg lakott, részben felújított
Oromzat típusa:	Díszítetlen, deszkaoromzat.
Homlokzati ornamentika:	Rózsaszínre festett, vakolt épület. Az homlokzati nyílászárók keretezettek, a tornác homlokzatra néző ablaka befalazott
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű – utcahomlokzaton beépített
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, kétosztatú fa ablakok – helyenként cserélt, korszerű fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleti szinti falak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Földszinti és tetőtéri beépítés
Építés éve:	Deszkaoromzaton – 1911
Átépítés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkaborításos homlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszka borításos homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező háromszöges kialakítású, függőleges, faragott lécezésből álló ornamentals
Homlokzati ornamentika:	Az épület meszelt, kék színűre festett A nyílászárók zöld színű kerettel ellátottak
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtókos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – az épület mögött, azzal párhuzamosan
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Épület kialakítása:	Vélhetőleg az 1980-as évek során felújított, újabb épülettömegekkel megtoldott épület földszinttel, emeleti szinttel, tetőtérrel.
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertés
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók és tetőfedés korszerűsítettek.
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkahomlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott homlokzatából, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított léccel körüli, vízszintes, faragott lécezésből áll – <i>Eredeti épület</i>
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld és szürke színűre festett. Az utcai homlokzaton az emelet és tetőtér közt fehér színűre festett egyszerű párkányzat látható, a homlokzat két szélét és az ablakok közti mezőket fehér színűre festett pilaszter tagolja. Az ablakok körül szürke keretező sáv található. – <i>Eredeti épület</i>
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác – <i>Eredeti épület</i>
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű – <i>Eredeti épület</i>
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, kétosztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

Várady Pál – Borbély Anikó

Nico Versteeg fotóarchívumából

Inaktelke 30.

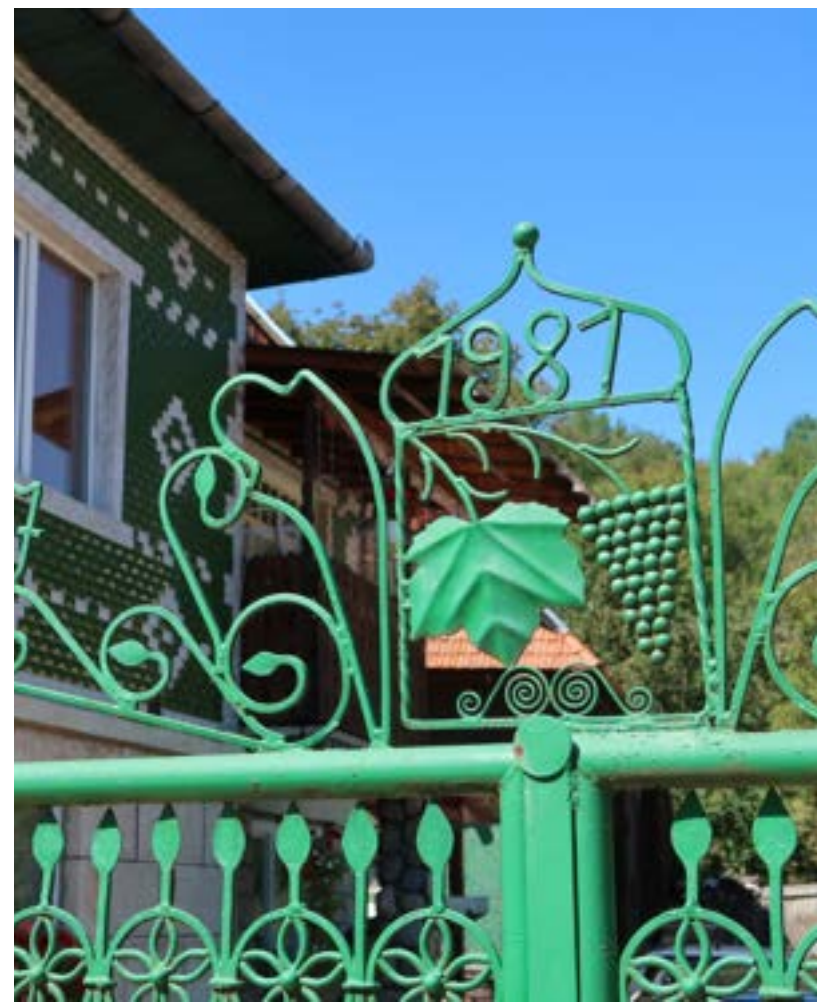
Épület kialakítása:	Földszinttel, tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, jelenleg lakott, nyílászárók korszerűsítettek
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – képzület mögött, párhuzamosan
Egyéb építmények:	Van - sütőház

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Földszinttel és egy emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Pajtán – 1943, ház – 1965
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsítettek
Oromzat típusa:	Oromzati díszítés nélküli, mozaik lapokkal borított homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület eltérő színű mozaiklapokból kirakott mintákkal díszített Földszinten látszó faragott kőfal látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szinten falazatok anyaga nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – épület mögött párhuzamosan
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Tárkányi Éva fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Földszinttel, és két emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, újabb épülettömeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, korszerű műanyag nyílászárók, jelenleg is lakott
Oromzat típusa:	Díszítetlen, vakolt és festett homlokzat.
Homlokzati ornamentika:	Az épület sárgára festett. Földszinten mívés kőmintázatú burkolat, nyílászerezés nem található, emeleti szinteken nyílászárók körött fehér mívés keretezés
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szinten falazatok anyaga nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van – autóbeálló (újonnan épített)
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel és egy emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átéptített, újabb épülettömeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, korszerű tetőfedés és nyílászáró beépítés, jelenleg is lakott épület
Oromzat típusa:	Díszítetlen, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület zöld színűre festett Földszinten látszó, faragott kő burkolat, nyíláskeretezés nem található
Tornác elhelyezkedése:	Nem ismert
Tornác szerkezete:	Nem ismert
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleti szint falainak anyaga ismeretlen
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Inaktelke 34. (1945)

Épület kialakítása:	Földszinttel és egy emeleti szinttel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nagy kapun – 1959, pajtán oromfalán – 1945
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, újabb épülettömeeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, korszerű tetőfedés és nyílászáró beépítés, jelenleg is lakott épület.
Oromzat típusa:	Díszítetlen, vakolt és festett homlokzat.
Homlokzati ornamentika:	Az épület sárga és bordó színűre festett az emeleti szinteken, vízszintes tagolásban. A földszinten látszó kőfal található.
Tornác elhelyezkedése:	Nem ismert
Tornác szerkezete:	Nem ismert
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emelti szint falazataink anyaga nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszintes lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, újabb épülettömeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújításokra szorul, jelenleg is lakott épület.
Oromzat típusa:	Díszítetlen, vakolt homlokzat.
Homlokzati ornamentika:	AZ épület vakolt, az ablakok keretezettek, vízszintesen tagolják az épületet.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos háromszatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – lábazon fotók alapján, felette feltételezett fa szerkezetű fal
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van – újonnan épülő lakóház
Archív képek:	-

Inaktelke 36.

Épület kialakítása:	Földszinttel és emeleti szinttel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, újabb épülettömeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, emeleti szinten korszerű nyílászárók, jelenleg is lakott épület
Oromzat típusa:	Díszítetlen, vakolt homlokzat.
Homlokzati ornamentika:	Díszítetlen, vakolt homlokzat. Az ablakok keretezettek, az épület szélén kváderezés jelenik meg.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Földszinten kapcsolt gerébtokos, három osztatú fa nyílászáró, emeleten cserélt, korszerű műanyag nyílászárók.
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös
Egyén építmény:	Nem ismert

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszinttel és emeleti szinttel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, újabb épülettömeeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Keskeny előkertes
Oromzat típusa:	Díszítetlen, vakolt homlokzat.
Homlokzati ornamentika:	Díszítetlen, vakolt homlokzat. Az ablakok keretezettek, az épület szélén kváderezés jelenik meg.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtokos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszint: hámosztatú, tornác felőli külön bejárattal, emelet: hámosztatú, pitvar felőli bejárattal
Építés éve:	Vélhetően 1938
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Eredeti formájában felújított.
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített, deszkaborításos homlokzat. Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott oromzati síkjára, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz közötti, vízszintes, faragott lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	A homlokzat díszítménymentes, vakolt, szürke színű. Az ablakok körül rusztikus, fehérszínűre festett keretezés látható.
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác – megközelítése épülettel párhuzamos, fa lépcsőn, hátulról a kiugró tornác részre - jelentősen beüvegezve
Tornác szerkezete:	Faszerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos egyedi, három- és „T”-osztatú fa ablakok.
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Eplényi Anna fotóarchívumából

Inaktelke 39.

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Pajta oromfalán 1939, kikapun 1943
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, újabb épülettömeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Karbantartott, jelenleg is lakott épület
Oromzat típusa:	Díszítetlen, vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, a földszinten faragott kőfal, emeleten díszítetlen, vakolt homlokzat. Az ablakok keretezettek, az épület szélén kváderezés jelenik meg
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, három- és négy osztatú fa nyílászáró
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyaga nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös
Egyéb építmények:	Van – kerti tároló

Archív képek:

-

Inaktelke 40. (1951)

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Pajta oromfalán - 1951
Átéptetés:	Nem ismert – Véltetően az 1980-as években átéptített, újabb épülettömeeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Véltetően felújításra szoruló, állandó lakosok nélküli ház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett oromzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, rózsaszínűre festett A földszinten kőfal, emeleti szinten vakolt, vízszintes sávokban tagolt
Tornác elhelyezkedése:	Véltetően nincs
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, három osztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyaga nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

-

Inaktelke 41.

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, nyílászárók korszerűek, jelenleg is lakott ház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt oromzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Részben cserélt, korszerű műanyag nyílászárók, részben kapcsolt gerébtokos, három osztatú, fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

-

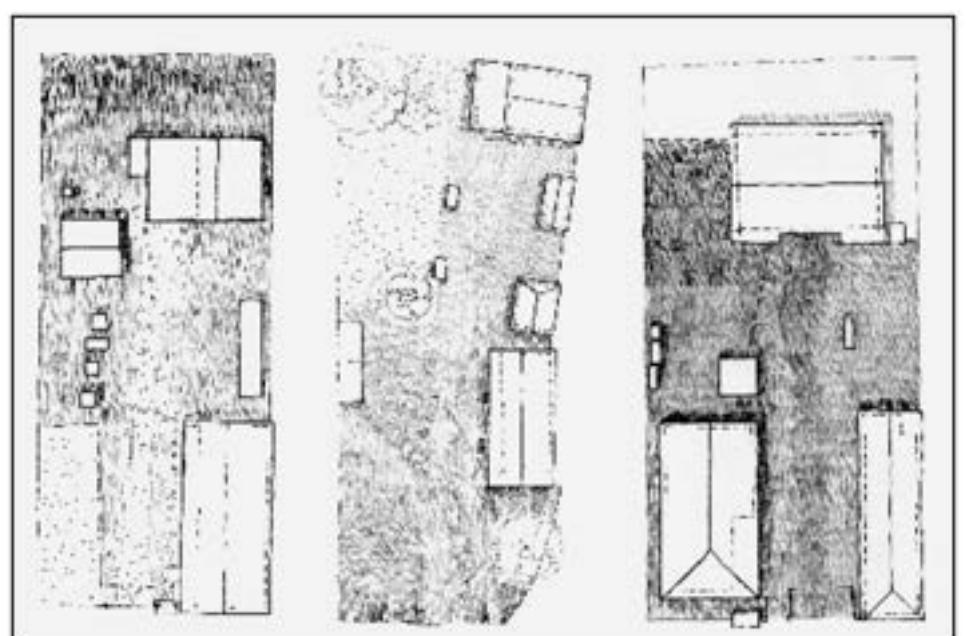

Épület kialakítása:	Földszinten kétosztatú, tornác felőli külön bejáráttal, részben alapincézett lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, jelenleg is lakott, de egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, háromszög lécezésű ornamenssel díszített deszkaborításos homlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajta nyíló két ablak, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező, oromzat sarkaiban kialakított háromszög keretezésű, átlós lécezés
Homlokzati ornamentika:	Az épület meszelt, világoskék színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác – megközelítése épülettel párhuzamos, fa lépcsőn, hátulról a kiugró tornác részre
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, két- és háromosztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Pincefal vélhetően kőfal, földszinten zsilipelt boronafalas tapasztott fal
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van – nyárikonyha, ólak

Felmérések, helyszínrajz:

Furu Árpád: Kalotaszeg népi építészetének második bővített kiadás Exit Kolozsvár 2012 ISBN 978-606-92460-8-5 –

Furu Árpád: Táji tagolódás Erdély népi építészetében Exit Kiadó Teleki László Alapítvány Kolozsvár 2017 ISBN 978-973-7803-52-8

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszinten kétosztatú, tornác felőli külön bejáráttal kialakított lakóépület
Építés éve:	Deszka oromzaton – 1926
Átépités:	Nem ismert – feltételezhetően nem építették át
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, vélhetően nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, háromszög lécezésű ornamenssel díszített deszkaborításos homlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajta nyíló két ablak, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező, oromzat sarkaiban kialakított háromszög keretezésű, átlós lécezés – <i>Eredeti állapot</i>
Homlokzati ornamentika:	Az épület emeleti szintje meszelt, kék színűre festett.
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác – megközelítése épületre merőleges, fa lépcsőn, hátulról a kiugró tornác részre
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, hatosztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleti szint: zsilipelt boronafal vályogtapasztással
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Elbontották
Egyéb építmények:	Nincs

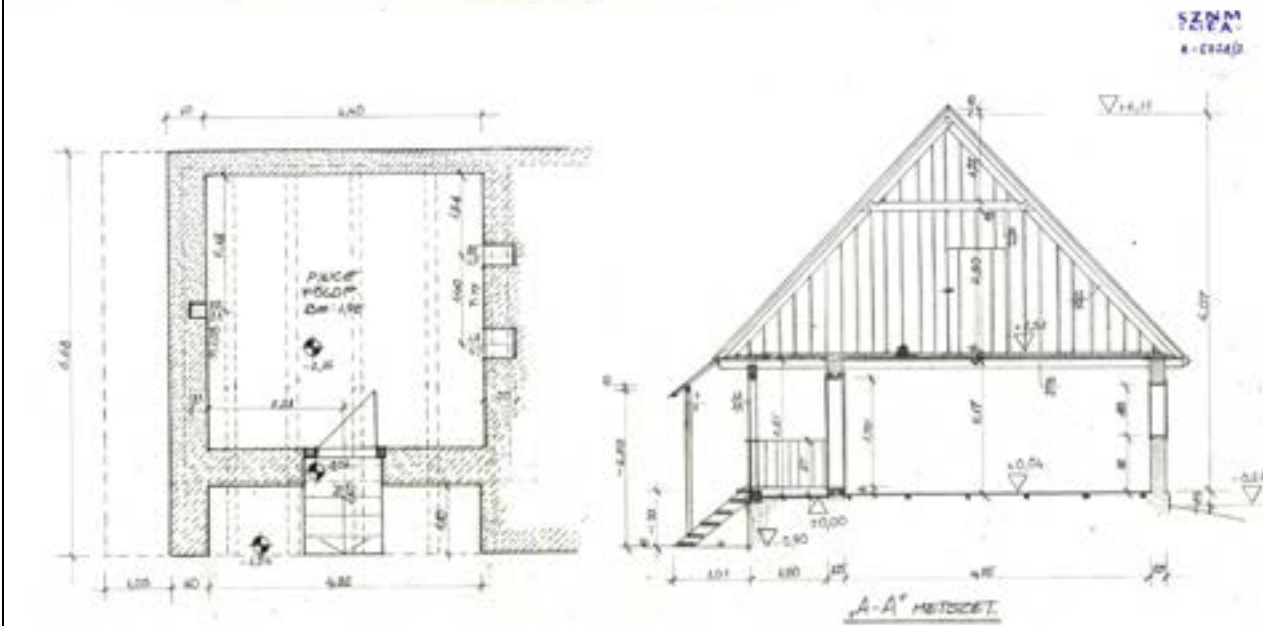
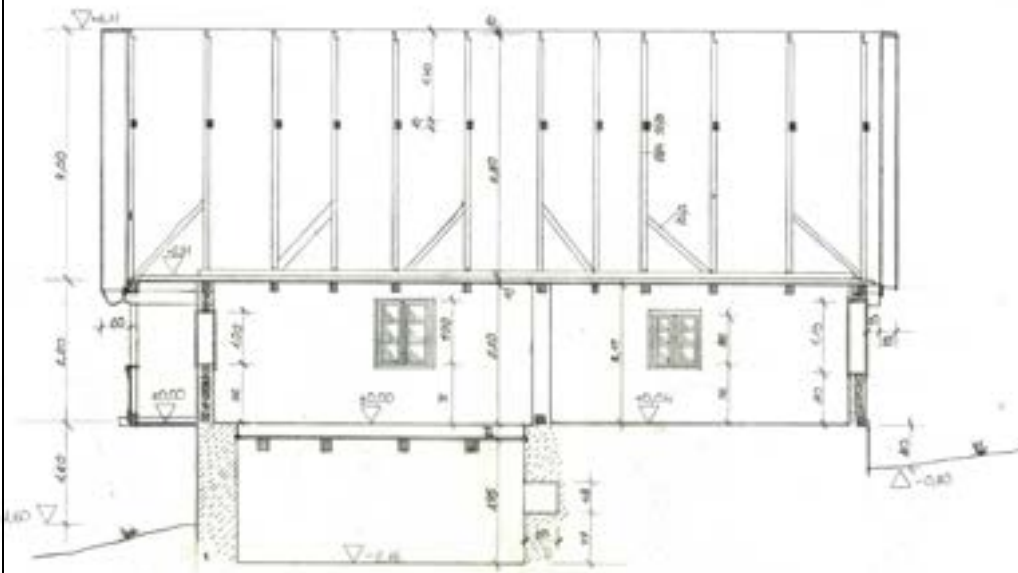
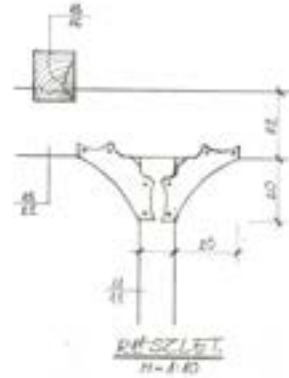
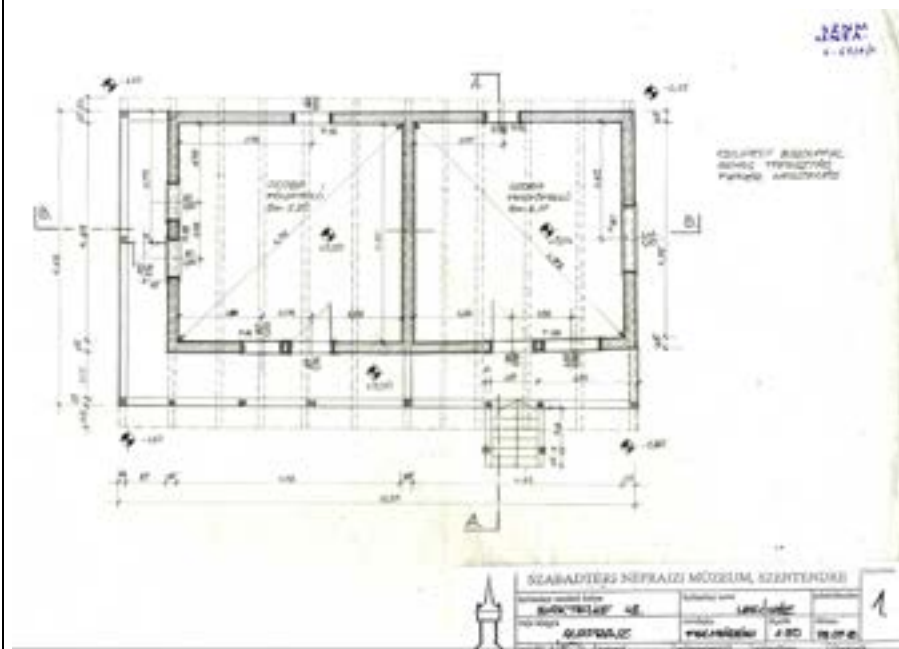
Archív képek:

Furu Árpád: Táji tagozódás Erély népi építészetében, 199.

Ezerszínű világ Facebook weboldala, 2013

Szabadtéri Néprajzi Múzeum, 2009 – Buzás Miklós hozzájárulásával

Épület kialakítása:	Földszinttel és emelettel kialakított lakóház
Építés éve:	Deszkaoromzaton – 1923
Átéptetés:	Nem ismert – vélhetően 2001 után
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertes
Épület állapota:	Részben felújított, jó állapotú, jelenleg is lakott élektőház
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkahomlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajta nyíló ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves és háromszöges, hajlított lécc körüli, vízszintes, faragott lécezésből áll
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, emeleti szinten világoszöld színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Körültornácos
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, hatosztatú fa nyílászáró
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Épület kialakítása:	Vélhetően részlegesen alapincézett és földszintes épület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertés
Épület állapota:	Közepes, jelenleg is lakott, részben felújított épület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös kialakítás
Egyéb építmények:	Van – új építésű lakóház
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Vélhetőleg az 1980-as években átépitett, újabb épülettömeggel hozzátoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Részben felújított, jelenleg lakott, nyílászárók korszerűsítettek
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett. A földszinten kőburkolat található, emeleti szinten vakolt, zöld színűre festett homlokzat, egyes helyeken nyílászárók keretezettek
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – Épület mellett, épülettel párhuzamosan
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeeggel megtöltött lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, jelenleg állandó lakosok nem lakják
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett. Földszinti sávban kőfal, emeleti szinten vakolt, zöld színűre festett homlokzat található. A nyílászárók szélei mintázottak, az ablakok vízszintesen tagolják az emeleti szint homlokzatát.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, három- és négyosztatú, fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal vélhetően az eredeti építéstömegnél megfigyelhető, további falazatok anyagai nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

-

Inaktelke 48.

Épület kialakítása:	Részben alapincézett, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, nyílászárók és tetőfedés korszerűsített, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az Az épület vakolt, részben fehér színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - ól

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Felújított, korszerű nyílászárók és tetőfedés, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt és narancssárga színűre festett A nyílászárók körül sötét sárga, festett keretezés található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Autó beálló
Archív képek:	-

Inaktelke 50.

Épület kialakítása:	Részben alapincézett, földszintes kialakítású lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeeggel megtöltött lakóház
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Felújított, részben korszerű nyílászárókkal ellátott, jelenleg is lakott lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítetlen, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, mályva színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Részben cserélt – korszerű műanyag nyílászárók, részben kapcsolt gerébtokos, két- és háromszatú fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel és emeleti szinttel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, jelenleg lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, részben rózsaszínűre festett. Nyílások körül egyszerű, fehér keretezés található. Az ablakok vízszintes síkjai horizontálisan tagolják az épületet
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, háromszatú fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Kapun – 1984
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részen felújított, az ablakok egy része korszerűsített, valamint új tetőfedés található
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, részben zöld és fehér színűre festett. A földszinten kőfal, emelt szinteken nyílászáró síkjában horizontális tagolással zöldre és fehérre festett homlokzati sávok láthatóak.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Részen cserélt, korszerű műanyag nyílászárók, vélhetően az eredeti épületen - kapcsolt gerébtokos, két- és háromsztatú fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően faragott kőfal, emelt szint falazatainak anyaga nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Inaktelke 53.

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	1983-ban átépített, új tetőfedéssel és épülettömeg hozzátoldással kialakított lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, részben korszerű nyílászárókkal ellátott, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett A földszinten faragott kőfal található, emeleti szinteken szürkére festett homlokzati fal, az ablakok körül és a ház szélein kváderezés jelenik meg
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai ismeretlenek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert
Archív képek:	-

Inaktelke 54.

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkaborításos homlokzat. Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott homlokzata, és a rajta nyíló ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett. Az utcai homlokzaton az emelet és tetőtér közt fehér színűre festett egyszerű párkányzat látható, a homlokzat két szélét és az ablakok közti mezőket kváderezés tagolja.
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác – tető túlnyújtásával, kiugró tornácrészre vezet az épülettel párhuzamos falépcső előlről
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, három- négy- és „T”-osztatú fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert – földszinten feltételezett rakott kőfal, emeleti szinteken zsilipelt, vályogtapasztásos faszerkezetű fal
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Van - ól

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Furu Árpád: Táji tagozódás Erdély népi építészetében

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsített
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

Tárkányi Éva fotóarchívumából

Inaktelke 56.

Épület kialakítása:	Földszintes, tetőteres kialakítású lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Részben eredeti formájában, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Egyrétegű, háromszöges ornamenssel díszített deszkaborításos homlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkaborításos homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező háromszöges kialakítású függőleges, faragott lécezésből áll
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Átalakított – vélhetően lopott tornácos volt
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, két- és háromosztatú fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszint vélhetően rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Van - ól

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	1980-as évek során átépített
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, részben korszerű műanyag nyílászárókkal ellátott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt és zöld színűre festett A földszinten faragott kőfal, az emeleti szinten zöld színűre festett, vakolt homlokzat fal található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyaga nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - ól

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2003

Épület kialakítása:	Részben alapincézett, földszint: kétszattú, tornác felőli külön bejáráttal
Építés éve:	Deszkaoromazton – 1914, Kiskapun - 1899
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertes
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, karbantartott, nem lakott – tájházként működik
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkaborításos homlokzat. Fa, faragott ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkaborításos homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező háromszöges tagolású, függőleges faragott, és átellenesen fektetett lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, kék színűre festett.
Tornác elhelyezkedése:	Körtornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, két-, három- és „T”-osztatú nyílászárók
Falazat anyaga:	Terméskő és deszkaborítású gerendavázás fal
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - pajta

Archív képek:

Erdélyi Turizmus Bt. fotóarchívumából

Annon: Erdélyi barangolások, 2007

Inaktelke 59. KÉP

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Karbantartott, részben felújított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sárga színűre festett Földszinten kőfal látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, háromosztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Templom
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Kapun - 1945
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Felújított
Oromzat típusa:	-
Homlokzati ornamentika:	-
Tornác elhelyezkedése:	-
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	-
Falazat anyaga:	-
Tüzelő berendezés:	-
Csűr:	-
Egyéb építmények:	-

Archív képek:

Graffyka weboldal fényképtárából

Épület kialakítása:	Részben alapincézett, földszinttel és emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Kapun - 1984
Átéptetés:	Nem ismert a pontos dátum – 2010-es években felújított
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsített
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt és festett oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van – új lakóház, kerti tárolók, ól

Archív képek:

Tarkányi Éva fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Részben alapincézett, földszintes kialakítású lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeggel megtöltött lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, korszerű nyílászárók, újra vakolt és festett, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, narancsszínűre festett Pincszinten kőfal, emeleten vakolt, festett homlokzati fal látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleti szint falazatainak anyaga nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Inaktelke 63.

Épület kialakítása:	Részben alápincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, jelenleg is lakott, felújításra szoruló lakóház
Oromzat típusa:	Deszkázott borított oromzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, világos sárga színűre festett.
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornácos
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű - beüvegezett
Ablakok kialakítása:	Részben cserélt – korszerű műanyag nyílászárók, részben kétszartatú kapcsolt gerébtokos fa nyílászáró
Falazat anyaga:	Földszinten rakott kőfal, emeleti szint falazatainak anyaga nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

-

Inaktelke 64.

Épület kialakítása:	Részben alápincézett, földszintes kialakítású épület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, de további felújításra szorul, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és mintázott homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett A földszinten kőfal, az emeleti szinten a nyílászáró síkjában horizontális tagolással fehér díszítő elemek találhatóak, valamint zöld színnel festett.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, osztás nélküli, két-, három- és négyosztatú, valamint szemes ablakok
Falazat anyaga:	Földszinten rakott kőfal vélhetően, emeleti szint falazatainak anyagai nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Alápincézett, földszinttel, emelt szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	1961
Átéptetés:	Nem ismert – vélhetően 1980-as években felújított
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújításra szorul, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Egyrétegű, visszahúzott oromzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, fehér színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszintén rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

Flickr internetes weboldal fotóarchívumából, 2004

Flickr internetes weboldal fotóarchívumából, 2002

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Deszkaoromzaton – 1930, kiskapun - 1915
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertes
Épület állapota:	Részben felújított, de további felújításra szoruló, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamenssel díszített deszkaborításos homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Egyrétegű, háromszög lécezésű ornamenssel díszített deszkaborításos homlokzat. Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajta nyíló két ablak, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező, oromzat sarkaiban kialakított háromszög keretezésű, átlós lécezés.
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű – utólag üvegezett
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert

Archív képek:

Flickr internetes weboldal fotóarchívumából, 2004

Épület kialakítása:	Részben alápincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, részben korszerű nyílászárókkal, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett. A pinceszinten kőfal, emeleti szinten zöld színűre festet.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Részben cserélt – korszerű műanyag nyílászárók, részben kapcsolt gerébtokos, két- és háromszatú fa nyílászáró
Falazat anyaga:	Pinceszint vélhetően kőfal, emeleti szint falazatának anyaga nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Részben alápincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóépület
Építés éve:	Kiskapun - 1963
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, jelenleg is lakott lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett. A pincszinten kőfal, emeleti szinten zöld színűre festet.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Pincszint vélhetően kőfal, emeleti szint falazatainak anyaga nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Nem ismert
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Teljesen felújított, jelenleg is lakott
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, világos sárga színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Tárkányi Éva fotóarchívumából

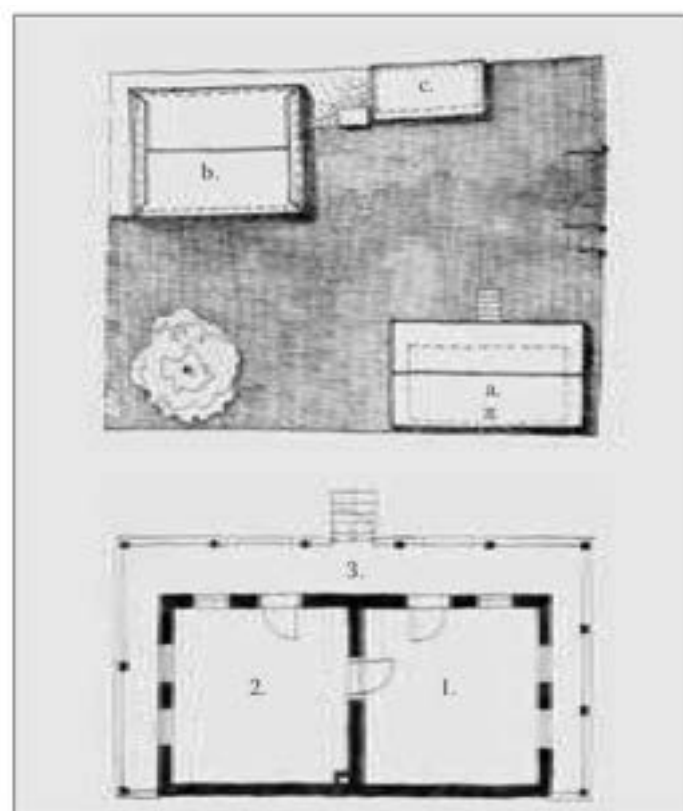

Épület kialakítása:	Földszinttel, emelettel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Oromdeszkán – 1922, Kiskapuban – 2004
Átéptetés:	Vélhetően 2004-ben
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Eredeti formájában, de felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsített
Oromzat típusa:	Kétrétegű, ornamenssel díszített deszkahomlokzat. Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény kétrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott oromzati síkján félköríves (pávás) díszítmény), másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz közötti, vízszintes, faragott lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, kék színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Eredetileg homloktornácsos – megközelítése szemből, de tetővel fedett kiugró tornáccal
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, kétosztatú és szemes fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg faragott terméskő, emeleti szint falazatainak anyaga nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs – régen volt
Egyéb építmények:	Nincs – régen volt

Archív képek, felmérések:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2002

Furu Árpád: Kalotaszeg népi építészete második bővített kiadás Exit Kolozsvár 2012 ISBN 978-606-92460-8-5

Épület kialakítása:	Földszinttel és emeleti szinttel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertes
Épület állapota:	Felújított, korszerű nyílászárókkal és tetőfedéssel kialakított lakóház, jelenleg is lakott lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett hamolokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, és fehér színűre festett földszinti sávban kőfal található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően terméskő falazat, emeleti szint falazatainak anyaga nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszesűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - sütőház

Archív képek:

Flickr internetes weboldal képtárából, 2004

Épület kialakítása:	Földszinttel és tetőtérrel kialakított épület
Építés éve:	Deszka oromzaton – 1936
Átépités:	Nem ismert – vélhetően bővített
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Elhanyagolt, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, deszkaborításos oromzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt és okker színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác – udvari hosszhomlokzaton
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, kétosztatú és szemes fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően terméskő falazat, további falazatok anyaga nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszint: háromszatú, tornác felőli külön bejáráttal, emelet: háromszatú, pitvar felőli bejáráttal
Építés éve:	1926 – <i>Eredeti épület</i>
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában elbontott
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamenssel díszített deszkahomlokzat. Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék lécezett homlokzata, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső területet keretező félköríves és háromszöges, hajlított lécz körüli, vízszintes, faragott lécezésből áll. – <i>Eredeti épület</i>
Homlokzati ornamentika:	Az épület meszelt, kék színűre festett – <i>Eredeti épület</i>
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác – <i>Eredeti épület</i>
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű – <i>Eredeti épület</i>
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, „T” osztatú fa nyílászárók – <i>Eredeti épület</i>
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően terméskő falazat, emeleti szint falazatainak anyaga nem ismert – <i>Eredeti épület</i>
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Eplényi Anna fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Földszinttel, emelettel és tetőtérrel kialakított lakóépület – <i>Eredeti épület</i>
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Teljesen átépített
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamenssel díszített deszkaborításos homlokzat. Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajza nyíl két ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll. – <i>Eredeti épület</i>
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, kék színűre festett – <i>Eredeti épület</i>
Tornác elhelyezkedése:	Körtornácos – <i>Eredeti épület</i>
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű – <i>Eredeti épület</i>
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, „T”-osztású fa ablak – <i>Eredeti épület</i>
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nem ismert
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2002.

Erdélyi utazás Bt. fotóarchívumából

Inaktelke 75.

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és beépített tetőtérrel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – vélhetően 2000.es évek elején átépített
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Teljesen felújított, jelenleg is lakott lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2002

Inaktelke 76. (1940)

Épület kialakítása:	Földszinttel, emelettel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Deszkaoromzaton – 1940
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertés
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkahomlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajta nyíló ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld és kék színűre festett Az utcai homlokzaton az emelet és tetőtér közt fehér színűre festett egyszerű párkányzat látható, a homlokzat két szélét és az ablakok menti mezőket fehér színűre festett, fejezettel kialakított, díszített pilaszter tagolja. Az ablakok körött keretezés jelenik meg
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornácos
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, két- és „T”-osztatú fa ablak
Falazat anyaga:	Feltételezhetőleg a földszinten rakott kőfal, emeleti szinteken falazatok anyagai ismeretlenek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2003

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2003

Inaktelke 77. (1977)

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Kiskapuban – 1977
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, részben korszerű nyílászárókkal kialakított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett, mintázott homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, mintázott, és zöld színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszint vélhetően rakott kőfal, emeleti szint falazatának anyaga nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Vélhetően részben alapincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított épület – <i>Eredeti épület</i>
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkerttel
Épület állapota:	Részben eredeti formájában, részben elbontott, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamenssel díszített deszkahomlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécc körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll – <i>Eredeti épület</i>
Homlokzati ornamentika:	Az épület meszelt, fehér színűre festett – <i>Eredeti épület</i>
Tornác elhelyezkedése:	Körültornác – <i>Eredeti épület</i>
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű – <i>Eredeti épület</i>
Ablakok kialakítása:	Vélhetőleg kapcsolt gerébtokos fa ablakok – <i>Eredeti épület</i>
Falazat anyaga:	Földszint fotóarchívumok alapján rakott kőfalból, emeleti szintek falazatának anyagai nem ismertek – <i>Eredeti épület</i>
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nem ismert
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Vass Erika fotóarchívumából, 2006

Kallós Zoltán fotóarchívumából, 1980

Épület kialakítása:	Részben alapincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Deszkaoromzaton – 1911, kiskapun – 1946
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkaborításos homlokzat Fa, faragott ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkaborításos homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező háromszöges átlósan fektetett lécezésből áll
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sárga színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Körültornácos
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, „T”-osztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszinten rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2008

Gergely Istvánné fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Vélhetően részlegesen alapincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Deszkaoromzaton – 1949 , Kapun – 2004
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Deszkaborításos oromzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, fehér színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Régen vélhetőleg homloktornácos
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtokos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – épület előtt
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2002

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Vakolt és festett homlokzat
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt - korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg faragott kőfal, további falak anyagai ismeretlenek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszint: háromsztatú, tornác felőli külön bejáráttal, emelet: háromsztatú, pitvar felőli bejáráttal
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, jelenleg is lakott, közepes állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamenssel díszített deszkaborításos homlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2003

Épület kialakítása:	Vélhetően földszinttel, emeleti szinttel, tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Felújított, korszerű nyílászárókkal ellátott, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nem ismert
Egyén építmény:	Nem ismert
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emelettel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Vélhetően az 1980-as években átépített
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	-Díszítés nélküli, vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sárga és fehér színűre festet
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Részben cserélt – korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van – ól
Archív képek:	-

Inaktelke 86. ÜRES TELEK – Szabadtéri Néprajzi Múzeum (1944)

Skansen fotóarchívumából, 2003

Épület kialakítása:	Földszint: ötosztatú, tornác felőli külön bejárattal, emelet: ötosztatú, tornácfelőli bejárattal – <i>Eredeti épület</i>
Építés éve:	Ház 1940-es évekre tehető, Pajta 1937
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő – <i>Eredeti épület</i>
Épület állapota:	Elbontott, Szabadtéri Néprajzi Múzeumba elszállított
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamenssel díszített deszkaborításos homlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécc körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll – <i>Eredeti épület</i>
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld és kék színűre festett – <i>Eredeti épület</i>
Tornác elhelyezkedése:	Mindkét szinten oldaltornác, közlekedő lépcső kiugró közép rizalitban – <i>Eredeti épület</i>
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű – <i>Eredeti épület</i>
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos fa ablakok – <i>Eredeti épület</i>
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal, emeleten oszlopperendás fal agyagtéglával kitöltve – <i>Eredeti épület</i>
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés – <i>Eredeti épület</i>
Egyéb építmények:	Van – disznó pajta – <i>Eredeti épület</i>

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2003

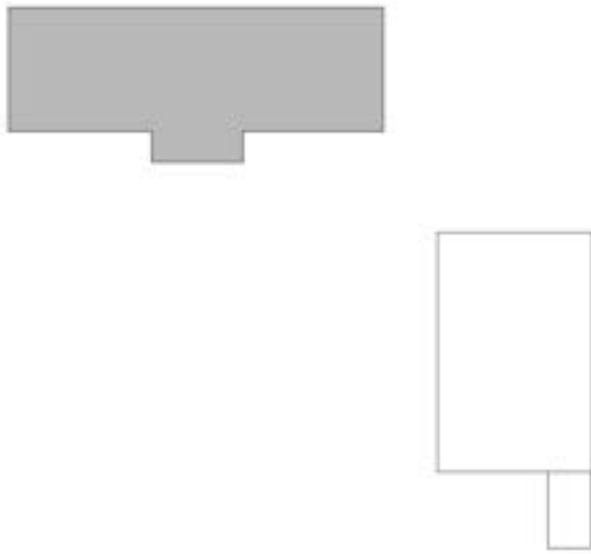

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2003

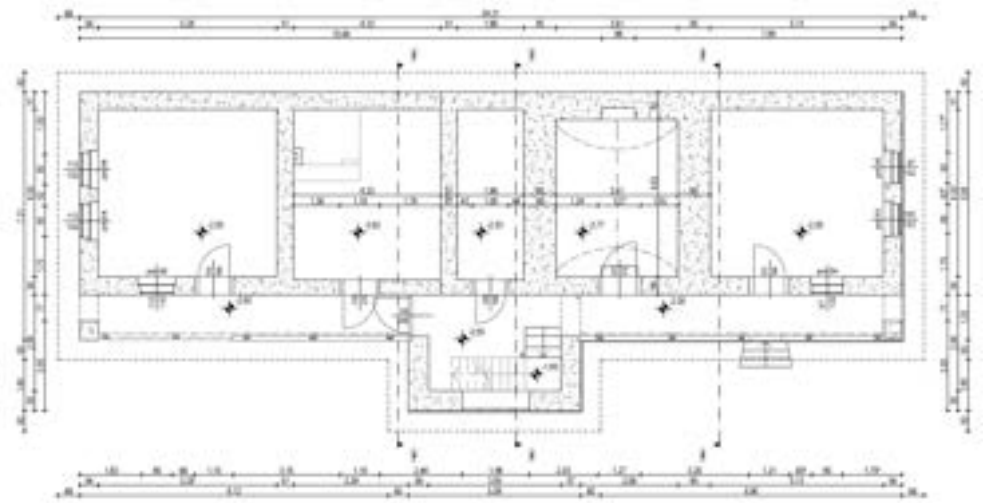

Inaktelke 86. ÜRES TELEK – Szabadtéri Néprajzi Múzeum (1944)

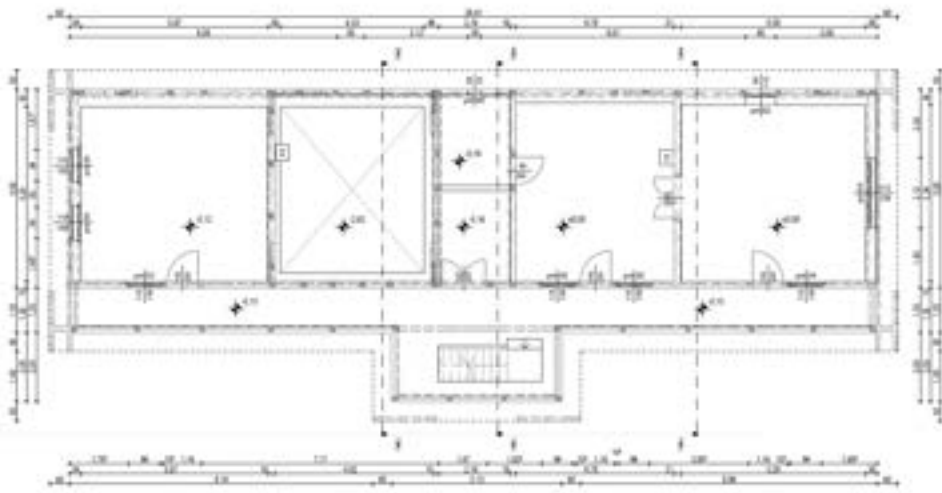
INKTELKE 86
HÁZ HELYSZÍNTERV 1:20
2014.04.14.

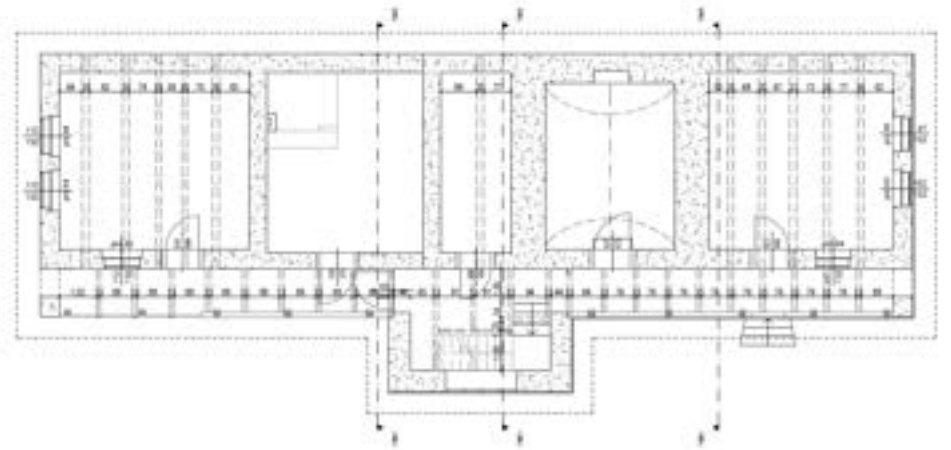
INKTELKE 86
HÁZ - PÉNCSE ALAPRAZ 1:100
2014.04.14.

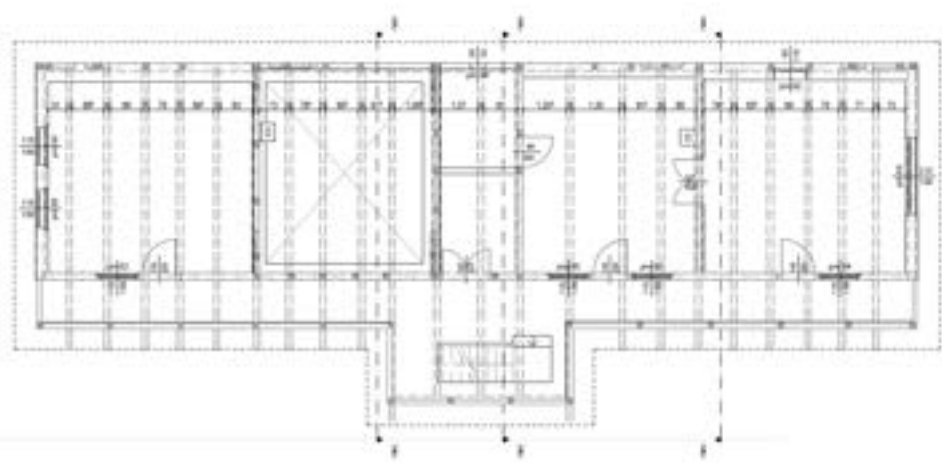
INKTELKE 86
HÁZ - FÖLDRENYT ALAPRAZ 1:100
2014.04.14.

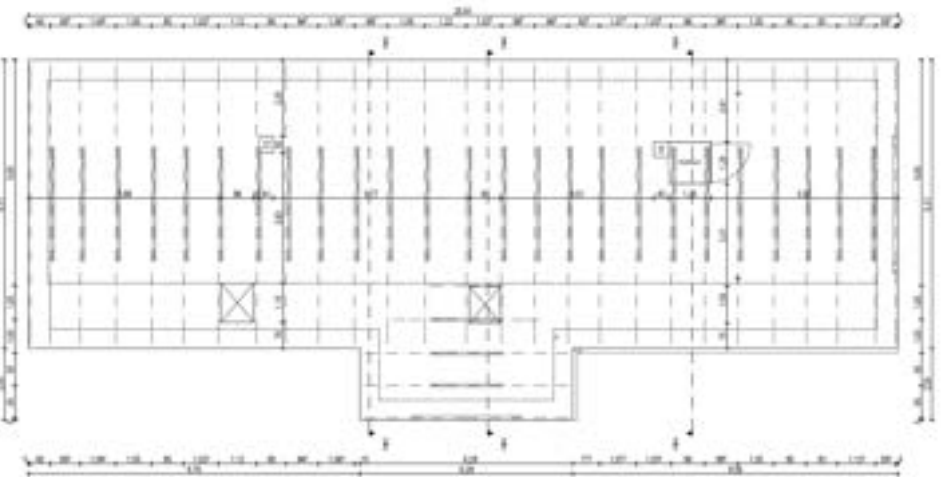
INKTELKE 86
HÁZ - PÉNCSE FÖDÉNYRÁZ 1:100
2014.04.14.

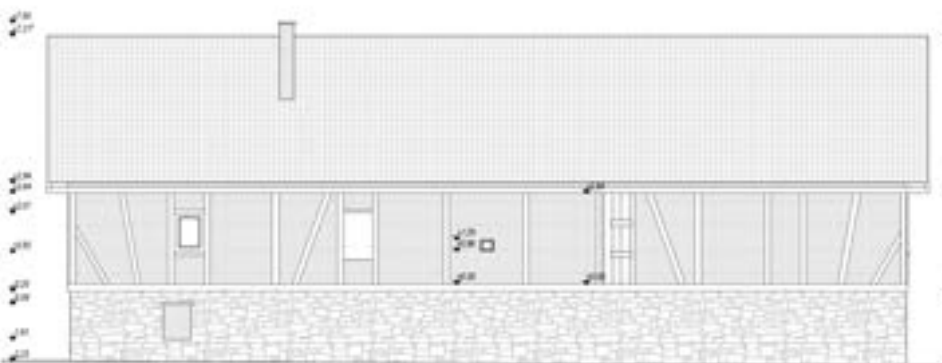
INKTELKE 86
HÁZ - FÖLDRENYT FÖDÉNYRÁZ 1:100
2014.04.14.

INKTELKE 86
HÁZ - TETŐALAPRAZ 1:100
2014.04.14.

INKTELKE 86
HÁZ ÉSZDÉGI HOMLOKZAT 1:100
2014.04.14.

INKTELKE 86
HÁZ DÉLI HOMLOKZAT 1:100
2014.04.14.

Épület kialakítása:	Földszint: háromosztatú, tornác felőli külön bejáráttal, emelet: háromosztatú, pitvar felőli bejáráttal
Építés éve:	Deszkaoromzaton - 1933
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkaborításos homlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, kék színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornácos
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtokos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

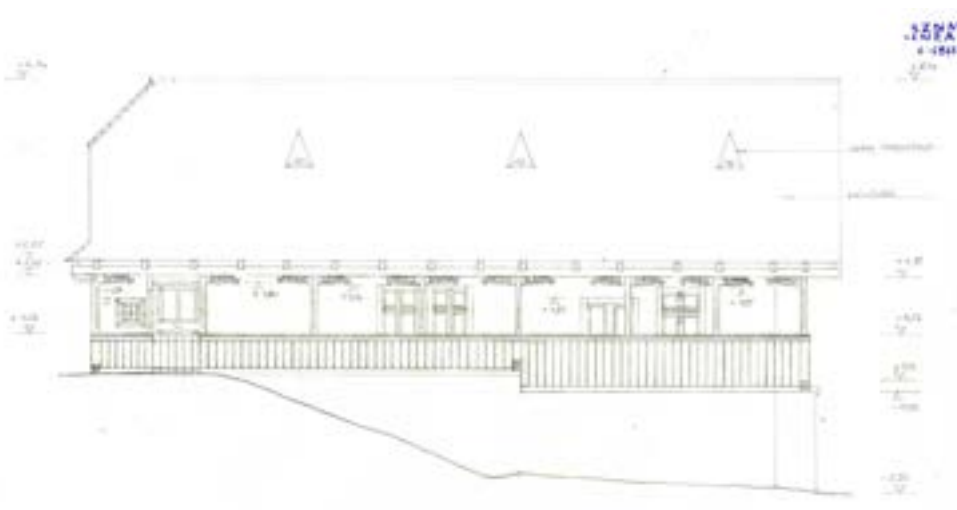
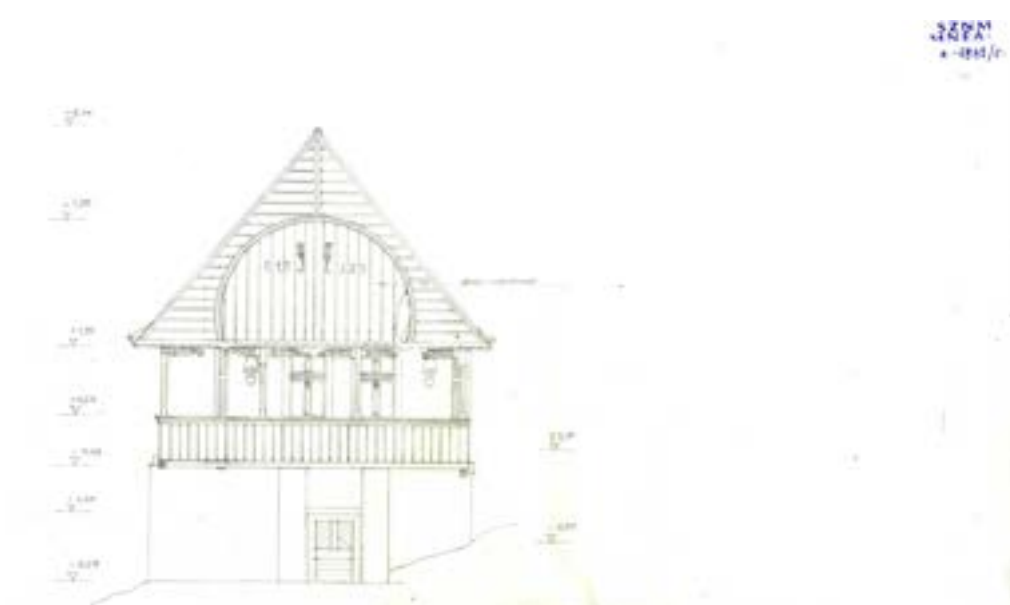
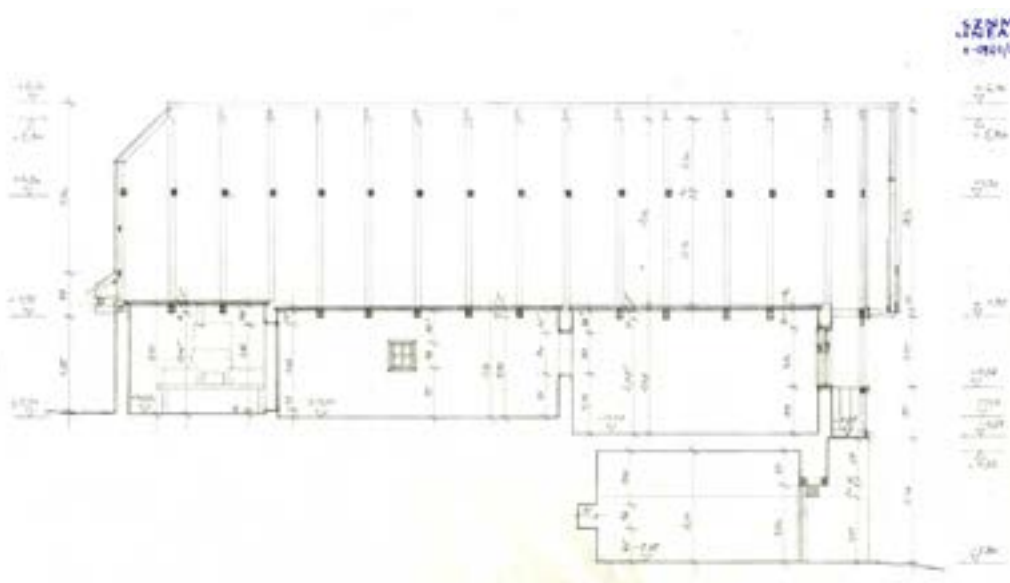
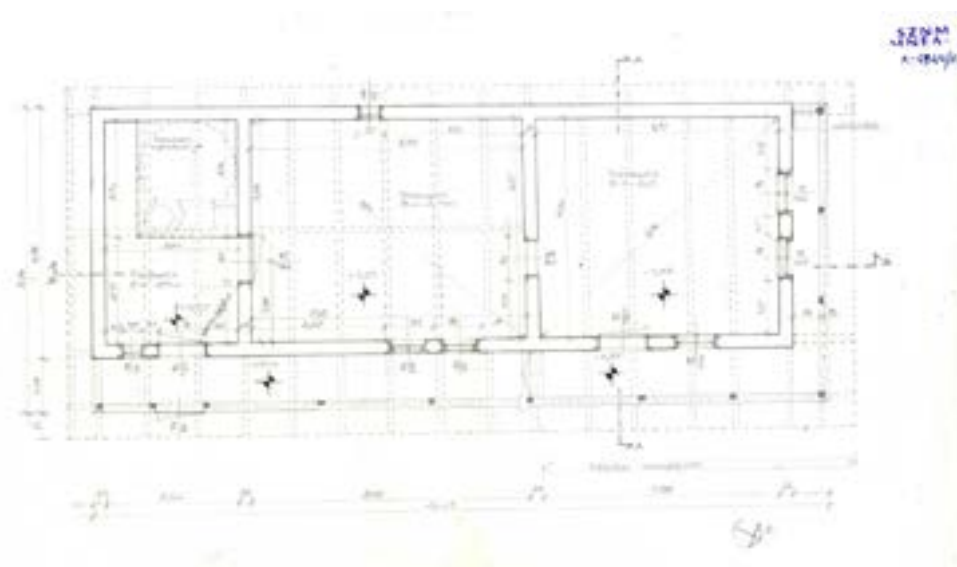
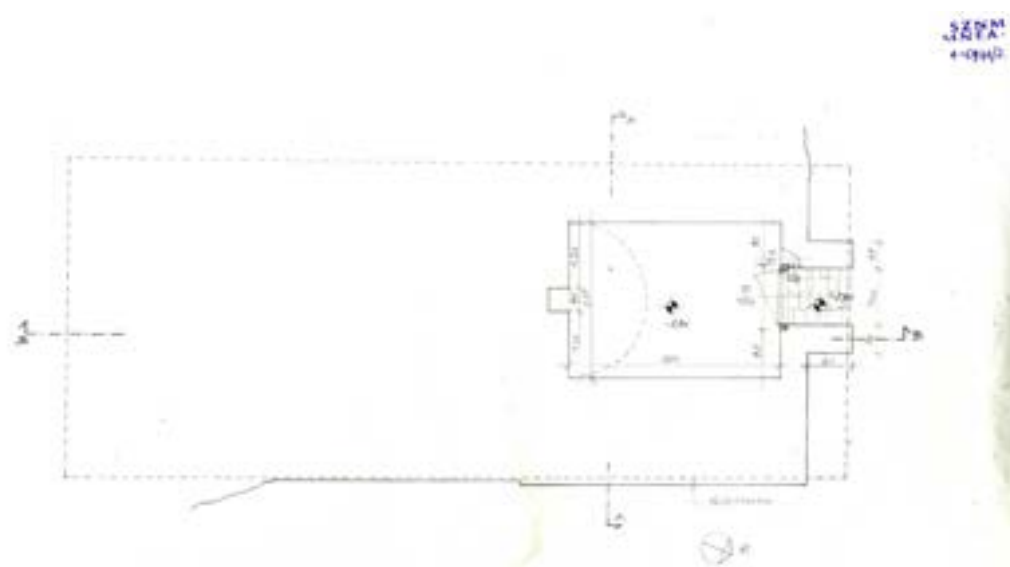
Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2003

Pásztor Krisztina fotóalbumából

Szabadtéri Néprajzi Múzeum, 2009 – Buzás Miklós, Vass Erika hozzájárulásával

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, korszerű tetőfedéssel és nyílászárókkal ellátott, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítetlen, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sötét színűre festett A földszinten rakott kőfal, emeleti szinten festett homlokzat található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítetlen, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt Földszinten rakott kőfal található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos ablakok
Falazat anyaga:	Földszinten rakott kőfal, emeleti szint falazatainak anyaga nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:	-
---------------	---

Inaktelke 90.

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömegekkel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, nyílászárók egy része korszerűsített, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Inaktelke 91.

Épület kialakítása:	Földszint: kétosztatú, tornác felőli külön bejárattal, emelet: kétosztatú, tornác felőli bejárattal
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók részben korszerűsítettek
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt, szürkére festett oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett. Az utcai homlokzaton az emelet és tetőtér közt fehér színűre festett egyszerű párkányzat látható, a homlokzat két szélét és az ablakok menti mezőket fehér színűre festett, fejezettel kialakított, díszített pilaszter tagolja. Az ablakok körött keretezés jelenik meg.
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtókos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - sütőház

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2002

Inaktelke 92. Ő TUD SOKAT

Épület kialakítása:	Földszinttel és emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, korszerű nyílászárókkal ellátott, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt és zöld színűre festett A földszinten rakott kőfal, emeleti szinten mintázott, vakolt és zöld színűre festett fal látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően rakott kőfal, emelet további falazatának anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Inaktelke 93. (1963)

Épület kialakítása:	Részben alápincézett, földszinttel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Homlokzaton - 1963
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, korszerű nyílászárókkal ellátott, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett A pincszint fala rakott kőfal, az emeleti szinten vakolt, zöld színűre festett homlokzati fal
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett A lábazati fal kőfal, felette az épület vakolt, zöld színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Lábazati zónában vélhetően rakott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Részben alapincézett, földszinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, korszerű nyílászárókkal kialakított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sárga színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Inaktelke 96.

Épület kialakítása:	Földszinttel, tetőtérrel kialakított é lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertés
Épület állapota:	Részben felújított, korszerű nyílászárókkal kialakított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzati fal
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, bordó és okker színűre festett Lábazati zónában rakott kőfal jelenik meg
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Lábazati fal vélhetően rakott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Oromdeszkán - 1927
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, részben felújított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkázott homlokzat. Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott homlokzata, és a rajta nyíló két ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett. Az utcai homlokzaton az emelet és tetőtér közt fehér színűre festett egyszerű párkányzat látható, a homlokzat szélét fehér színűre festett kváderezés tagolja. Az ablakok körött mives keretezés található.
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtokos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

Furu Árpád: Táji tagolódás Erdély népi építészetében

Eplényi Anna fotóarchívumából

Inaktelke 98. ÖSSZEVONT TELEK 97-ESSEL

Épület kialakítása:	-
Építés éve:	-
Átépités:	-
Épület elhelyezkedése:	-
Épület állapota:	-
Oromzat típusa:	-
Homlokzati ornamentika:	-
Tornác elhelyezkedése:	-
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	-
Falazat anyaga:	-
Tűzelő berendezés:	-
Csűr:	-
Egyén építmény:	-
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Részben alápincézett, földszinttel és emelettel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertés
Épület állapota:	Részben felújított, korszerű nyílászárókkal ellátott, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett Földszinten rakott kőfal található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően rakott kőfal, további falak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel és emelti szinttel kialakított lakóépület
Építés éve:	Homlokzaton – 1961
Átéptetés:	Nem ismert – vélhetően az 1980-as években átépített, új épülettömeggel megtoldott lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, korszerű nyílászárókkal kialakított, jelenleg is lakott lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett. A földszinten rakott kőfal, emelti szinten kváderekkel mintázott, festett homlokzati fal található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően rakott kőfal, emelet szint falzatainak anyagai ne ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van – lakóház
Archív képek:	-

Inaktelke 101.

Épület kialakítása:	Földszinttel, emelt szinttel és tetőtérrel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, karbantartott, jelenleg is lakott lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, emeleti szinten domború mintával díszített
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emelt szinttel és tetőtérrel kialakított lakóépület
Építés éve:	Homlokzaton – 1963
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, karbantartott, jelenleg is lakott lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, a földszinten rakott kőfal, emeleti szinten vakolt, két szélén és közepén kváderezéssel kialakított homlokzat látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2008

Épület kialakítása:	Földszinttel, emelti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertes
Épület állapota:	Részben felújított, korszerű tetőfedéssel és nyílászárókkal ellátott, jelenleg is lakott lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt zöld színűre festett A földszinten rakott kőfal látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – Hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - autóbeálló

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emelti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, korszerű tetőfedéssel és nyílászárókkal ellátott, jelenleg is lakott lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, narancs színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtokos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Inaktelke 105. ÖSSZEVONT TELEK 104-ESSEL

Épület kialakítása:	-
Építés éve:	-
Átépités:	-
Épület elhelyezkedése:	-
Épület állapota:	-
Oromzat típusa:	-
Homlokzati ornamentika:	-
Tornác elhelyezkedése:	-
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	-
Falazat anyaga:	-
Tüzelő berendezés:	-
Csűr:	-
Egyéb építmények:	-
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Kapun – 1982
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertés
Épület állapota:	Felújított, korszerű nyílászárókkal és tetőfedéssel ellátott, jelenleg alkalmanként lakott lakóház
Oromzat típusa:	Deszkafedés, díszítés nélküli vakolt oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, fehér színűre festett.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű fa nyílászáró zsalugáterrel
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

-

Inaktelke 107. BEÉPÍTETLEN TELEK

Épület kialakítása:	-
Építés éve:	-
Átépités:	-
Épület elhelyezkedése:	-
Épület állapota:	-
Oromzat típusa:	-
Homlokzati ornamentika:	-
Tornác elhelyezkedése:	-
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	-
Falazat anyaga:	-
Tűzelő berendezés:	-
Csűr:	-
Egyéb építmények:	-
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszintes lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Felújítandó, jelenleg lakatlan lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, díszítetlen
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, háromosztatú, szemes fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint vélhetően rakott kőfal, hozzáépítés kerámia falazóblokk, további falazatok anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2009

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszinttel és beépített tetőtérrel kialakított lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – vélhetően az 1980-as években átépített
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Jelenleg felújítás alatt álló
Oromzat típusa:	Díszítetlen deszkaoromzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt Pincszinten látszó kőfal található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően faragott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Inaktelke 110.

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkaborításos homlokzat. Fa, faragott ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező, háromszöges kialakítású lécezésből áll. – <i>Vélhetően eredeti épület</i>
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett, meszelt és kék színűre festett.
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác – földszinten szemből közelíthető meg, emeleten pedig hátulról
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, háromosztatú, szemes fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Részben felújított, további felújításra szorul, jelenleg lakatlan lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, deszkaborításos oromzat
Homlokzati ornamentika:	A homlokzat díszítménymentes, vakolt, szürke színű. Az ablakok körül míves, fehér színűre festett keretezés látható.
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác – megközelítése kiugró tornáccal
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű - beüvegezett
Ablakok kialakítása:	Felújított – kapcsolt gerébtokos, szemes és háromosztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően rakott kőfal, emeleti szintek falazatai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert
Archív képek:	-

Inaktelke 112. (1935)

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Deszkaoromzaton - 1935
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Teljeskörűen felújított
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkaborításos homlokzat. Fa, faragott ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkaborításos homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező háromszöges kialakítású átlósan fektett lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, fehér színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác – szemből megközelíthető
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Felújított – kapcsolt gerébtokos, szemes és háromosztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Volt – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van – sütőház csűr helyén

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2008

Épület kialakítása:	Földszinttel, emelettel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – vélhetően az 1980-as években átépített
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertes
Épület állapota:	Felújított, jelenleg időszakosan lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett Földszinten látszó kőfal, emeleti szinten kváderes lezárású homlokzati falak láthatóak
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Felújított – kapcsolt gerébtokos, szemes és háromszatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint vélhetően rakott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös csűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2004

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Deszkaoromzaton - 1920
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertés
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkahomlokzat. Fa, faragott ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott homlokzata, és a rajta lévő faragott ornamentika alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező, háromszöges kialakítású lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület meszelt, kék színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác – hátulról megközelíthető
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, „T”-osztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

Erdélyi Turizmus Bt. fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Deszkaoromzaton - 1927
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertés
Épület állapota:	Jelenleg felújítás alatt álló
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Egyrétegű, ornamenssel díszített deszkahomlokzat. Fa, faragott ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező, háromszöges kialakítású lécezésből áll. – <i>Eredeti épület</i>
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác – kiugró tornácrészen, előlről megközelíthető
Tornác szerkezete:	Kő talapzaton álló
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, „T”-osztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszint rakott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - sütőház

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2002

Épület kialakítása:	Földszinttel, emelettel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, korszerű nyílászárókkal ellátott, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett A pinceszint fala rakott kőfal, az emeleti szinten vakolt, zöld színűre festett homlokzati fal
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetően rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Erdélyi Turizmus Bt. fotóarchívumából, 2002

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, de további felújításra szoruló lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett. Lábazati sávban rakott kőfal
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, három osztatú fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Lábazati zónában rakott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Erdélyi Turizmus Bt. fotoarchívumából, 2002

Furu Árpád: Kalotaszeg népi építésze

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, de további felújításra szoruló lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2003

Épület kialakítása:	Földszinttel és emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertes
Épület állapota:	Felújított, korszerű nyílászárókkal és tetőfedéssel ellátott, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld és piros színűre festett Nyílászárók körül egyszerű fehér keretezés látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Erdélyi Turizmus Bt. fotóarchívumából, 2002

Épület kialakítása:	Földszinttel, emelt szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Teljeskörűen felújított
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkahomlokzat. Fa, faragott ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajza nyíló ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező háromszöges kialakítású lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, fehér színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Eplényi Anna fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Földszintes lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, karban tartott, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett Nyílások szélén fejezetes oszlopdíszítés található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, háromsztatú fa ablak
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2002

Épület kialakítása:	Földszinttel, tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Deszkaoromzaton 1918
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, karbantartott, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Egyrétegű díszítés nélküli deszkaoromzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület meszelt, kék színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornács
Tornác szerkezete:	Kő talapzatú
Ablakok kialakítása:	Vélhetően kapcsolt gerébtokos, „T”-osztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Lábazati fal vélhetően rakott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés, amely lakóházzá átalakított
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Erdélyi Turizmus Bt. fotóarchívumából, 2002

Inaktelke 123.

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszintes lakóépület
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertes
Épület állapota:	Vélhetően nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szoruló lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt Pincefal rakott kőfal
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, háromszatú ablakok
Falazat anyaga:	Pincefal feltételezhetően rakott kőfal, földszint falazata feltételezhetően zsilipelt, vályogtapasztott fal
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:	-
---------------	---

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Pajta oromfalán - 1934
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átalakított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Részben felújított, karbantartott, korszerű nyílászárókkal és tetőfedéssel ellátott, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett Földszinten kőfal, emeleti szinten homlokzatok és ablakok szélein kváderezés látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Földszint vélhetően rakott kőfal, emeleti szint falazatainak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös elrendezésű
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Eplényi Anna fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átalakított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Karbantartott, részben felújított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett Lábazati zónában rakott kőfal, homlokzatok és nyílások szélein nyomott mintázat található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Részben cserélt, korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Lábazati zónában rakott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átalakított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Karbantartott, részben felújított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürkére színűre festett Földszinten kőfal, emeleti szinten homlokzatok szélein és nyílászárók alatt kővázerezés látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapsolt gerébtokos, négyosztatú fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átalakított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Karbantartás alatt lévő, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt Földszinten rakott kőfal látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – Korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

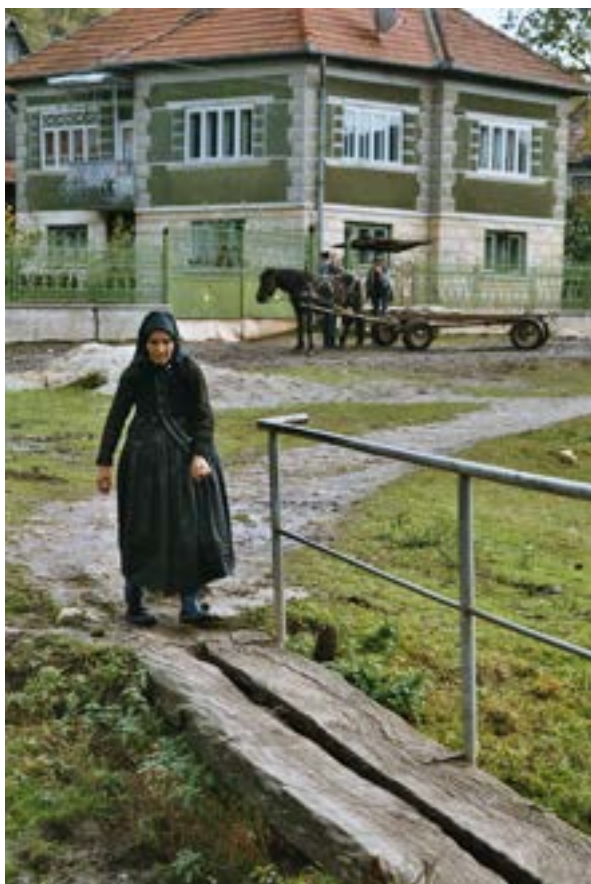
Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átalakított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Karbantartott, részben felújított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	A homlokzat vakolt, zöld színűre festett Földszinten rakott kőfal, emeleti szinten homlokzatok szélein kőkváderezés, ablakok szélein kváderezés jelenik meg
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – Korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Lakóház

Archív képek:

Inaktelke 129. (1928)

Épület kialakítása:	Földszint: háromszatú, tornác felőli külön bejárattal, emelet: háromszatú, pitvar felőli bejárattal
Építés éve:	Oromdeszkában - 1928
Átéptetés:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert végében lehelyezkedő
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Kétrétegű, ornamenssel díszített deszkahomlokzat. Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény kétrétegű, egyfelől a fedélszék deszkázott oromzati síkján félköríves (pávás) díszítmény), másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz közötti, vízszintes, faragott lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornácos
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – hosszcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - ól

Archív képek:

Ezerszínű világ internetes képtárából, 2019

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átalakított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsített
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – Korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszint: rakott kőfal – felmérésalapján ismert, emelet: zsilipes fa szerkezetű fal vályogvakolattal
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Gergely Istvánné fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Részben alapincézett, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Pajta deszkaoromzatán - 1958
Átéptetés:	Nem ismert – Véltetően az 1980-as években átalakított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Kert végében lehelyezkedő
Épület állapota:	Felújított, jelenleg lakott, nyílászárók, tetőfedés korszerűsített
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett Pinceszinten rakott kőfal látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtokos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szintek falazatának anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – épület mellett párhuzamosan
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Inaktelke 132. - ÜRES TELEK

Épület kialakítása:	-
Építés éve:	-
Átépités:	-
Épület elhelyezkedése:	-
Épület állapota:	-
Oromzat típusa:	-
Homlokzati ornamentika:	-
Tornác elhelyezkedése:	-
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	-
Falazat anyaga:	-
Tűzelő berendezés:	-
Csűr:	-
Egyéb építmények:	-
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Részben alápincézett, földszinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átalakított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Előkert nélküli
Épület állapota:	Karbantartott, részben felújított, vélhetően jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett Pincszinten rakott kőfal látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - lakóház

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Részlegesen alapincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert – Kiskapuban 1939
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertes
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, jelenleg is lakott, karbantartott lakóház
Oromzat típusa:	Egyrétegű, díszítés nélküli deszkaborításos homlokzat.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt,
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornác
Tornác szerkezete:	Kőfal talapzaton készült fa szerkezetű tornác – jelenleg beüvegezett
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, fa nyílászárók
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert
Archív képek:	-

Inaktelke 135. (1940)

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Pajta oromzatán – 1940
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években átalakított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, korszerű tetőfedéssel és nyílászárókkal kialakított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítetlen, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, narancs színűre festett.
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – Korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Földszinten vélhetőleg rakott kőfal, emeleti szintek falazatainak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2002

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 1941

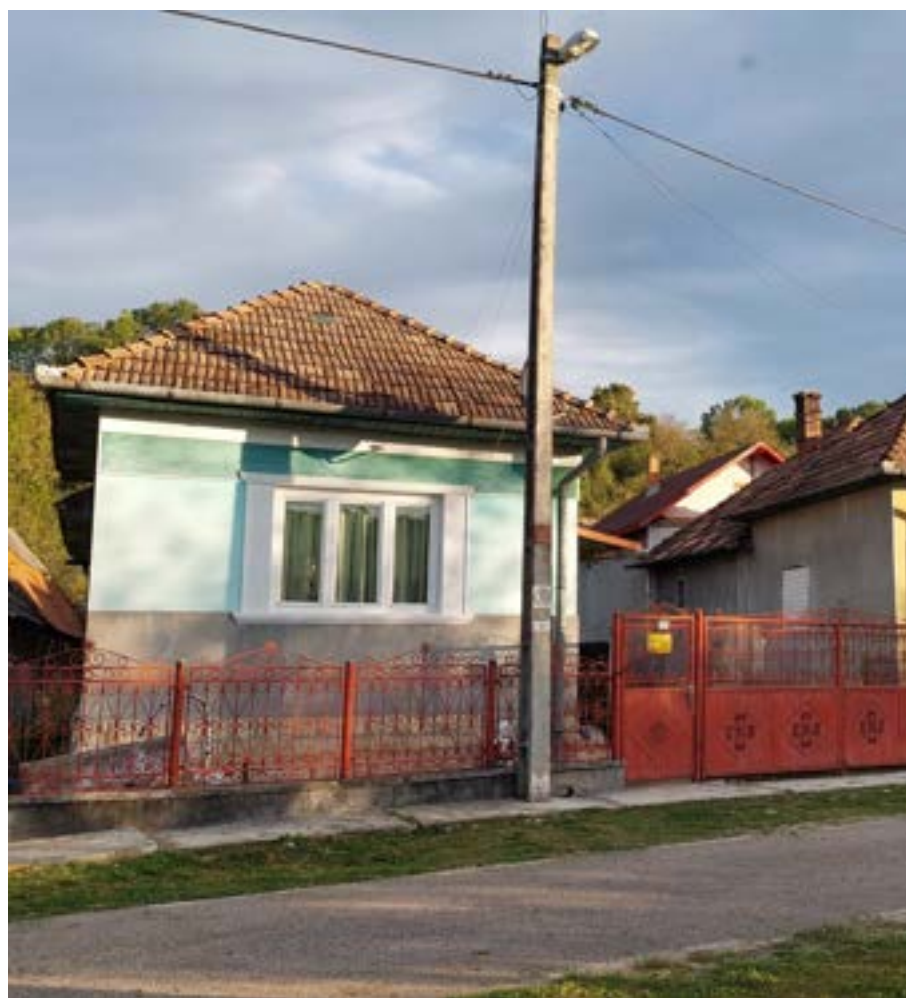

Épület kialakítása:	Földszintes lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években felújított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, nyílászárók részben korszerűsítettek, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli vakolt oromzati fal.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sárga színűre festett Ablakok körött egyszerű, fehér keretezés látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – Korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumából, 2001

Épület kialakítása:	Földszintes lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években felújított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, nyílászárók részben korszerűsítettek, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, kékeszöld színűre festett Lábazati zónában kőfal jelenik meg, nyílászárók körött egyszerű fehér keretezés látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – Korszerű műanyag nyílászárók
Falazat anyaga:	Lábazati fal rakott kőfal, további falak anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotoarchívumából, 2001

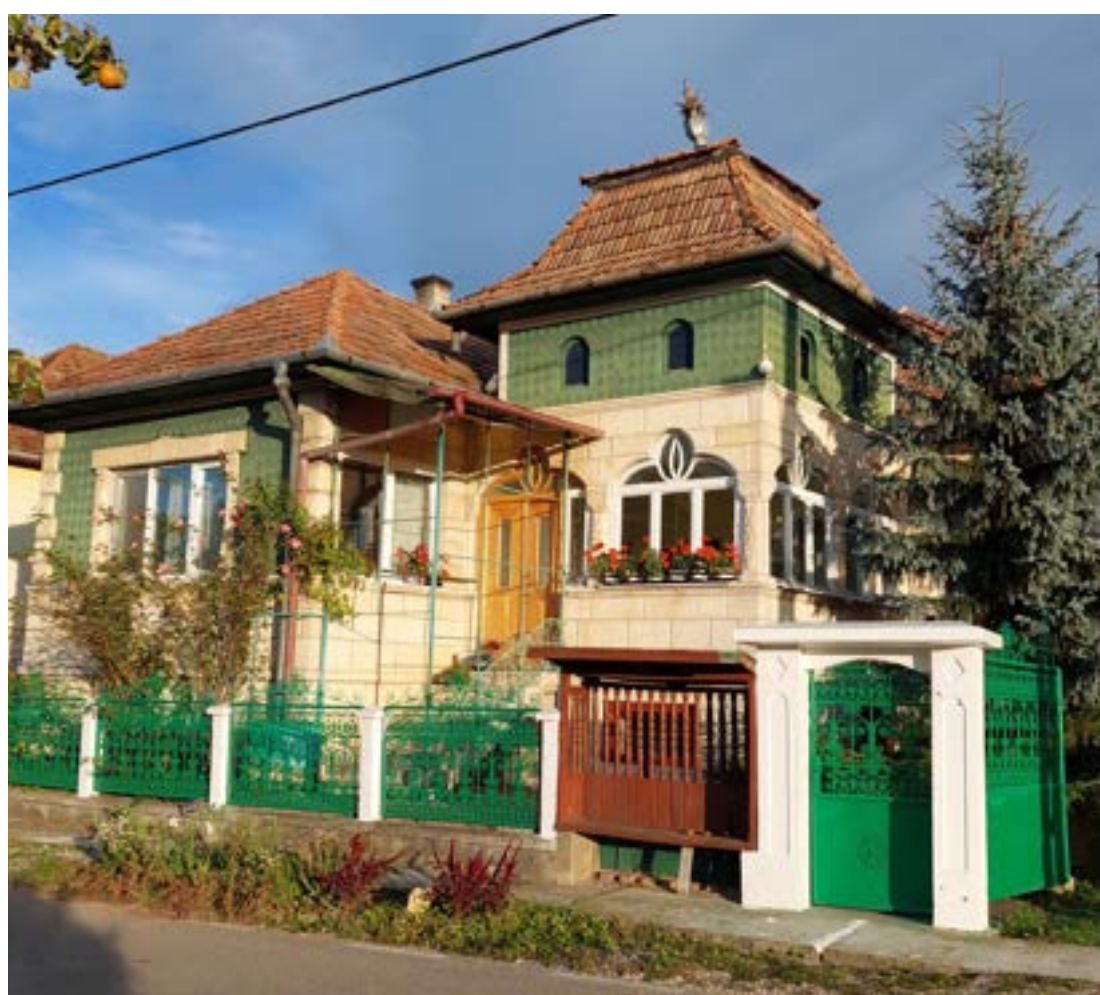
Épület kialakítása:	Földszint: háromsztatú, tornác felőli külön bejáráttal, emelet: háromsztatú, pítvar felőli bejáráttal
Építés éve:	Nem ismert
Átéptetés:	Nem ismert – Vélhetően az 1980-as években felújított, kibővített lakóház
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, nyílászárók részben korszerűsítettek, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett Földszinten rakott kőfal, emeleti szinten homlokzati falak széléin, ablakok körül kváderes mintázat látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtokos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Cserélt – Korszerű műanyag ablakok
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Gergely Istvánné fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Földszinttel, tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, nyílászárók részben korszerűsítettek, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett Földszinten kőfal, emeleti szinten nyílások körött és homlokzati falak szélein kőkváderezés látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Pallótókos/kapcsolt gerébtokos egyedi fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszinti falazat vélhetően rakott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, nyílászárók részben korszerűsítettek, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sárga színűre festett Földszinten kőfal, emeleti szinten sárgára festett fal látható, homlokzati falak széléin és nyílászárók körötti barna festett keretézéssel
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – Korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Földszinti falazat vélhetően rakott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - ól

Archív képek:

Tárkányi Éva fotóarchívumából

Épület kialakítása:	Földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Oromfalon vakolatkeretben - 1940
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Korának megfelelő állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamenssel díszített deszkahomlokzat Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajta nyíló ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác – vélhetően átépités előtt homloktornácos volt
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmény:	Nem ismert

Archív képek:

Erdélyi Turizmus Bt. fotóarchívumából, 2002

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Deszkaoromzaton - 1912
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Jelenleg felújítás alatt
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkahomlokzat. Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajza nyíl két ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécc körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, fehér színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Homloktornácos
Tornác szerkezete:	Konzolos fa szerkezetű utcai homlokzaton, udvar felé pedig kőtalpazton
Ablakok kialakítása:	Jelenleg felújítás alatt
Falazat anyaga:	Földszinti falazat vélhetően rakott kőfal, emeleti szinten felújítás előtt sövényfal
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nincs

Archív képek:

Eplényi Anna fotóarchívumából

Furu Árpád: Kalotaszeg népi építésze

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, nyílászárók részben korszerűsítettek, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	A homlokzat vakolt, sárga színűre festett
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Részben cserélt – korszerű műanyag ablakok, részben kapcsolt gerébtokos fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszinti falazat vélhetően rakott kőfal, további falazatok anyagai nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyén építmény:	Nem ismert

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Oromfalon vakolatkeretben – 1938
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújítás alatt
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamenssel díszített deszkahomlokzat. Fa, faragott növényi ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék falazott homlokzata, és a rajta nyíló ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező félköríves, hajlított lécz körötti, vízszintes, faragott lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld és kék színűre festett. Az utcai homlokzaton az emelet és tetőtér közt fehér színűre festett egyszerű párkányzat látható, a homlokzat két szélén és az ablakok közti mezőket fehér színűre festett, fejezettel díszített, három kannellúrával díszített pilaszter tagolja. Az ablakok körött megjelenik fehér, egyszerű keretezés. Az épület utcai homlokzatán a helyreállítás idejét mutató tábla látható.
Tornác elhelyezkedése:	Oldaltornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos fa ablakok
Falazat anyaga:	Földszinti falazat vélhetően rakott kőfal, emeleti szint falazata vélhetően zsilipelt, vályogtapasztásos falazat
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

Erdélyi Turizmus Bt. fotóarchívumából, 2002

Épület kialakítása:	Részben alapincézett, földszinttel, emeleti szinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Deszkaoromzaton – 1950 (utolsó számjegy kiesett, vélhetően 1950)
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Kert végében elhelyezkedő
Épület állapota:	Karbantartott, jó állapotú
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentalsel díszített deszkaborításos homlokzat. Fa, faragott ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkaborításos homlokzata és az azon található ablak alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező háromszöges átlósan fektett lécezésből áll.
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, szürke színűre festett. Az utcai homlokzaton az emelet és tetőtér közt fehér színűre festett egyszerű párkányzat látható, a homlokzat két szélét és az ablakok menti mezőket fehér színűre festett díszítmény tagolja. Az ablakok körött mives keretezés jelenik meg.
Tornác elhelyezkedése:	Tört tornác
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos, fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - ól

Archív képek:

Néprajzi Múzeum fotóarchívumból, 2001

Épület kialakítása:	Könnyűszerkezetes lakóház
Építés éve:	-
Átépités:	-
Épület elhelyezkedése:	-
Épület állapota:	Korszerű
Oromzat típusa:	-
Homlokzati ornamentika:	-
Tornác elhelyezkedése:	-
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	-
Falazat anyaga:	-
Tüzelő berendezés:	-
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nincs
Archív képek:	-

Épület kialakítása:	Részben alapincézett, földszinttel és tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújításra szoruló, részben korszerű nyílászárókkal kialakított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Részben korszerű, műanyag ablakok, részben kapcsolt gerébtokos fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

-

Épület kialakítása:	Földszinttel, tetőtérrel kialakított lakóház – <i>Eredeti épület</i>
Építés éve:	Deszkaoromzaton – 1921 – <i>Eredeti épület</i>
Átépités:	Teljesen átépített, eredeti épület elbontott
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkertés – <i>Eredeti épület</i>
Épület állapota:	Teljesen átépített
Oromzat típusa:	Egyrétegű, ornamentissal díszített deszkaborításos homlokzat. Fa, faragott ornamentikával díszített lécezésből összeállított oromzat. A díszítmény egyrétegű, egyfelől a fedélszék deszkaborításos homlokzata alkotja, másfelől, az előre ugró héjalás külső síkján, az üresen hagyott középső felületet keretező háromszöges átlósan fektetett lécezésből áll. – <i>Eredeti épület</i>
Homlokzati ornamentika:	Az épület meszelt, kék színűre festett – <i>Eredeti épület</i>
Tornác elhelyezkedése:	Tört tornác – <i>Eredeti épület</i>
Tornác szerkezete:	Fa szerkezetű
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos fa ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	nem ismert

Archív képek:

Nico Versteeg fotóarchívumából, 2002

Épület kialakítása:	Földszinttel, tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Felújított, jelenleg is lakott lakóépület
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, zöld színűre festett Lábazati zónában rakott kőfal, homlokzatok szélén, nyílások mentén díszes keretezés található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Kapcsolt gerébtokos fa ablakok
Falazat anyaga:	Lábazati zónában rakott kőfal, további falazatok anyagain nem ismertek
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Van - sütőház
Archív képek:	-

Inaktelke 150.

Épület kialakítása:	Részben alápincézett, földszinttel és beépített tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Teljeskörűen felújított, jelenleg is lakott lakóház
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sárga színűre festett Pincszinten kőfal látható
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – Korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Lábazati zónában rakott kőfal, további falazatok anyagain nem ismertek
Tüzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Nincs
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

-

Inaktelke 151.

Épület kialakítása:	Részben alapincézett, földszinttel és beépített tetőtérrel kialakított lakóház
Építés éve:	Nem ismert
Átépités:	Nem ismert
Épület elhelyezkedése:	Keskeny előkert
Épület állapota:	Hagyományos eredeti formájában, nem lakott, egyre romló állapotú, felújításra szorul
Oromzat típusa:	Díszítés nélküli, vakolt és festett homlokzat
Homlokzati ornamentika:	Az épület vakolt, sárga színűre festett Nyílások körött egyszerű, világosabb narancs, festett keretezés található
Tornác elhelyezkedése:	Nincs tornác
Tornác szerkezete:	-
Ablakok kialakítása:	Cserélt – Korszerű műanyag ablakok
Falazat anyaga:	Nem ismert
Tűzelő berendezés:	Nem ismert
Csűr:	Van – keresztcsűrös beépítés
Egyéb építmények:	Nem ismert

Archív képek:

-